

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W JANOWIE LUBELSKIM

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU JANOWSKIEGO ZA ROK 2021

ul. Wojska Polskiego 28, 23-300 Janów Lubelski
e-mail: sekretariat@sanepid-janowlub.pl
psse.janowlub@pis.gov.pl
e-PUAP:/PSSEJanowLub/SkrytkaESP

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

I.	WSTĘP	3
II.	ZAPOBIEGANIE ORAZ ZWALCZANIE ZAKAŻEŃ I CHOROÓB ZAKAŻNYCH U LUDZI	4
III.	ODPADY MEDYCZNE	19
IV.	DZIAŁANIA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ W OBSZARZE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH	20
V.	STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ	30
VI.	JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	32
VII.	PŁYWALNIE	44
VIII.	KĄPIELISKA I MIEJSCA WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI	46
IX.	ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	48
X.	STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	50
XI.	STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOSCI ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ ORAZ KOSMETYKÓW	61
XII.	STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRACY	77
XIII.	STAN SANITARNY PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	88
XIV.	OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	93
XV.	DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA	101
XVI.	PODSUMOWANIE	108

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

I. WSTĘP

Szanowni Państwo,

Ocena stanu sanitarno-higienicznego powiatu janowskiego za rok 2021 została opracowana, jak corocznie, na podstawie danych uzyskanych w realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Zadania te realizowane są poprzez sprawowanie nadzoru bieżącego i zapobiegawczego nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, warunkami higienicznosanitarnymi w obiektach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Ponadto zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest organizacja, prowadzenie, koordynacja i nadzór nad działalnością oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie janowskim w roku 2021 było zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych, promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem zdrowotnym żywności i żywienia oraz wody, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności przeciwepidemicznej. Realizacja tego celu była istotą prowadzonej działalności zapobiegawczej i bieżącej oraz doskonalenia procedur identyfikacji i szacowania zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych. W roku 2021 w związku z dynamicznie rozwijającą się niekorzystną sytuacją epidemiologiczną wywołaną rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 w Polsce, działania pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Janowie Lubelskim skoncentrowane były w kierunku przerwania transmisji wirusa. Oprócz zintensyfikowanych prac związanych z prowadzeniem dochodzeń epidemiologicznych, pracownicy podejmowali szereg inicjatyw informacyjno – edukacyjnych w zakresie profilaktyki tj. stosowania się do obostrzeń, zachowania dystansu społecznego, stosowania środków ochrony indywidualnej oraz szczepień ochronnych przez społeczeństwo.

Zgodnie z przepisami art. 12a, ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021r., poz. 195) przedkładam Radzie Powiatu informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu za rok 2021.

Informacja została udostępniona na naszej stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-janow-lubelski oraz portalu społecznościowym [facebook](https://www.facebook.com/psse.janow.lubelski).

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Janowie Lubelskim
mgr Elżbieta Kurzyna**

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

II. ZAPOBIEGANIE ORAZ ZWALCZANIE ZAKAŻEŃ I CHOROÓB ZAKAŻNYCH U LUDZI

Państwowa Inspekcja Sanitarna powołana jest do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, sprawuje również nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Realizuje zadania mające na celu przede wszystkim zwalczanie zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Dotychczasowe działania to najistotniejszy i najbardziej skuteczny element działań zapobiegawczych, do których należy uznać realizację przede wszystkim Programu Szczepień Ochronnych, w tym realizację szczepień które są częścią koordynowanych przez Światową Organizację Zdrowia programów eliminacji i eradykacji wybranych chorób zakaźnych.

1. Choroby zakaźne objęte przez światową organizację zdrowia programami eradykacji i eliminacji (odra, różyczka, poliomyelitis).

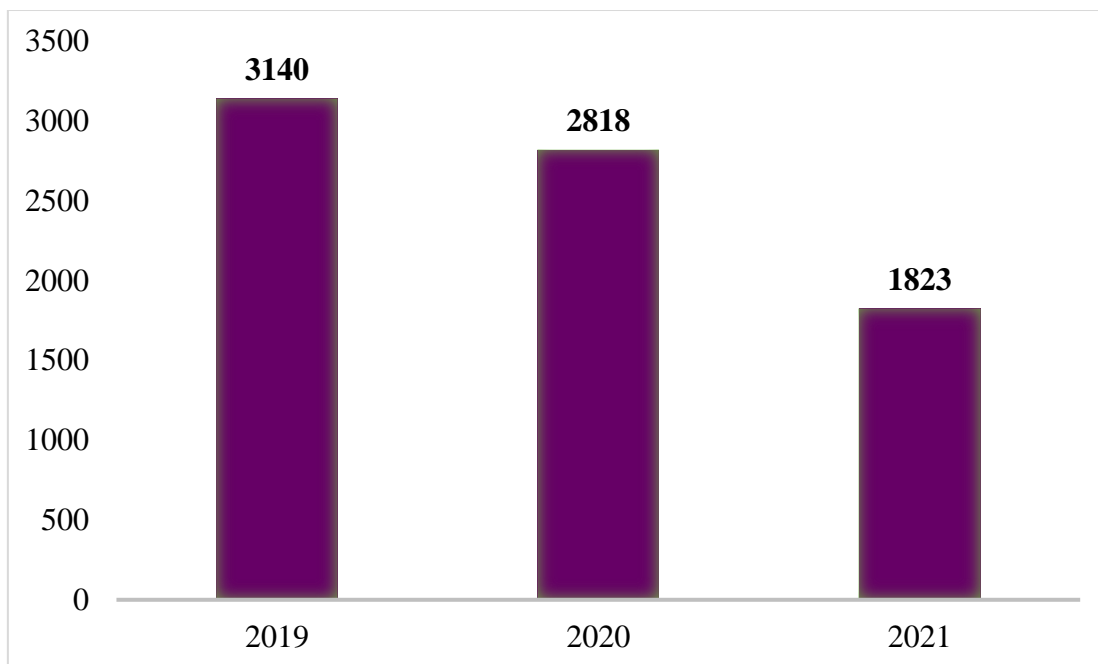
W 2021 roku powiecie janowskim nie notowano zachorowań na odrę, różyczkę, tężec, błonicę oraz poliomyelitis, na co bez wątpienia ma wpływ stale utrzymująca się na wysokim poziomie wyszczepialność dzieci przeciwko tym chorobom.

2. Grypa.

Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych, wywoływane najczęściej przez wirusy grypy typu A i B. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. Nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest w ciągu całego roku.

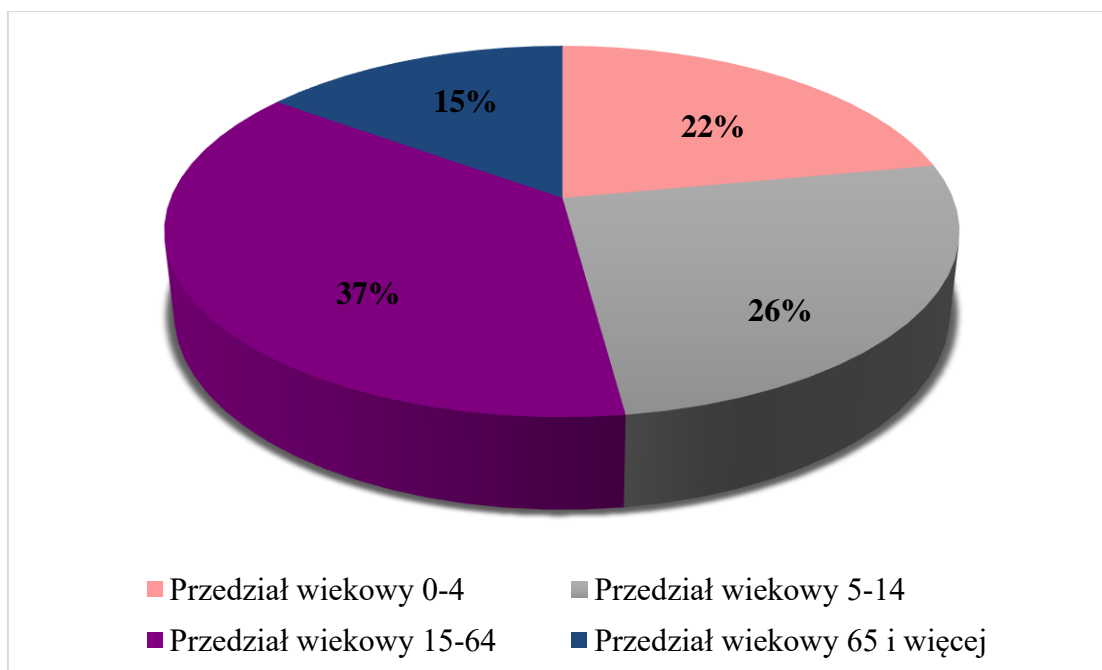
Na terenie powiatu w 2021 roku zarejestrowano 1 przypadek potwierdzonej grypy typu A oraz 1 przypadek wywołany wirusem typu B, 1821 przypadków zachorowań na schorzenia grypopodobne z czego 11 osób zostało skierowanych do szpitala. W 2021 roku współczynnik zapadalności wyniósł **404,72/10 tys.**

Przeciwko grypie zaszczepiło się 751 osób tj. o 91 osób mniej niż w roku poprzednim (842 osoby).

Wykres 1. Liczba przypadków zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na gripę w latach 2019 - 2021.

Najwięcej zachorowań na schorzenia grypopodobne w 2021 roku wystąpiło w przedziale wiekowym 15-64 lata, co stanowi 37 % wszystkich zachorowań.

Wykres 2. Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na gripę wg wieku chorych w 2021 roku.

W porównaniu do 2020r. spadła ilość zachorowań na grypę i schorzenia grypopodobne (2020 rok – 2824 przypadków, 2021 rok – 1821 przypadków).

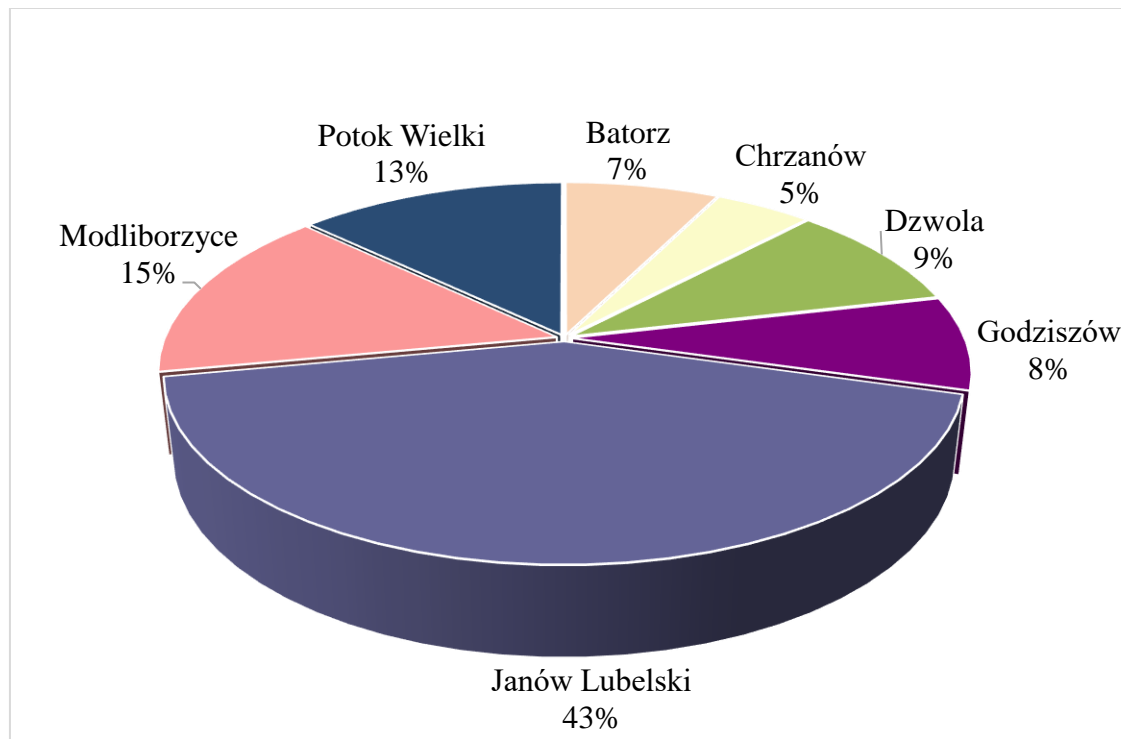
3. Koronawirus SARS-CoV-2

Wirus SARS-CoV-2 (został zidentyfikowany w 2019 roku) i bardzo szybko rozprzestrzenił się po całym świecie niosąc ze sobą kolejne fale zachorowań. Pierwszy potwierdzony przypadek zakażenia koronawirusem w naszym kraju odnotowano

4 marca 2020r., ale od tamtego czasu objawy infekcji poszerzyły się i w 2021 roku nie były już tak charakterystyczne jak w roku poprzednim. Poza gorączką, dusznościami i brakiem węchu, często pojawiały się objawy ze strony układu pokarmowego: biegunka, wymioty, nudności. Na przebieg oraz objawy infekcji

miały wpływ takie czynniki jak: wiek, choroby współistniejące, wariant wirusa oraz stan zaszczepienia osoby zakażonej. Do 31 grudnia 2021 roku odnotowano 2388 przypadków zakażeń na COVID-19.

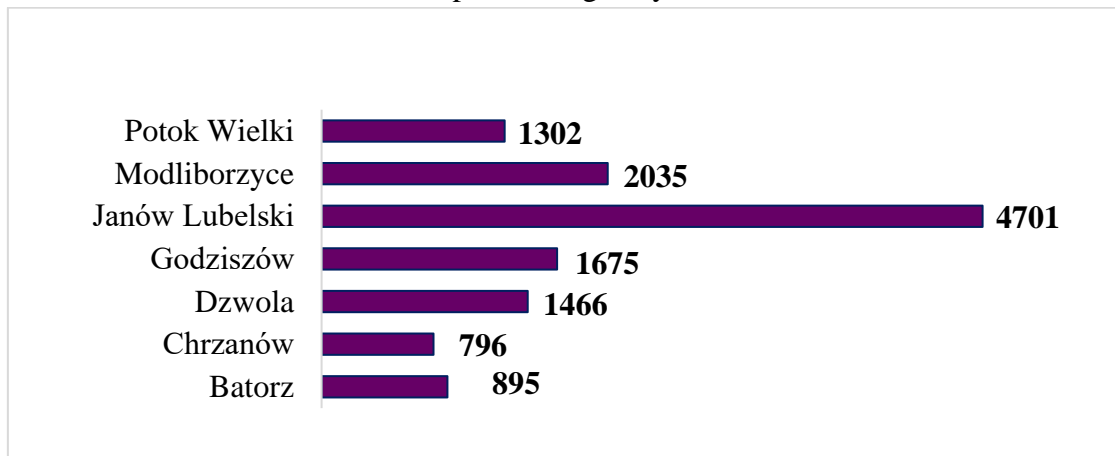

Wykres 3. Udział procentowy poszczególnych gmin w ogólnej liczbie zachorowań.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

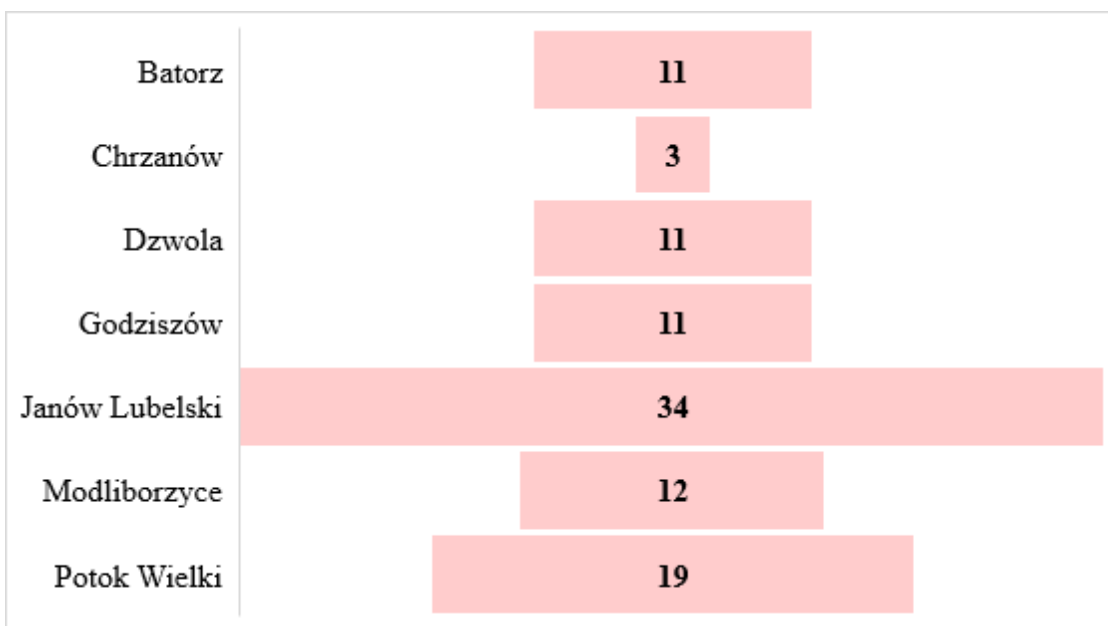
W 2021 roku na terenie powiatu janowskiego kwarantanną zostało objętych 12 870 osób natomiast nadzorem epidemiologicznym 412.

Wykres 4. Liczba osób poddanych kwarantannie w 2021 roku z podziałem na gminy.

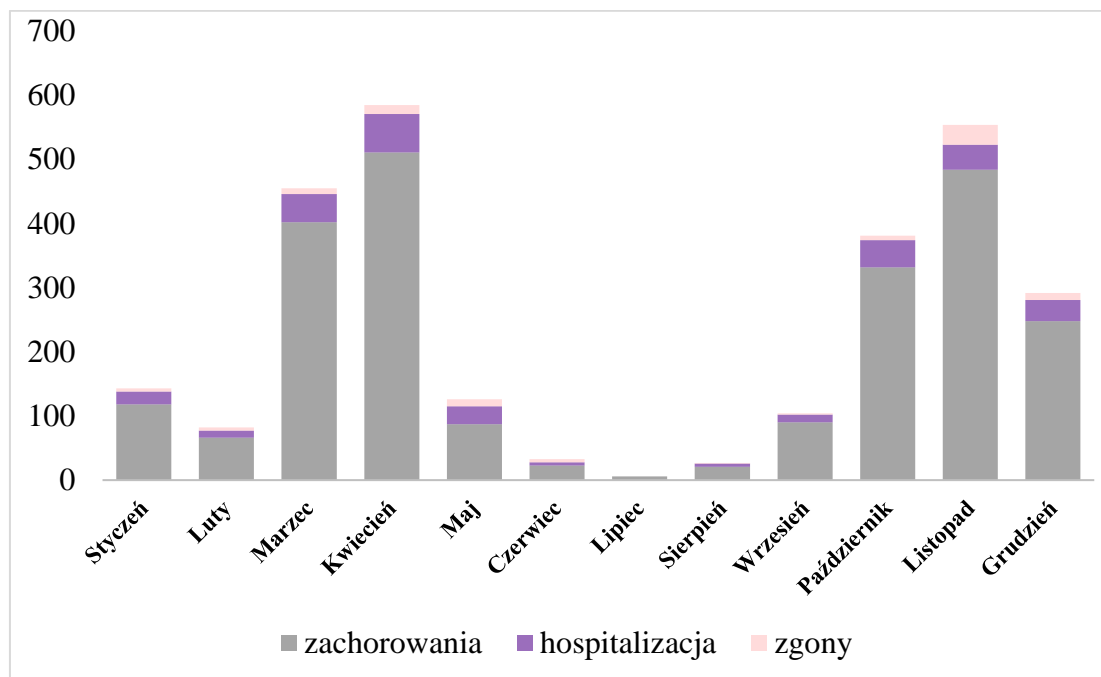
Z powodu zakażenia SARS-CoV-2 hospitalizowanych było 306 osób (stanowi to 69,7% ogółu hospitalizacji z powodu chorób zakaźnych). Zarejestrowano 2287 ozdrowieńców i 101 zgonów (95,3% ogółu zgonów z powodu chorób zakaźnych). W izolacji domowej przebywało 2082 osoby co stanowi 87% ogółu chorych. Pozostałe 13% chorych poddanych było hospitalizacji.

W 2021r. w powiecie janowskim umieralność z powodu COVID-19 wyniosła 24,42/10 tys. Najmłodsza osoba miała 28 lat, natomiast najstarsza 99 lat. Średnia wieku zmarłych wyniosła 63,5 lat. Zmarło 45 kobiet (42,5%) i 61 mężczyzn (57,5%).

Wykres 5. Liczba zgonów z powodu COVID-19 w powiecie janowskim w 2021 roku z podziałem na gminy.

Najwięcej przypadków zachorowań zarejestrowano w kwietniu (511 przypadków 21,4% ogółu), w tym miesiącu także najwięcej było osób hospitalizowanych (60 osób), natomiast w listopadzie zarejestrowano największą ilość zgonów (31 osób).

Wykres 6. Liczba nowych przypadków, hospitalizacji oraz zgonów w rozbiciu na poszczególne miesiące 2021 roku.

4. Ogniska epidemiczne.

W 2021r. zarejestrowano 14 ognisk epidemicznych z czego 13 dotyczyło COVID-19 oraz 1 ognisko *Klebsiella pneumoniae* MBL, które wystąpiło na Oddziale Intensywnej Terapii SPZZOZ w Janowie Lubelskim. Zakażonych zostało 14 osób. Podjęto działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia oraz przecięcia dróg szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych. Przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, wykonano badania przesiewowe, izolowano pacjentów, wzmociono reżim sanitarny, czasowo wstrzymano przyjęcia w oddziale, a także przeprowadzono dekontaminację sprzętów oraz powierzchni w oddziale.

Ogniska COVID-19:

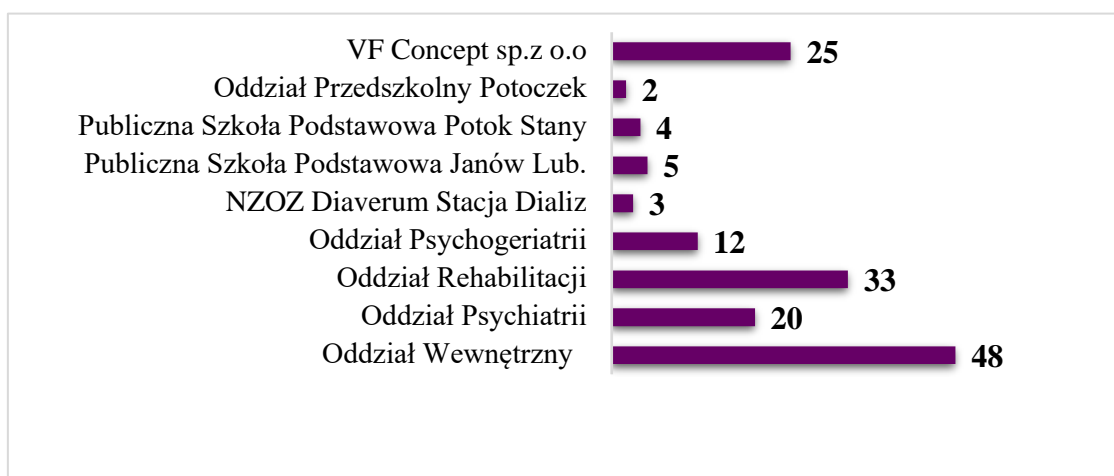
- VF Concept : zakażonych 25 osób;
- Stacja Dializ Diaverum: zakażone 3 osoby;
- SPZZOZ w Janowie Lubelskim: Oddział Psychiatrii 2 ogniska, łącznie zakażonych 20 osób; Oddział Psychogeriatrici, łącznie zakażonych 12 osób; Oddział Wewnętrzny 2 ogniska, łącznie zakażonych 48 osób oraz Oddział Rehabilitacji, 2 ogniska łącznie 33 osoby;
- Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi w Janowie Lubelskim: łącznie zakażonych 5 osób;

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Potoku Stanach łącznie zakażone 4 osoby;
- Oddział Przedszkolny w Potoczku łącznie zakażone 2 osoby.

W ramach działań prewencyjnych na terenie powiatu janowskiego wydano **259** skierowań na pobranie wymazów do badań w kierunku wirusa SARS-CoV-2. Wymazy zostały pobrane w związku z zachorowaniami w ogniskach, osobami przebywającymi na obowiązkowej kwarantannie, a także osobami kierowanymi do NZPO/DPS w Janowie Lubelskim.

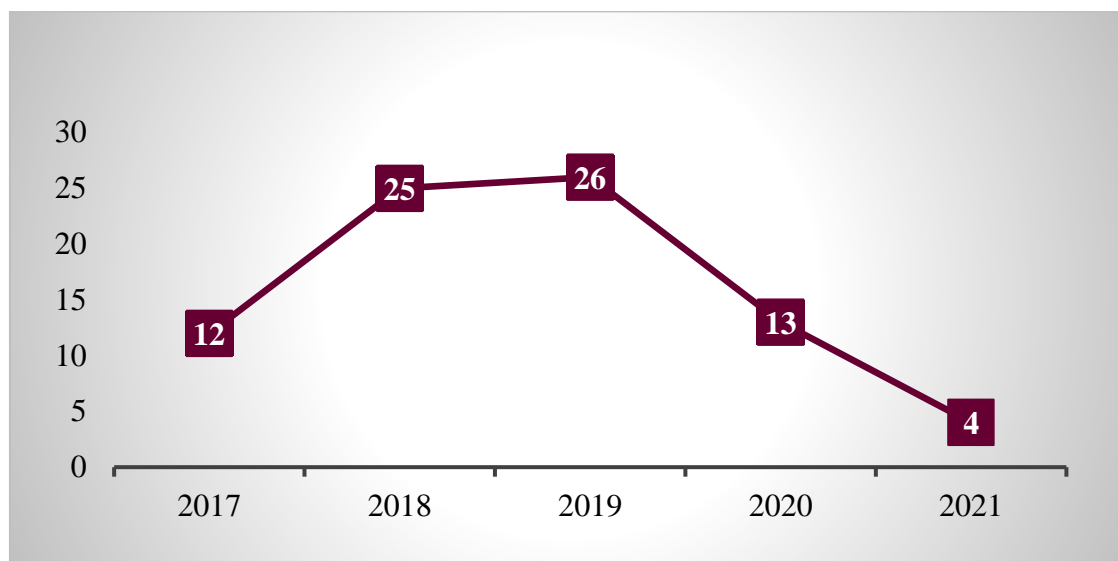
Wykres 7. Ilość osób zakażonych wirusem SARS-CoV-2 w 2021r. w związku z wystąpieniem ognisk Covid-19 na terenie powiatu janowskiego.

5. Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe mogą być wywoływane przez różne czynniki etiologiczne: bakterie, wirusy, pasożyty oraz toksyny wytwarzane przez zwierzęta, rośliny oraz grzyby.

5.1. Zakażenia bakteryjne.

W 2021 roku zarejestrowano 4 przypadki zachorowań wywołanych pałeczkami *Salmonella*. Wszystkie te przypadki to zachorowania sporadyczne, nie powiązane epidemiologicznie. Z nadzoru przebadano 3 osoby ze styczności z chorym. Zarejestrowano 1 nosiciela pałeczek *Salmonella*. Odnotowano również 1 potwierdzony przypadek na *Listeriozę*.

Wykres 8. Liczba zachorowań wywołanych pałeczkami Salmonella w latach 2017 – 2021

5.2. Biegunka i zakażenia żołądkowo jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

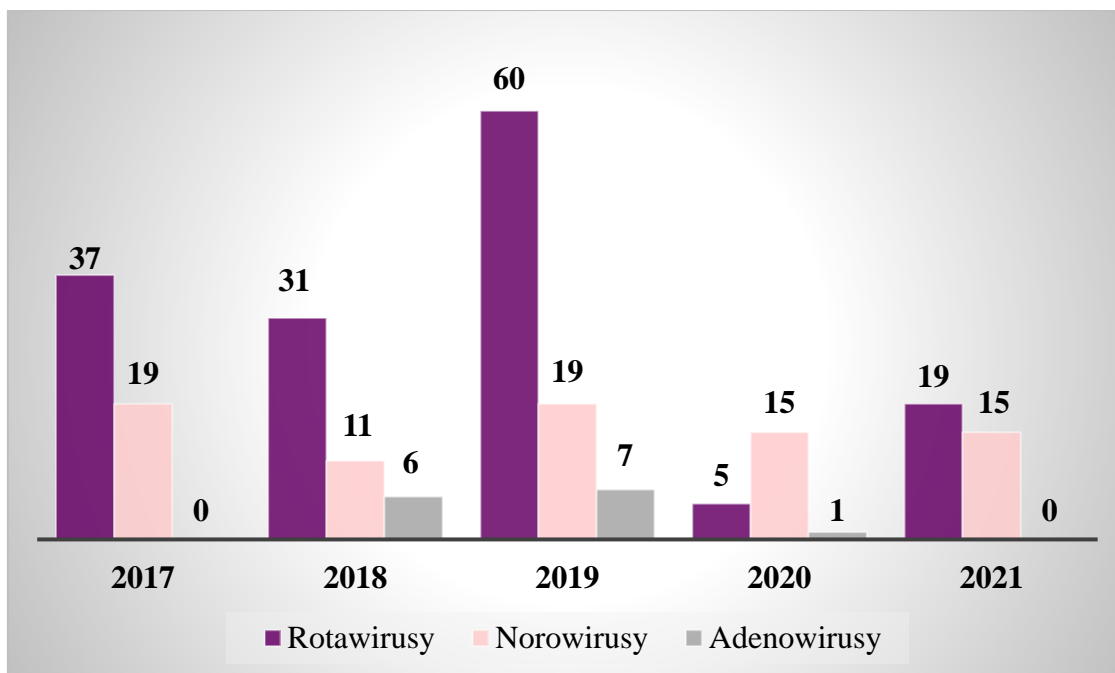
W 2021r. zarejestrowano 36 przypadków zachorowań na biegunkę i zakażenia żołądkowo-jelitowe bliżej nieokreślone, o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu (w tym 13 przypadków u dzieci do lat 2). W porównaniu do roku 2020 ilość zachorowań wzrosła (2020r. - 21 przypadków zachorowań w tym 11 u dzieci do lat 2).

5.3. Zakażenie jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*.

W 2021 roku zarejestrowano 23 potwierdzone przypadki (współ. zach. 5,99/10tys.) oraz 4 przypadki podejrzenia zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile*.

5.4. Zakażenia wirusowe (rotawirusy, norowirusy, adenowirusy).

Zarejestrowano 34 przypadki zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe: wywołanych przez rotawirusy (19 przypadków), norowirusy (15 przypadków). Nie zarejestrowano zachorowań na adenowirusy.

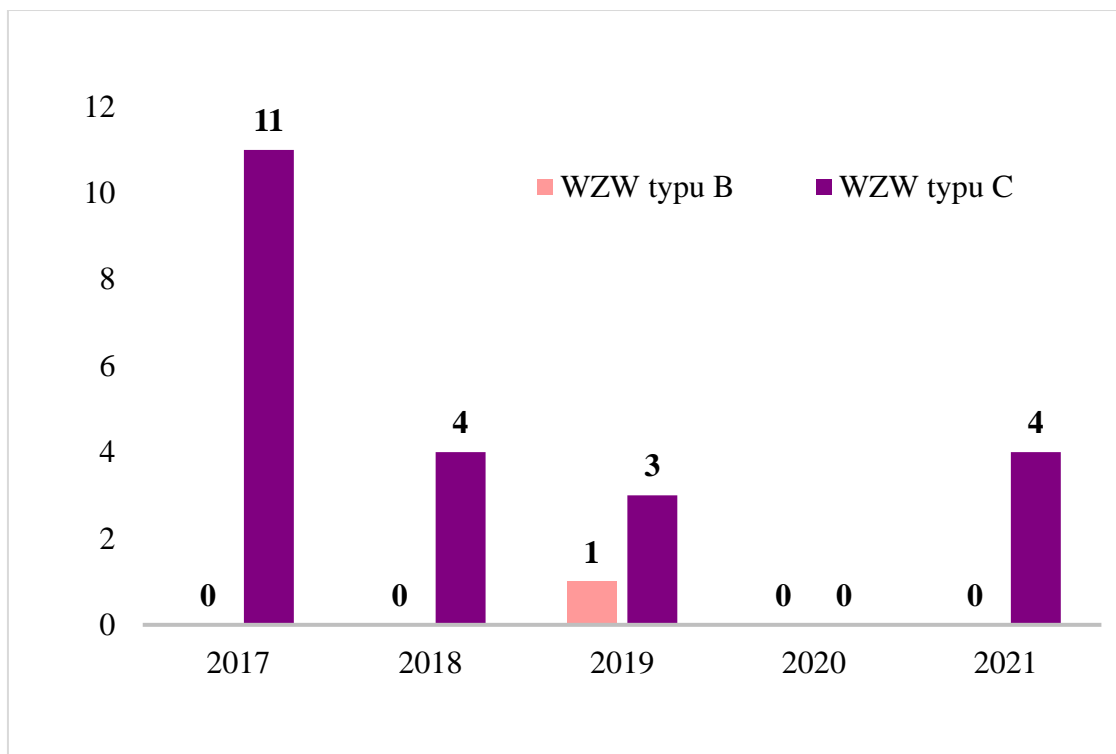
Wykres 9. Wirusowe zakażenia jelitowe w oparciu o czynnik chorobotwórczy w latach 2017-2021.

6. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego.

Zaobserwowano spadek zachorowań na ospę wietrzną - 28 przypadków, dla porównania w roku poprzednim było 35. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na płonicę (szkarlatynę).

7. Choroby krwiopochodne.

Ogromne znaczenie w zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń krwiopochodnych ma wdrożenie i utrzymanie wysokich standardów sanitarno-higienicznych w zakładach ochrony zdrowia, jak i w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich i tatuażu, w których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. W 2021 roku zarejestrowano 4 potwierdzone przypadki zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C.

Wykres 10. Liczba zachorowań na WZW typu B i C w latach 2017 - 2021.

8. Choroby przenoszone drogą płciową.

Odnotowano 1 przypadek kiły. W przypadku chorób przenoszonych drogą płciową drogą transmisji jest najczęściej kontakt seksualny z osobą zakażoną. W celu złagodzenia lub uniknięcia niepożądanych następstw bardzo ważna jest profilaktyka, diagnoza oraz leczenie.

9. Choroby odzwierzęce.

Choroby odzwierzęce to choroby zakaźne zwierząt, które mogą być przenoszone na ludzi. Wiele z nich rozprzestrzenia się poprzez bezpośredni lub pośredni kontakt z chorymi zwierzętami.

9.1. Borelioza.

W 2021 roku zarejestrowano 36 przypadków zachorowań na boreliozę (2020r. - 50 przypadków). Rumień wędrujący wystąpił u 27 osób. Pozostałe to zachorowania z objawami ze strony układu kostno-stawowego. Zachorowania były skutkiem pokąsania przez kleszcze, do których dochodziło na terenie ogródków przydomowych, w parkach, lasach mieszanych oraz na łąkach w powiecie janowskim. W 2021r. zachorowalność na boreliozę wyniosła **7,99/10tys.** (2020r. - **10,79/10tys.**)

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Tabela 1. Dane epidemiologiczne wg wywiadów z zachorowań na boreliozę zgłoszonych w 2021 i 2020 roku.

1. wiek/płeć	2021r.			2020r.		
	K	M	ogółem	K	M	ogółem
0-4	0	0	0	0	0	0
od 5 do 9	2	0	2	0	0	0
od 10 do 14	0	0	0	0	0	0
15-19	1	0	1	0	0	0
20-29	0	1	1	1	1	2
30-39	1	2	3	2	4	6
40-49	3	4	7	4	4	8
50-59	4	4	8	5	9	14
60-64	3	3	6	1	3	4
65+	3	5	8	11	5	16
ogółem	17	19	36	24	26	50
2. grupa zawodowa/płeć	2021r.			2020r.		
	3			15		
Rolnicy	3			15		
Leśnicy, inni pracownicy leśni	1			1		
3. objawy choroby/płeć	2021r.			2020r.		
	K	M	ogółem	K	M	ogółem
Faza wczesna - rumień wędrujący	14	13	27	22	21	43
Inne zmiany skórne (lymphocytoma, zanikowe zapalenie skóry)	0	0	0	0	0	0
Borelioza układu kostno-stawowego	3	6	9	2	5	7
Jednocześnie rumień i bóle stawów wśród w/w osób	0	0	0	0	0	0
Borelioza układu krążenia	3	6	9	0	0	0
Neuroborelioza	0	0	0	0	0	0
Inne	0	0	0	0	0	0

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

9.2. Giardioza (lamblioza).

Choroba wywoływana przez grupę mikroskopijnych jednokomórkowych pasożytów, które mogą zarazić psy, koty, gryzonie i ludzi. Zakażenie występuje po spożyciu pasożyta, często powodując biegunkę oraz wymioty. U ludzi do zakażenia dochodzi najczęściej poprzez picie zanieczyszczonej wody. W roku 2021 zarejestrowano 1 potwierdzony przypadek zachorowania na *Giardiozę*.

9.3. Pokąsania przez zwierzęta.

W 2021 roku zarejestrowano 13 przypadków pokąsań przez zwierzęta. Wszystkie przypadki to pokąsania przez psa. Jedna osoba wymagała szczepienia przeciwko wściekliznie. Porównując rok ubiegły ilość pokąsań przez zwierzęta znacznie spadła (2020r. - 32 pokąsania).

Tabela 2. Liczba pokąsań przez zwierzęta.

Razem	Liczba pokąsań							Liczba osób szczepionych przeciwko wściekliznie	Liczba stwierdzonych wścieklizn			
	przez psy			inne zwierzęta					domowe			
	Ogółem	w tym:		Ogółem	w tym:				Psy	Inne	Leśne	
		Bezpańskie	Znane		W tym szczepione	Domowe	Leśne					
13	13	9	4	1	0	0	0	1	-	-	-	-

10. Neuroinfekcje.

Jednostki chorobowe zaliczane do tej grupy wywołują infekcje ośrodkowego układu nerwowego. W 2021 roku zarejestrowano 1 przypadek wirusowego zapalenia mózgu oraz 1 przypadek wirusowego zapalenia opon mózgowych.

11. Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*.

W analizowanym okresie zgłoszono 1 przypadek choroby inwazyjnej wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*. Zakażenie zdiagnozowano u mężczyzny w wieku 69 lat, obciążonego licznymi chorobami współistniejącymi. Z krwi pacjenta wyizolowano żywe bakterie (bakteriemia).

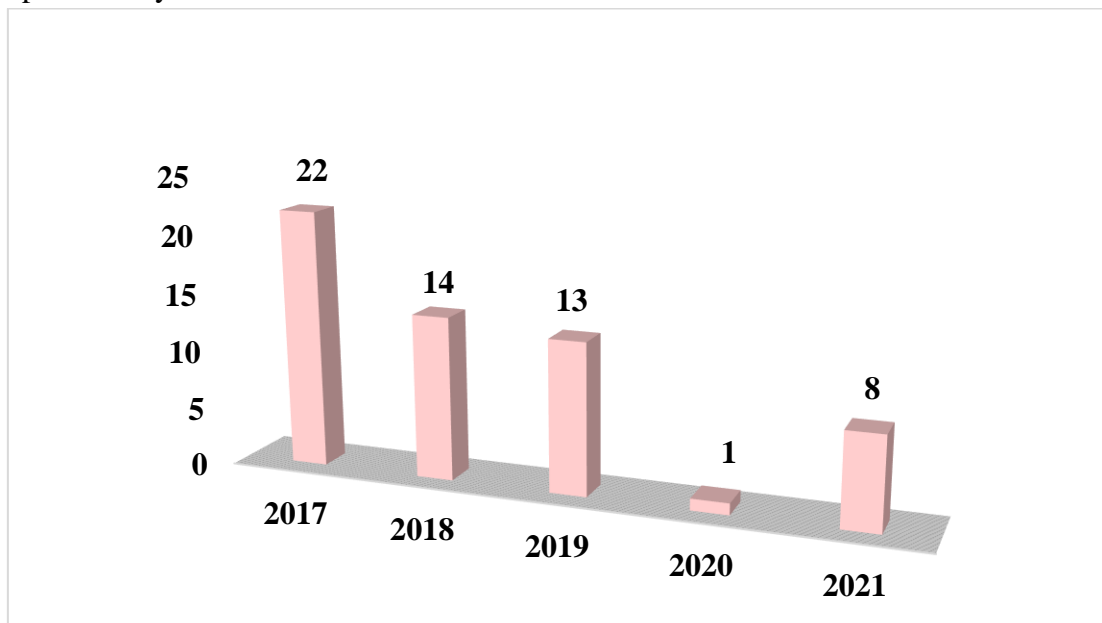
12. Gruźlica.

W 2021r. zarejestrowano 6 przypadków zachorowań na gruźlicę płuc potwierdzoną badaniem płwociny oraz 2 przypadki zachorowań niepotwierdzone bakteriologicznie.

Wszystkie osoby podjęły leczenie. Zachorowalność na gruźlicę w 2021r. wyniosła 1,78/10 tys. (2020r. – 0,21/10 tys).

- Liczba wznów zarejestrowanych w 2021r. - 1
- Liczba decyzji wydanych w celu przymuszenia do poddania się leczeniu, hospitalizacji, badaniom diagnostycznym - 0
- Liczba osób skierowanych na badania diagnostyczne wg priorytetów (wysoki, średni, niski):
 - a) priorytet wysoki: 8
 - b) priorytet średni: 0
 - c) priorytet niski: 0
- Rodzaje i miejsce wykonywanych badań – 8 (RTG płuc)
- Liczba osób ze styczności, które zostały objęte nadzorem - 8

Porównując analogiczny okres roku ubiegłego ilość przypadków zachorowań na gruźlicę znacznie wzrosła (2020r. - 1 przypadek). Nie notowano ognisk epidemicznych.

Wykres 11. Zachorowalność na gruźlicę w latach 2017– 2021.

Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie Janowskim została sporządzona w oparciu o dane o przypadkach zachorowań i zakażeń, jakie zostały zgłoszone do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami (Ustawa z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t. j. Dz. U. 2021r. poz., 2069 ze zm.)). Ze względu na zachorowalność na COVID-19, sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu Janowskiego w 2021 roku można uznać za niestabilną, choć liczba zachorowań na inne choroby zakaźne zmniejszyła się w porównaniu do roku poprzedniego.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Tabela 3. Choroby zakaźne i zakażenia, zgłoszone w latach 2017 - 2021

L.P.	JEDNOSTKA CHOROBY	ROK 2017	ROK 2018	ROK 2019	ROK 2020	ROK 2021
1.	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	12	25	26	13	4
2.	Wirusowe zakażenia jelitowe	135	109	153	42	34
3.	Biegunka i zapalenie żołądkowo - jelitowe BNO, o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu	6	13	75	21	36
4.	Ospa wietrzna	42	101	165	35	28
5.	Różyczka	0	0	0	0	0
6.	Wirusowe Zapalenie Wątroby Typu C	11	4	3	0	4
7.	Wirusowe zapalenie wątroby B	0	0	1	0	0
8.	Świnka	1	0	0	0	0
9.	Szczepienia p/wściekliznie u osób pokąsanych przez zwierzęta	0	3	10	1	1
10.	Borelioza	70	68	74	50	36
11.	Szkarlatyna (plonica)	5	3	22	5	2
12.	Zapalenie mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych	0	1	2	0	2
13.	Grypa i zachorowania grypopodobne	179+1 przypadków grypy wywołanej niezidentyfikowanym wirusem	2256+1 przypadków wywołanej niezidentyfikowanym wirusem + 1 przypadek potwierdzonej grypy typu B	3140+ 6 przypadków potwierdzonej grypy typu A + 4 przypadki grypy wywołanej niezidentyfikowanym wirusem	2818+ 6 przypadków potwierdzonej grypy typu A	1821+1 przypadków wywołany wirusem typu A, +1 przypadek wywołany wirusem typu B
14.	Róża	0	3	2	3	0
15.	Zatrucie jadem kielbasianym (botulizm)	0	0	0	0	0
16.	Gruźlica	22	14	13	1	8
17.	Krzusiec	3	0	0	0	0

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

18.	Zatrucia pestycydami	2	0	1	0	0
19.	Mikobakterioza	2	0	0	0	0
20.	Inwazyjna Choroba Meningokokowa	1	0	0	0	0
21.	AIDS	0	0	0	0	0
22.	Wrodzony zespół różyczkowy	0	0	0	0	0
23.	Kiła	1	0	1	0	1
24.	Giardioza (lamblioza)	0	0	0	0	1
25.	Zapalenie jelitowe wywołane Clostridium difficile	36	12	16	26	27
26.	Choroby wywołane przez Streptococcus pneumoniae	1	3	3	4	1
27.	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm - grzyby	0	0	5	0	0
28.	Kleszczowe zapalenie mózgu	0	0	1	0	0
29.	Listerioza	0	0	0	0	1
30.	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	0	0	0	1333	2390 (w tym 2 przypa dki możli we)
RAZEM:		351	722	583	1540	2578

13. Sytuacja epidemiologiczna w szpitalach – ogniska epidemiczne.

Nadzór nad zakażeniami szpitalnymi i drobnoustrojami alarmowymi ma charakter wewnątrzszpitalny i regulowany jest przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

W Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim funkcjonuje Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych (ZKZS) i Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych (KKZS). Ostatnia aktualizacja składu Zespołu i Komitetu – 31 grudnia 2021r. (Zarządzenie nr 43/2021 Dyrektora SPZZOZ w Janowie Lubelskim w sprawie zmiany składu Zespołu i Komitetu Zakażeń Szpitalnych).

Państwowa Inspekcja Sanitarna otrzymuje zbiorcze roczne dane, dotyczące patogenów alarmowych występujących w szpitalach oraz dane dotyczące zakażeń w sytuacji wystąpienia potwierdzonego epidemicznego wzrostu ich liczby - informacje o ogniskach zakażeń w szpitalach.

W 2021 roku w Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim zanotowano i opracowano epidemiologicznie 7 ognisk o etiologii **SARS-CoV-2**: Oddział Psychiatrii (2 ogniska łącznie - 20 osób),

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Oddział Psychogeriatric (12 osób), Oddział Wewnętrzny (2 ogniska łącznie - 48 osób) oraz Oddział Rehabilitacji (2 ogniska łącznie - 33 osoby).

Na Oddziale Intensywnej Terapii, w roku 2021r., wystąpiło ognisko o etiologii **Klebsiella pneumoniae MBL**. *Klebsiella pneumoniae* należy do Gram-ujemnych pałeczek jelitowych z rodziny Enterobacteriaceae wchodzących w skład flory bakteryjnej w przewodzie pokarmowym człowieka, a także w obrębie skóry i jamy ustnej. U osób z upośledzoną odpornością może powodować zakażenia o ciężkim przebiegu takie jak: infekcje dróg moczonych, zapalenie płuc (ostre lub ropne), zapalenie wątroby, stany zapalne zatok/ucha środkowego, sepsę (posocznicę), zakażenia tkanek miękkich, zapalenie otrzewnej, infekcje w obrębie układu pokarmowego/dróg żółciowych. Jest oporna na leczenie powszechnie znanymi antybiotykami, dlatego jest szczególnie niebezpieczna dla osób obciążonych innymi chorobami. Największy problem stanowi w przypadku zakażeń szpitalnych, na które narażeni są hospitalizowani. Tego typu bakterie bardzo szybko rozprzestrzeniają się wśród pacjentów, których system immunologiczny zwykle nie jest tak sprawny, jak u osób zdrowych.

W ognisku bezobjawowa kolonizacja szczepami *Klebsiella pneumoniae* wystąpiła u 13 pacjentów, natomiast tylko u 1 pacjenta zakażenie przebiegało objawowo.

W związku z wystąpieniem ogniska na oddziale podjęto działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne: wzmożono reżim sanitarny, wykonano badania przesiewowe, ściśle przestrzegano obowiązujących procedur ze szczególnym uwzględnieniem higieny rąk, wstrzymano przyjęcia w oddziale, przeprowadzono dekontaminację sprzętów i powierzchni.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

III. ODPADY MEDYCZNE

Odpady medyczne to odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny.

W trakcie przeprowadzania kontroli zwracano szczególną uwagę na:

- procedury postępowania z odpadami,
- zasady segregacji i warunki gromadzenia, w tym odpadów medycznych o ostrych końcach i krawędziach,
- kolorystykę i oznakowanie pojemników i worków do gromadzenia odpadów medycznych,
- sposób transportu wewnętrznego odpadów medycznych,
- stan sanitarny środków i pojemników do transportu wewnętrznego odpadów medycznych,
- stan sanitarno-techniczny oraz wyposażenie miejsc do dezynfekcji, mycia i przechowywania środków transportu wewnętrznego,
- stan sanitarno-techniczny, wyposażenie, sposób i warunki magazynowania w miejscach wstępnego przechowywania odpadów medycznych.

Wszystkie podmioty lecznicze posiadały procedurę postępowania z odpadami medycznymi. Odpady segregowane w miejscu udzielania świadczeń zdrowotnych i umieszczane w odpowiednich pojemnikach. Wykorzystany jednorazowy sprzęt medyczny o ostrych końcach gromadzony w pojemnikach o sztywnych ścianach, natomiast pozostałe odpady medyczne gromadzone w oznakowanych pojemnikach z wkładami foliowymi. Wydzielone pomieszczenia lub miejsca do przechowywania odpadów medycznych do czasu ich odbioru przez wyspecjalizowane firmy. Pojemniki i worki na odpady wypełniane prawidłowo. W 2021r. w podmiotach wykonujących działalność leczniczą nie obserwowano nieprawidłowości w postępowaniu z odpadami medycznymi.

IV. DZIAŁANIA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ W OBSZARZE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Zwalczanie chorób zakaźnych to przede wszystkim systematyczne prowadzenie szczepień ochronnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Janowie Lubelskim jest koordynatorem realizacji szczepień ochronnych na terenie powiatu janowskiego.

1. Kierunki ewolucji Programu Szczepień Ochronnych.

Szczepienia w powiecie janowskim w roku sprawozdawczym odbyły się zgodnie z wykazem obowiązkowych szczepień ochronnych i grup osób zobowiązanych do poddania się tym szczepieniom określonym w art. 17 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi i rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 roku w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych. Obowiązkiem szczepień ochronnych objętych było 14 chorób zakaźnych: błonica, tężec, krztusiec, gruźlica, inwazyjne zakażenie *Hemophilus influenzae* typu b, inwazyjne zakażenie *Streptococcus pneumoniae*, nagminne zakażenie przyusznicy (świnka), odra, różyczka, ospa wietrzna, ostre nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis), wirusowe zapalenie wątroby typu B, zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy oraz wścieklizna.

W odniesieniu do każdej z tych chorób w ogłoszonym przez Głównego Inspektora Sanitarnego komunikacie w sprawie Programu Szczepień Ochronnych określono osoby lub grupy osób oraz wiek, przesłanki wynikające ze stanu zdrowia i przesłanki epidemiologiczne, zgodnie z którymi dane szczepienie powinno zostać przeprowadzone.

Z dniem 1 stycznia 2021r. do Programu Szczepień Ochronnych zostało wprowadzone szczepienie ochronne przeciwko rotawirusom.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Szczepienia były realizowane w całym kraju szczepionką RotaTeq podawaną doustnie w postaci roztworu o objętości 2 ml na dawkę, w schemacie trzydawkowym.

W powiecie janowskim szczepienia prowadzone są w 15 punktach, należących zarówno do publicznych jak i niepublicznych podmiotów leczniczych. W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzane były kontrole w punktach szczepień w zakresie:

- prawidłowego realizowania Programu Szczepień Ochronnych z uwzględnieniem przestrzegania wytycznych dotyczących zachowania terminów i odstępów między szczepieniami;
- prawidłowej gospodarki nad szczepionkami przeznaczonymi do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych;
- zachowania zasad łańcucha chłodniczego podczas transportu oraz przechowywania szczepionek;
- sporządzania sprawozdań z wykonanych szczepień oraz osób uchylających się od szczepień;
- prawidłowości prowadzenia dokumentacji szczepień ochronnych w tym nad sposobem przekazywania kart uodpornienia;
- zachowania zasad higieny podczas wykonywania szczepień;
- niepożądanych odczynów poszczepiennych;
- oceny postępowania w obiektach w związku z obecną sytuacją epidemiologiczną na terenie kraju wywołaną zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

W 2021 r. przeprowadzono 19 kontroli w punktach szczepień, w tym 1 kontrolę ze względu na wystąpienie niepożądanego odczynu poszczepiennego. Czas kontroli ograniczany był do minimum, protokoły sporządzane były w PSSE w Janowie Lubelskim ze względu na trwającą epidemię. Punkty szczepień spełniały wymagania, jakim powinny odpowiadać gabinety o charakterze zabiegowym oraz zapewniały warunki zasad łańcucha chłodniczego wymaganego podczas transportu i przechowywania szczepionek. Karty szczepień wypełniane są prawidłowo, zawierają datę i godzinę szczepienia, datę ważności szczepionki, numer i serię oraz podpis osoby wykonującej szczepienie. Każda osoba przed szczepieniem jest badana przez lekarza, co potwierdzone jest wpisem w dokumentacji medycznej pacjenta. Wykonawstwo szczepień ochronnych dostosowane było do zasad bezpieczeństwa, jakie należało zachować w okresie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2.

2. Sposób przekazywania szczepionek prowadzącym obowiązkowe szczepienia ochronne – dystrybucja szczepionek.

W ramach nadzoru nad szczepieniami ochronnymi Sekcja Nadzoru Przeciw Epidemicznego magazynuje i prowadzi dystrybucję preparatów szczepionkowych do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych finansowanych z budżetu państwa.

Transport szczepionek do magazynu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Janowie Lubelskim odbywa się z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie. Natomiast świadczeniodawcy przeprowadzający obowiązkowe szczepienia

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

ochronne, pobierają preparaty szczepionkowe z magazynu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Janowie Lubelskim. Transport i przechowywanie preparatów szczepionkowych w obydwu przypadkach odbywa się z zachowaniem łańcucha chłodniczego w temperaturze od 2 – 8°C.

Tabela 4. Monitoring temperatur u urządzeniach chłodniczych punktów szczepień, które mają zawartą umowę z NFZ na realizację świadczeń.

Liczba nadzorowanych punktów szczepień	Liczba punktów szczepień posiadających rejestrator temperatur z możliwością wydruku temperatur z funkcją powiadamiania sms	Liczba punktów szczepień posiadających rejestrator wyłącznie z funkcją wydruku temperatur	Liczba punktów szczepień nie posiadających rejestratora	W przypadku punktów szczepień nie posiadających rejestratora wskazać sposób monitorowania łańcucha chłodniczego	Liczba punktów szczepień posiadających inne rozwiązania techniczne.
15	2	0	13	Odczyt z termometru, prowadzenie rejestru temperatur w formie papierowej, min. 2 x dziennie.	0

W 2021r. nie odnotowano utylizacji preparatów szczepionkowych w podległych punktach szczepień.

3. Wyszczepialność dzieci i młodzieży w powiecie janowskim wg sprawozdań MZ - 54.

Poddając analizie stan zaszczepienia dzieci i młodzieży oraz osób w sposób szczególny narażonych na zakażenie w 2021r. należy stwierdzić, że w dalszym ciągu utrzymuje się wysoki poziom zaszczepienia osób podlegających szczepieniu uzyskany w latach poprzednich. Szczepienia niemowląt i dzieci do 2 roku życia zgodnie z zasadami PSO wykonywane są bez większych opóźnień i nieprawidłowości.

W 2021 roku na terenie powiatu janowskiego osiągnięto uodpornienie przeciwko gruźlicy na poziomie 98% w roczniku 2021 oraz na poziomie 99% w roczniku 2020.

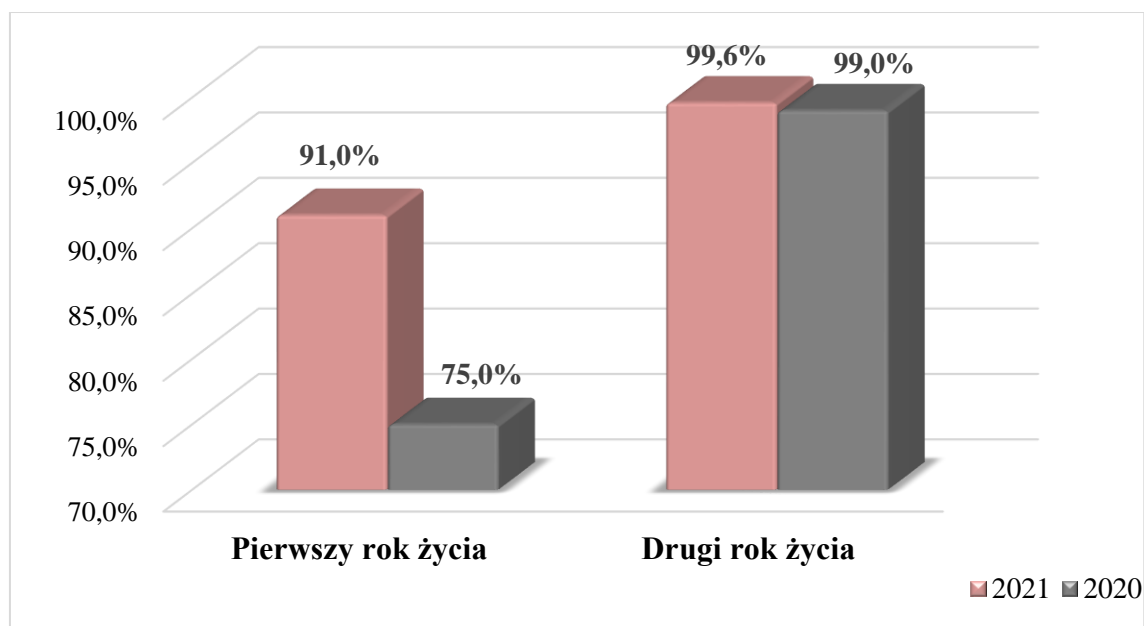

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Tabela 5. Stan zaszczepienia dzieci urodzonych w 2021 roku przeciw gruźlicy w powiecie janowskim.

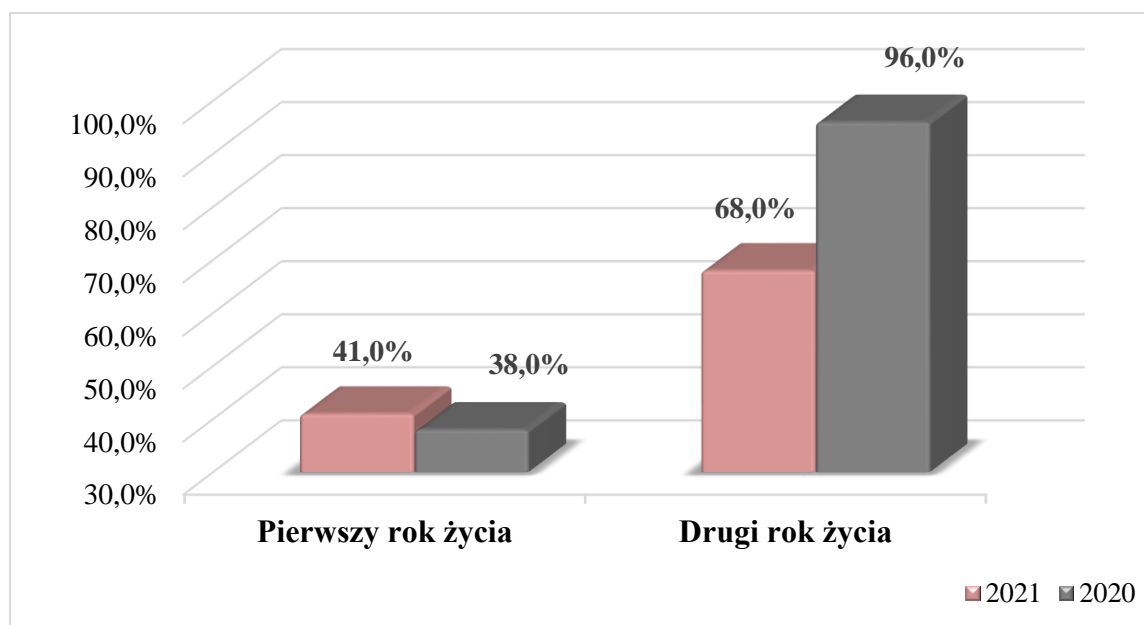
Szczepienia noworodków wykonane w roku 2021	Liczba zaszczepionych w ciągu 24 godz. po urodzeniu	217
	Liczba zaszczepionych po 24 godz. od urodzenia do 14 dnia życia	93
	Liczba zaszczepionych po 14 dniu życia do 11 miesiąca życia	0
	Liczba zaszczepionych w 12 miesiącu życia	0
	Szczepienia w wieku >12 m. życia (do ukończenia 15 r.ż.)	0

W dalszym ciągu prowadzone są działania mające na celu zmniejszenie zachorowalności na wirusowe zapalenie wątroby typu B. Wg danych zebranych z wszystkich punktów szczepień na terenie naszego powiatu do szczepienia przeciwko WZW B podlega 314 dzieci urodzonych w 2021 roku.

Wykres 12. Procent dzieci uodpornionych przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B.

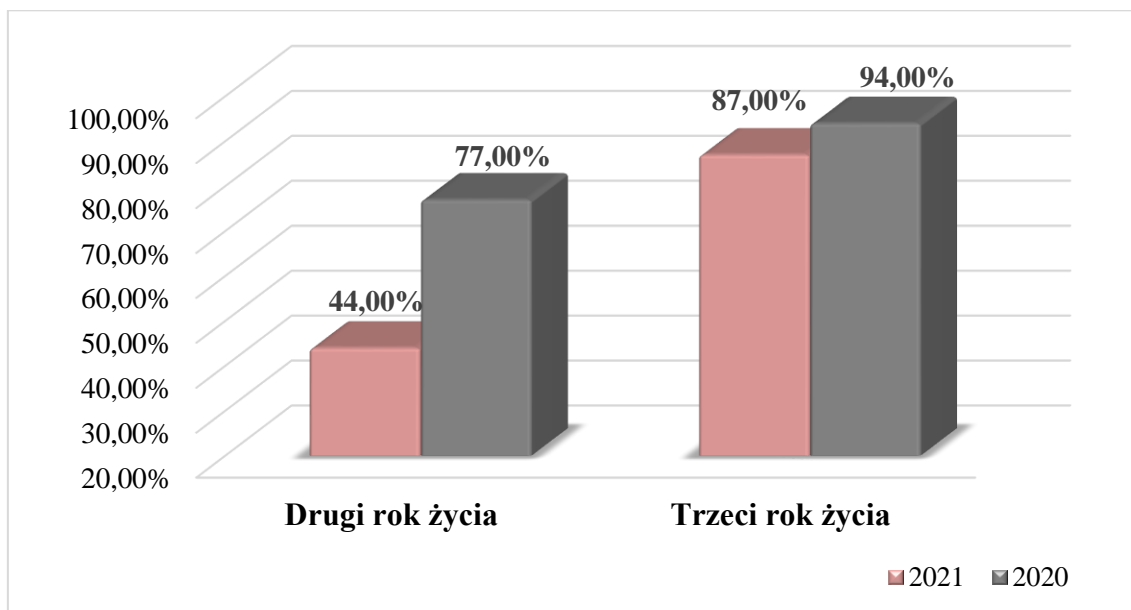
W 2021 roku szczepienie przeciwko WZW B wykonano u 91% dzieci w pierwszym roku życia i 99,6% w drugim roku życia. Dla porównania w roku 2020 wyszczepialność była na niższym poziomie.

Wykres 13. Procent dzieci uodpornionych przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi, H. influenzae.

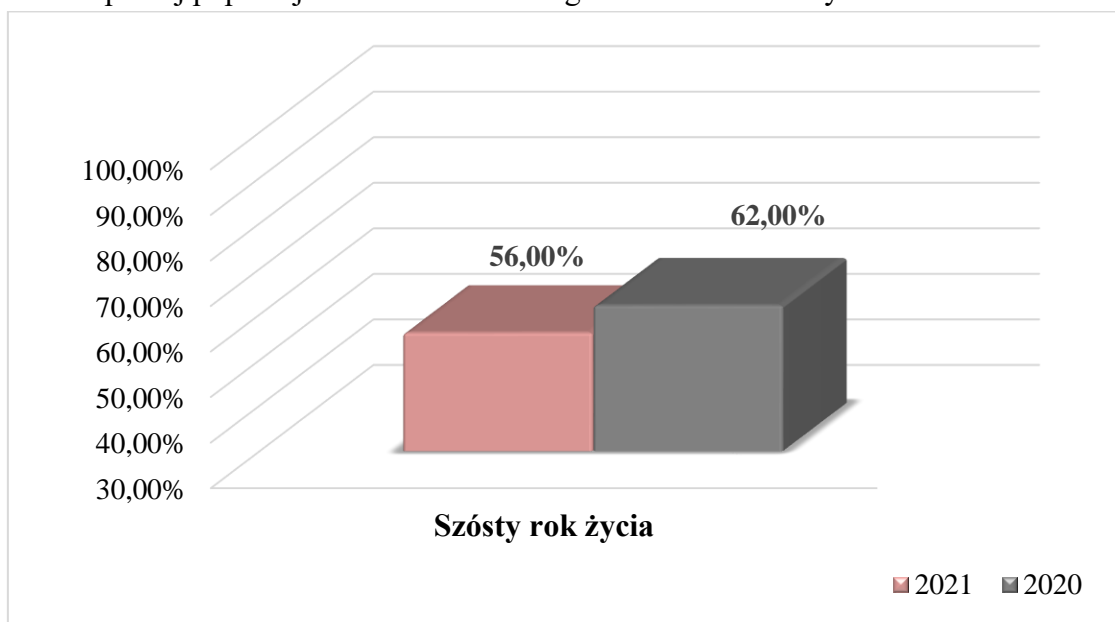
W 2021 roku na terenie powiatu janowskiego zaszczepiono dawką pierwotną przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i H. influenzae 41% dzieci zapisanych do przychodni POZ na podległym terenie. Oznacza to wzrost liczby dzieci zaszczepionych o 3% w stosunku do roku 2020. W drugim roku życia zaszczepiono

68% dzieci (szczepienie pierwotne wykonano u 44% dzieci, szczepienie uzupełniające u 24% dzieci). Porównując dane z rokiem poprzednim, obserwujemy spadek zaszczepionych dzieci w drugim roku życia.

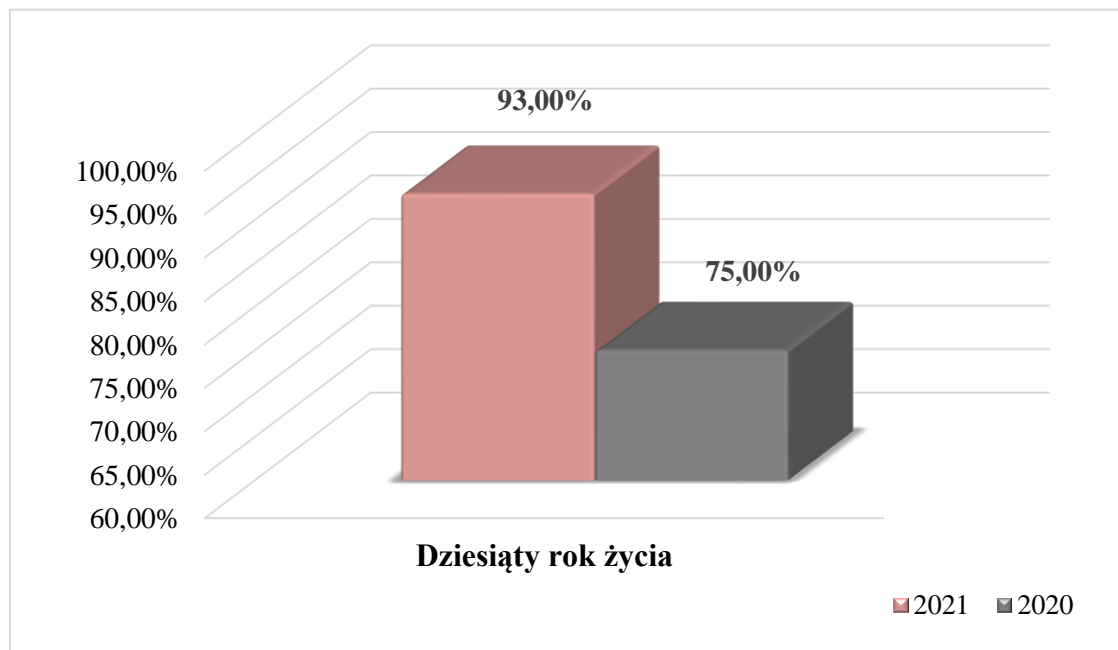
Wykres 14. Procent uodpornienia dzieci dawką podstawową przeciwko odrze, śwince i różyczce.

W 2021 roku na terenie powiatu janowskiego przeciwko odrze, śwince i różyczce pierwszą dawkę szczepionki przyjęło 44% dzieci w drugim roku życia oraz 87% w trzecim roku życia. Porównując z rokiem 2020 nastąpił spadek liczby zaszczepionej populacji wśród dzieci w drugim i trzecim roku życia.

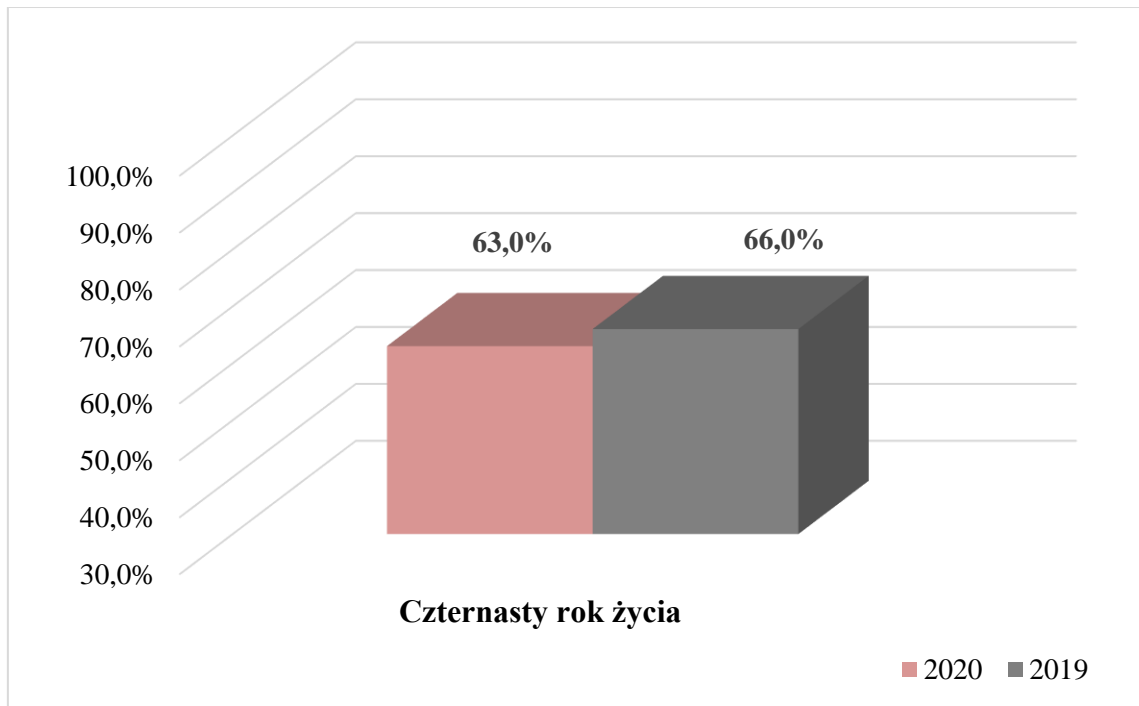
Wykres 15. Procent dzieci uodpornionych I dawką przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi, krztuściowi i poliomyelitis.

W 2021 roku na terenie powiatu janowskiego I dawka przypominająca przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis zaszczepiono 56% dzieci w szóstym roku życia. W 2020 roku zaszczepiono 62% dzieci, tak więc nastąpił spadek liczby osób zaszczepionych o 6%.

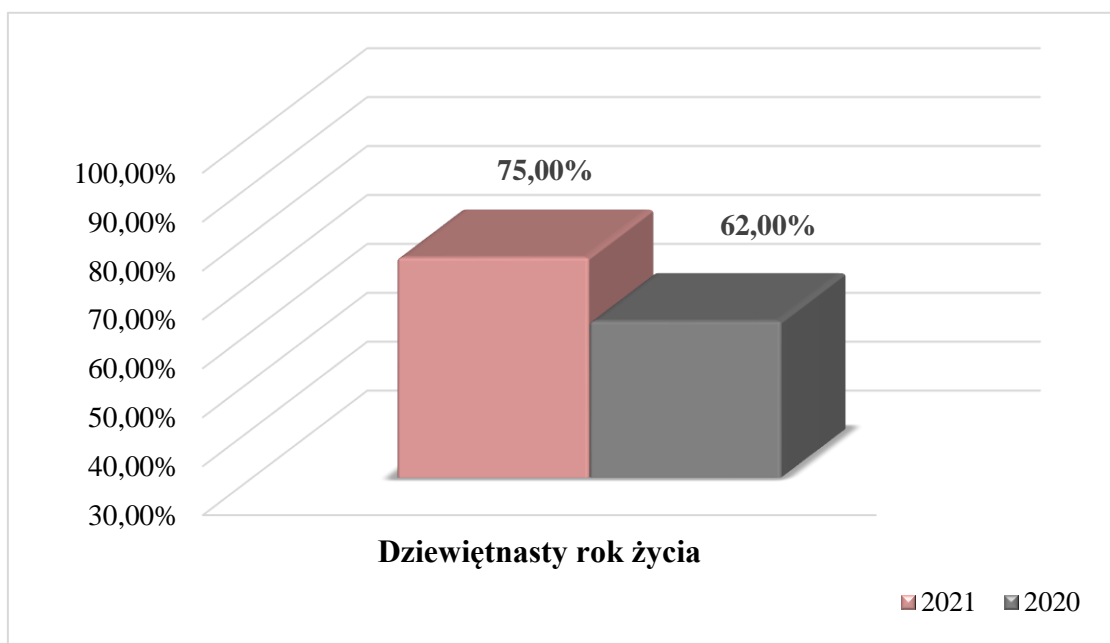

Wykres 16. Procent uodpornienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w dziesiątym roku życia.

W 2021 roku na terenie powiatu janowskiego przeciwko odrze, śwince i różyczce drugą dawkę szczepionki przyjęło 93% dzieci w dziesiątym roku życia. Porównując sytuację w roku poprzednim obserwuje się wzrost o 18% zaszczepionych dzieci.

Wykres 17. Procent dzieci uodpornionych II dawką przypominającą, błonicy, tężcowi i krztuścowi.

Wykres 18. Procent dzieci uodpornionych przeciwko III dawce przypominającej przeciwko błonicy i tężcowi.

W 2021 roku na terenie powiatu janowskiego II dawką przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi zaszczepionych zostało 63% osób w czternastym roku życia. W 2020 roku zaszczepionych było 66%, tak więc nastąpił niewielki spadek

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

liczby osób zaszczepionych o 3%. W 2021 roku na terenie powiatu janowskiego III dawkę przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi, krztuściowi i poliomyelitis zaszczepiono 75% osób, które podlegały do szczepień ochronnych zgodnie z PSO na 2021 rok. W 2020 roku zaszczepiono 62% dzieci, tak więc nastąpił wzrost liczby osób zaszczepionych o 13%.

Podane analizy uodpornienia odnoszą się do liczby dzieci i młodzieży faktycznie zadeklarowanych do poradni podstawowej opieki zdrowotnej. Przedstawiona wyżej analiza wyszczepialności potwierdza, że duży wpływ na jej spadek w 2021r. miała sytuacja epidemiologiczna związana z dużą zachorowalnością na COVID-19. Okres wiosenny oraz jesienno-zimowy nie sprzyjał poprawie wyszczepialności wśród dzieci i młodzieży. Szczepienia są uzupełniane w kolejnych latach życia co skutkuje utrzymaniem nadal wysokiego poziomu uodpornienia populacji.

W 2021r. odnotowano 5 niepożądanych odczynów poszczepiennych: 3 łagodne, 1 poważny i 2 ciężkie.

Tabela 8. Niepożądane odczyny poszczepienne w 2021r.

RODZAJ SZCZEPIONKI	NOP ŁAGODNY	NOP POWAŻNY	NOP CIĘŻKI	OGÓŁEM
COMIRNATY szczepionka p/COVID-19	1	1	1	3
VACCINE ASTRA ZENECA szczepionka p/COVID-19	1	0	0	1
SYNFLORIX szczepionka p/pneumokokom	1	0	0	1
DTP szczepionka p/ błonicy,tężec, krztusiec ACT-HIB szczepionka p/ H.influenzae	0	0	1	1

W wyniku przeprowadzonego dochodzenia ustalono, że wszystkie osoby wróciły do pełnego zdrowia.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

4. Uchylenie się od obowiązku szczepień ochronnych przez osoby prawnie do tego zobowiązane, jako czynnik determinujący możliwy spadek stanu zaszczepienia populacji przeciw chorobom zakaźnym – działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowane w celu egzekwowania tego obowiązku.

Na dzień 31.12.2021r. w powiecie janowskim zarejestrowano 10 osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych, które nie poddały szczepieniom 10 dzieci.

Udostępniane były rzetelne informacje na temat szczepień ochronnych na portalach społecznościowych. Wielokrotnie udzielane były odpowiedzi na pytania dotyczące szczepień osobom biorącym udział w realizacji Programu Szczepień Ochronnych.

Z rodzicami przeprowadzane były rozmowy telefoniczne, podczas których informowano ich o obowiązku jaki na nich spoczywa, o korzyściach płynących ze szczepień ochronnych oraz o ewentualnych konsekwencjach z dalszego niezaszczepienia swojego dziecka.

Prowadzone były działania z obszaru edukacji i promocji szczepień ochronnych przez personel medyczny oraz pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej tak, aby zainteresowani rodzice mieli możliwość dostępu do rzetelnych i sprawdzonych informacji z zakresu szczepień ochronnych. Przede wszystkim wykorzystywane i rozpowszechniane były sprawdzone źródła internetowe o tematyce szczepień ochronnych. Jednym z głównych celów było także szukanie nowych sposobów dotarcia do opiekunów z informacjami dotyczącymi szczepień ochronnych. Oprócz działań edukacyjnych będą prowadzone skuteczne działania egzekucyjne w przypadku dalszego uchylenia się od obowiązkowych szczepień ochronnych.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Janowie Lubelskim w 2021r. obejmował nadzorem 103 podmioty lecznicze:

- samodzielne publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, poradnie, ambulatoria, lecznice – 17
- Szpitale ogółem: Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim (w tym Poradnia specjalistyczna, Poradnia POZ, Zespół wyjazdowy podstawowy, Zespół wyjazdowy specjalistyczny); NZOZ Centrum Medyczne ANI-MED z oddz. szpitalnym – 10 łóżkowym, Blokiem Operacyjnym, gdzie wykonywane są planowe zabiegi medyczne z zakresu chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, okulistyki i ginekologii - 2
- indywidualne i grupowe praktyki zawodowe – 77
- zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze - 1
- stacje dializ - 1
- zakłady rehabilitacji leczniczej – 3
- inne - 2

Działalność kontrolno-represyjna.

Ogółem w 2021 roku przeprowadzono 93 kontrole w 84 obiektach.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne ANI-MED z oddziałem szpitalnym 10 łóżkowym i blokiem operacyjnym, gdzie prowadzone są wyłącznie planowe zabiegi medyczne – przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim przeprowadzono 4 kontrole (z czego 2 kontrole przeprowadzone były w związku z wystąpieniem ogniska zachorowań K.pneumoniae oraz 1 kontrola po zgłoszeniu ciężkiego NOPu po szczepieniu p/COVID-19).

W pozostałych nadzorowanych obiektach przeprowadzono 88 kontroli w zakresie:

1. Przestrzegania warunków higieniczno-sanitarnych jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne;
2. Ustalenia terminów szczepień ochronnych i sprawowanie nadzoru w tym zakresie;
3. Oceny postępowania w obiektach w związku z obecną sytuacją epidemiologiczną na terenie kraju wywołaną zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

W 2021 roku wydano 2 decyzje merytoryczne na poprawę warunków sanitarno-higienicznych w 2 niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej.

Utrzymanie bieżącej czystości i porządku pomieszczeń w kontrolowanych zakładach nie budziło zastrzeżeń. Na podstawie prowadzonego nadzoru należy stwierdzić, że kierownicy przejawiają dbałość w zakresie zapewnienia jak najlepszego stanu technicznego sprzętu i pomieszczeń. Stale podnoszony jest standard obiektów.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

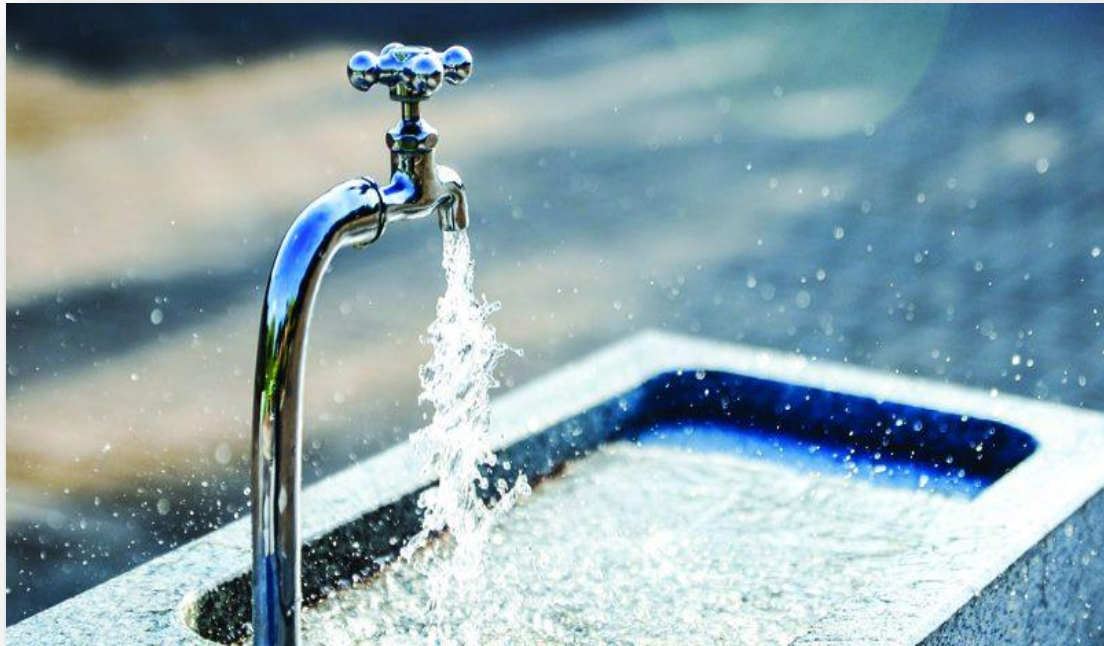
Stan zaopatrzenia w środki dezynfekcyjne w placówkach opieki zdrowotnej był dobry. Stosowane środki:

- do narzędzi: Sekusept Pulwer, Sekusept Forte, Lysoformin 3000, Omnidril, Aniosyme DD1, Sterydial i Persal do dializatorów, Prosept Instru, Prosept Burs,
- do powierzchni: Aerodesin 2000, Incidur Spray, Omnizyd, Oxivir, Incidur Plus, Mikrozyd Sensitive, Velox Spray,
- do rąk: AHD 2000, Spitaderm, Skinman, Manusan, Spirytus 70% skażony Hibitanem 0,5%, Trispet Max,
- do dezynfekcji sanitariatów: Domestos.

Procesy dezynfekcji we wszystkich podmiotach leczniczych, prowadzone były zgodnie z obowiązującymi procedurami. Przeznaczenie roztworów, środków chemicznych oraz dobór stężeń do poszczególnych rodzajów dezynfekcji był prawidłowy. Placówki posiadały instrukcje dotyczące przygotowywania i posługiwania się środkami dezynfekcyjnymi. Stosowano rotację środków dezynfekcyjnych, zwracając uwagę na skuteczność działania (preferowane są preparaty o szerokim spektrum) oraz bezpieczeństwo pacjentów i personelu medycznego.

Stosowane środki dezynfekcyjne były zgodne z wykazem produktów biobójczych wykazujących działanie wirusobójcze do stosowania w miejscach użyteczności publicznej.

VI. WODA PRZEZNACZONA DO SPOŻYCIA

1. Wstęp.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawują nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie krajowych aktów prawnych o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Jakość wody przeznaczonej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, które są zgodne z przepisami europejskimi. Woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia jeśli spełnia wymagania określone w rozporządzeniu. Bezpieczeństwo zdrowotne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi jest zagadnieniem złożonym, uzależnionym od wielu czynników wpływających na jakość wody w całym łańcuchu dostaw – od ujmowania wody surowej, jej uzdatniania, magazynowania aż po dystrybucję do punktu zgodności, czyli do kranu odbiorcy.

Podstawą zapewnienia konsumentom bezpiecznej wody do spożycia stanowią zarówno badania wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, jak i badania realizowane w ramach nadzoru organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (zgodnie z ustalonym planem działania na dany rok). Producenci wody prowadzili badania jakości wody na podstawie uzgodnionych z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonym w prawie krajowym. Sprawozdania z powyższych badań były na bieżąco przekazywane organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej, które weryfikowały terminowość ich przekazywania, analizowały wyniki badań jakości wody oraz określały przydatność wody do spożycia. W sytuacji, gdy woda nie

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia, monitorowały wywiązywanie się producentów wody z realizacji harmonogramów działań naprawczych.

Każdorazowo po stwierdzeniu, że jakość wody uległa zmianie i odbiega od norm krajowych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny opracowywał komunikat o jakości wody i zasadach jej użytkowania. Komunikaty rozpowszechniane były przez właściwego wójta lub burmistrza, w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi konsumentów z obszaru, dla którego wydano komunikat. Komunikaty umieszczane były również na stronie internetowej stacji sanitarno-epidemiologicznej.

Pomimo trwania stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, prowadzony przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej odbywał się bez żadnych ograniczeń.

2. Zaopatrzenie ludności w wodę.

Mieszkańcy powiatu janowskiego w 2021r. byli zaopatrywani w wodę do spożycia przez 61 wodociągów, w tym 21 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia (WZZ) i 40 ujęcia indywidualne (UI), wykorzystujących wodę jako część działalności handlowej, do budynków użyteczności publicznej lub w podmiotach działających na rynku spożywczym. Poniższa tabela przedstawia wykaz producentów wody z uwzględnieniem produkcji wodociągów, ludności zaopatrywanej w wodę dobrej i złej jakości, ocenę jakości wody.

Tabela 1. Producenci wody z terenu powiatu janowskiego - wodociągi zbiorowego zaopatrzenia.

Producent wody	Nazwa wodociągu	Produkcja [m ³ /d]	Ocena wody [dobra/zła]	Liczba ludności korzystająca z wody dobrej jakości	Liczba ludności korzystająca z wody złej jakości
Gmina Batorz 23-320 Batorz	Aleksandrówka	57,0	dobra	489	0
	Błażek	72,0	dobra	907	0
	Kolonia Wólka Batorska	3,0	dobra	32	0
	Wólka Batorska	120,0	dobra	1 157	0
	Kolonia Wola Studziańska	79,0	dobra	559	0
Gmina Chrzanów 23-305 Chrzanów	Łada	88,0	dobra	796	0
	Otrocz	85,0	dobra	479	0
	Chrzanów	283,0	dobra	1 569	0

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Gmina Dzwola 23-304 Dzwola	Kocudza Górna	11,0	dobra	144	0
	Kocudza	298,0	dobra	3 489	0
	Branewka	122,0	dobra	2 518	0
Gmina Godziszów 23-302 Godziszów	Andrzejów	79,0	dobra	651	0
	Piłatka	36,0	dobra	324	0
	Zdziłowice	238,0	dobra	1 397	0
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza 46/48 23- 300 Janów Lubelski	Janów Lubelski	1 543,0	dobra	14 812	0
Zakład Gospodarki Komunalnej Modliborzyce ul. Józefa Piłsudskiego 63 23- 310 Modliborzyce	Węgliska	17,0	dobra	216	0
	Wierzchowiska	460,0	dobra	3 198	0
	Zarajec Modliborski	402,0	dobra	3 679	0
Gmina Potok Wielki 23-313 Potok Wielki	Osinki	20,0	dobra	185	0
	Zarajec Potocki	26,0	dobra	193	0
	Popielarnia	267,0	dobra	3 916	0
Razem:	21	4 227,0	dobra	40 710,0	0

Ponadto na terenie nadzorowanym przez PPIS w Janowie Lubelskim znajdują się 2 końcówki wodociągów wchodzących z innych powiatów:

- WZZ Gródki o produkcji 3,00 m³/d zaopatruje 48 osób,
- WZZ Katy o produkcji 2,00 m³/d zaopatruje 15 osób.

Tabela 2. Producenci wody z terenu powiatu janowskiego – ujęcia indywidualne.

Producent wody	Ujęcia Indywidualne	Produkcja [m ³ /d]	Ocena wody [dobra/zła]	Liczba ludności korzystająca z wody dobrej jakości	Liczba ludności korzystająca z wody złej jakości
Gmina Godziszów 23-302 Godziszów	Kawęczyn	2,0	dobra	10	0
	Urząd Gminy Godziszów	1,0	dobra	0	0

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

	Publiczna Szkoła Podstawowa w Godziszowie Pierwszym	2,0	dobra	0	0
	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Godziszowie Drugim	2,0	dobra	13	0
	Publiczna Szkoła Podstawowa w Wólce Ratajskiej	1,0	dobra	0	0
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nasza Przychodnia s.c. Ryszard Gorzelewski, Krystyna Pasternak , Potoczek 140, 23-313 Potok Wielki	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Godziszowie	2,0	dobra	0	0
PPHU CZESPOL Wólka Ratajska 1 23-302 Godziszów	Kaszarnia PPHU CZESPOL	Brak wodomierza	dobra	2	0
Wytwarzanie i Sprzedaż Produktów Przemiału Zbóż Godziszów Drugi 45 23-302 Godziszów	Kaszarnia Godziszów Drugi 45	Brak wodomierza	dobra	8	0
Usługowy Przemiał Zbóż Marian Kozyra Godziszów Pierwszy 43 23-302 Godziszów	Kaszarnia Godziszów Pierwszy 43	Brak wodomierza	dobra	8	0
Przemiał Zbóż Rataj Ordynacki 20 23-302 Godziszów	Kaszarnia Rataj Ordynacki 20	Brak wodomierza	dobra	9	0
P.H.U. Gumiś Wólka Ratajska 42 23-302 Godziszów	Kaszarnia „Gumiś” Wólka Ratajska 42	Brak wodomierza	dobra	6	0
Kaszarnia Wólka Ratajska 92 23-302 Godziszów	Kaszarnia Wólka Ratajska 92	Brak wodomierza	dobra	8	0
P.H.U. LECH-POL Wólka Ratajska 82 23-302 Godziszów	P.H.U. LECH-POL Wólka Ratajska 82,	Brak wodomierza	dobra	8	0
Kaszarnia Wólka Ratajska 65 23-302 Godziszów	Kaszarnia Wólka Ratajska 65	Brak wodomierza	dobra	8	0
Kaszarnia Godziszów Pierwszy 132 23-302 Godziszów	Kaszarnia Godziszów Pierwszy 132	Brak wodomierza	dobra	0	0

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Przerób gryki Rataj Ordynacki 82 23-302 Godziszów	Przerób gryki Rataj Ordynacki 82	Brak wodomierza	dobra	7	0
Kaszarnia Rataj Ordynacki 29 23-302 Godziszów	Kaszarnia Rataj Ordynacki 29	Brak wodomierza	dobra	5	0
Firma Handlowo Usługowa CEZETPOL Godziszów Trzeci 72 23-302 Godziszów	CEZETPOL Godziszów Trzeci 72	Brak wodomierza	dobra	6	0
Kaszarnia Wólka Ratajska 81 23-302 Godziszów	Kaszarnia Wólka Ratajska 81	Brak wodomierza	dobra	6	0
PPHU EUROKASZ ul. Wojska Polskiego 18 G 23-300 Janów Lubelski	PPHU EUROKASZ Rataj Ordynacki 1B	Brak wodomierza	dobra	0	0
Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe Godziszów Trzeci 4 23-302 Godziszów	Chłodnia owoców i Sklep Spożywczo- Przemysłowy Godziszów Trzeci 4	Brak wodomierza	dobra	5	0
Sklep Spożywczo- Przemysłowy Godziszów Pierwszy 191 23- 302 Godziszów	Sklep Spożywczo- Przemysłowy Godziszów Pierwszy 191	Brak wodomierza	dobra	0	0
Sklep Spożywczo- Przemysłowy Wólka Ratajska 11 23-302 Godziszów	Sklep Spożywczo- Przemysłowy Wólka Ratajska 11	Brak wodomierza	dobra	4	0
Sklep Spożywczo- Przemysłowy Rataj Poduchowny 11A 23-302 Godziszów	Sklep Spożywczo- Przemysłowy Rataj Poduchowny 11A	Brak wodomierza	dobra	0	0
Sklep Spożywczo- Przemysłowy Godziszów Drugi 77A 23-302 Godziszów	Sklep Spożywczo- Przemysłowy Godziszów Drugi 77A	Brak wodomierza	dobra	0	0
Firma Handlowo Usługowa Sklep Spożywczo- Przemysłowy Rataj Ordynacki 55 23-302 Godziszów	Sklep Spożywczo- Przemysłowy Rataj Ordynacki 55	Brak wodomierza	dobra	2	0
Kaszarnia F.H.U. Mariusz Król Godziszów Pierwszy 154, 23- 302 Godziszów	Kaszarnia Godziszów Pierwszy 154	Brak wodomierza	dobra	0	0

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

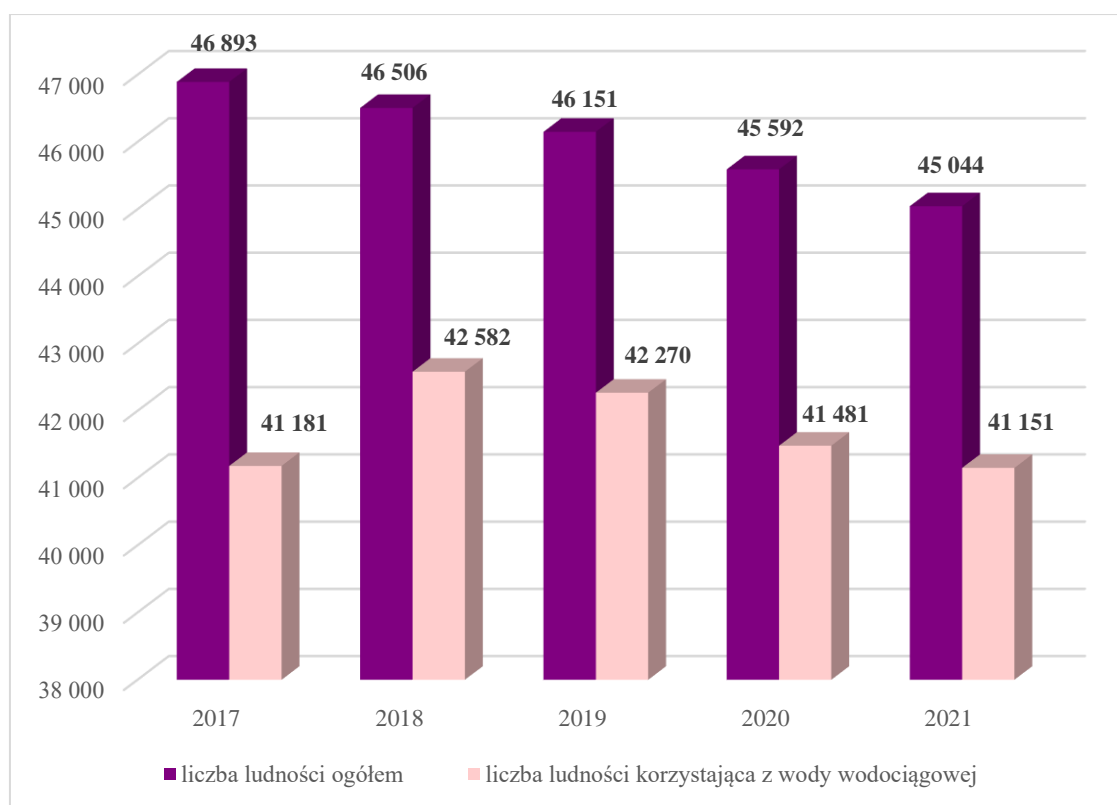
Ubój i Sprzedaż Zwierząt Rzeźnych Godziszów Drugi 42 23-302 Godziszów	Ubój Godziszów Drugi 42	Brak wodomierza	dobra	2	0
Zakład Przetwórstwa Mięsnego „Świeżynka” Godziszów Pierwszy 228 23-302 Godziszów	„Świeżynka” Godziszów Pierwszy	Brak wodomierza	dobra	3	0
Apteka Paweł Kaluża Godziszów Pierwszy 88A, 23- 302 Godziszów	Apteka Godziszów	Brak wodomierza	dobra	0	0
Ochotnicza Straż Pożarna Godziszów Pierwszy	OSP Godziszów Pierwszy	Brak wodomierza	dobra	0	0
Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Eska Nowa Osada 50 23-302 Godziszów	ESKA Nowa Osada	1,0	dobra	4	0
Przedsiębiorstwo Robót Drogowo- Mostowych Borownica 26 23- 300 Janów Lubelski	PRDM Borownica	3,0	dobra	34	0
Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe EMES ul. Lubelska 103 Borownica 23-300 Janów Lubelski	Hotel Janów	2,0	dobra	0	0
FORTACO JL Sp. z o.o. ul. Lubelska 46 23-300 Janów Lubelski	Fortaco	22,0	dobra	0	0
Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej ul. Zamoyskiego 149, 23-300 Janów Lubelski	SPZZOZ Janów Lubelski	67,0	dobra	0	0
Zakład Przetwórstwa Mięsa Matthias Kolonja Zamek 48 23-310 Modliborzyce	Matthias	138,0	dobra	0	0

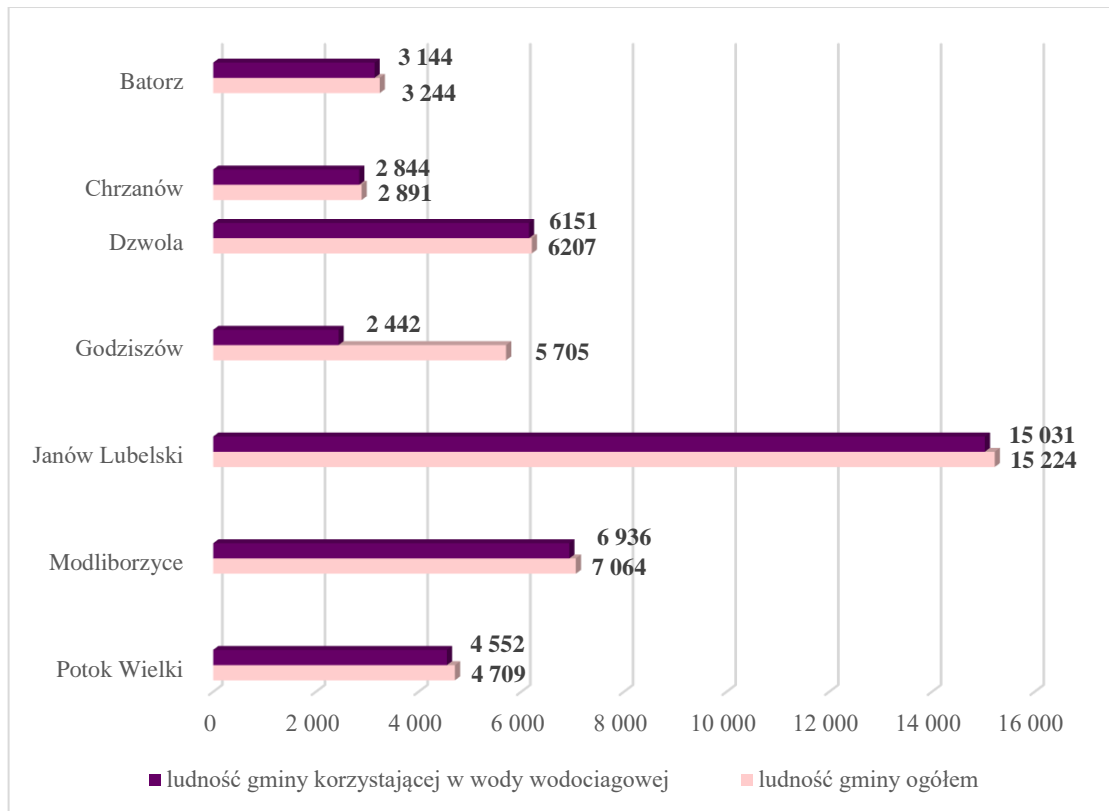
Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Stacja Paliw Orlen ul. Józefa Piłsudskiego 115 23-310 Modliborzyce	Stacja Paliw Orlen Modliborzyce	1,0	dobra	0	0	
Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego Potoczek 43 23-313 Potok Wielki	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego Potoczek	10,0	dobra	50	0	
Razem:		40	357,0	dobra	378,0	0

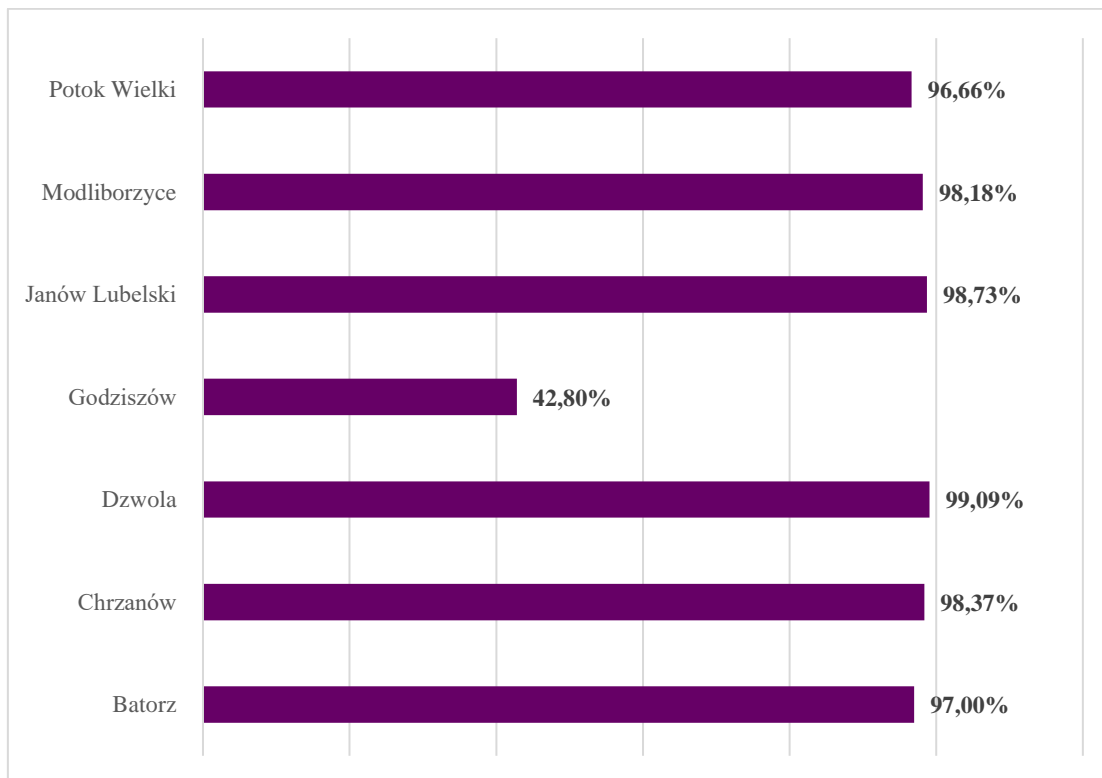
W 2021r. z urządzeń wodociągowych, wchodzących w skład systemu zaopatrzenia w wodę do spożycia produkowanej przez WZZ i UI korzystało 41 151 mieszkańców powiatu janowskiego (tj. 91,35 % ogólnej liczby mieszkańców powiatu).

Wykres 1. Zaopatrzenie ludności w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia i ujęć indywidualnych w zestawieniu z ludnością powiatu janowskiego ogółem w latach 2017-2021.

Wykres 2. Zaopatrzenie ludności w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia i ujęć indywidualnych w poszczególnych gminach powiatu janowskiego.

Wykres 3. Procent ludności korzystającej z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w poszczególnych gminach powiatu janowskiego.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Pozostali mieszkańcy powiatu janowskiego korzystali z wody czerpanej z własnych studni przydomowych. Gmina, która posiadała najmniej sieci wodociągowej to Godziszów.

W 2021r. skontrolowano 36 ujęć wody pod kątem stanu sanitarno – higienicznego (21 WZZ, 15 UI). W celu poprawy stanu sanitarno-higienicznego wydano jedną decyzję administracyjną: WZZ Błażek oraz trzy decyzje administracyjne przedłużające termin wykonania decyzji: WZZ Chrzanów, WZZ Błażek i UI Fortaco.

3. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2021 roku w ramach nadzoru sanitarnego pobrano do badań 158 próbek wody. Próbkę pobierane były w hydroforniach (26) oraz w miejscach czerpania wody przez odbiorców – z sieci wodociągowej (132).

W ramach zakresu parametrów grupy A pobrano 31 próbek wody, w ramach parametrów grupy B 7 próbek wody, dodatkowo pobrano 120 próbek wody. Ilość przeprowadzonych badań monitoringowych wynikała z zaleceń Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, który szacując ryzyko zdrowotne decydował o liczbie próbek z danego wodociągu.

Biorąc pod uwagę powyższe, w ramach monitoringu najwięcej prób pobrano z WZZ Kocudza (6), WZZ Janów Lubelski (18), WZZ Wólka Batorska (6), UI PRDM Borownica (2), UI ZSP Godziszów Drugi (4).

W 2021 roku Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdził brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z WZZ Kocudza, dwukrotnie z WZZ Wólka Batorska, UI ZSP Godziszów Drugi oraz UI SPZZOZ w Janowie Lubelskim.

Ze względu na to, iż wydanie ww. decyzji dotyczyło stwierdzonych w wodzie przekroczeń parametrów mikrobiologicznych konsumenci byli niezwłocznie informowani o jakości wody. W zaistniałej sytuacji Państwowa Inspekcja Sanitarna współpracowała z zarządcami wodociągów zbiorowego zaopatrzenia oraz z właścicielami ujęć indywidualnych monitorując wywiązywanie się producentów wody z realizacji harmonogramu działań naprawczych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny opracowywał komunikat o jakości wody i zasadach jej użytkowania. Komunikaty były rozpowszechniane w sposób umożliwiający bezzwłoczne zapoznanie się z nimi wszystkim użytkownikom: przekazywane „z domu do domu” w formie pisemnej informacji, odczytywane przez megafony przy współpracy z OSP, zamieszczane na stronie internetowej PSSE oraz na stronach internetowych gmin, umieszczone w budynku szkoły oraz budynku szpitala.

Ponadto w związku z odnotowanymi przekroczeniami parametrów mikrobiologicznych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdził dwukrotnie warunkową przydatności wody do spożycia przez ludzi z WZZ Janów Lubelski, uznając stwierdzoną niezgodność za nie stwarzającą zagrożenia dla zdrowia, przy jednoczesnym podjęciu działań naprawczych mających na celu przywrócenia należytej jakości dostarczanej wody.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Badania parametrów mikrobiologicznych wykonywanych w ramach nadzoru sanitarnego wykazały przekroczenia: *Escherichia coli* (1 raz w próbce wody pobranej z WZZ Wólka Batorska, 2 razy w próbkach wody pobranych z UI ZSP Godziszów Drugi) bakterie z grupy coli (1 raz w próbce wody pobranej z WZZ Zarajec Potocki, 2 razy w próbkach pobranych z WZZ Kocudza, 5 razy w próbkach pobranych z WZZ Janów Lubelski, 1 raz w próbkach pobranych z WZZ Wólka Batorska, 2 razy w próbkach pobranych z UI ZSP Godziszów Drugi, 1 raz w próbkach pobranych z UI SPZZOZ w Janowie Lubelskim).

Analizy wyników kontroli przeprowadzanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Janowie Lubelskim, wskazują, że najczęstszym powodem zanieczyszczenia ujmowanej wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi był niewłaściwy stan sanitarny wyeksploatowanej sieci wodociągowej, brak prawidłowo prowadzonego procesu dezynfekcji oraz brak kontroli nad prawidłowością zbierania i usuwania przez właścicieli nieruchomości nieczystości ciekłych na terenach nie skanalizowanych.

W 2021r. wykonano powtórne badania w zakresie wstępnego monitoringu pierwiastków promieniotwórczych w ramach kontroli wewnętrznej z ujęcia indywidualnego Urzędu Gminy Godziszów, badając stężenie aktywności radonu które wyniosło poniżej 7 [Bq/l] w związku z czym kolejne badanie należy wykonać za 5 lat. Oceniając wyniki badań przeprowadzonych w ciągu całego roku przez PIS stwierdzono, że wszystkie nadzorowane wodociągi produkowały wodę przydatną do spożycia.

Na podstawie uzyskanych wyników badań, prowadzonych zarówno przez Państwową Inspekcję Sanitarną jak i przedsiębiorców wodociągowych, można stwierdzić, że mieszkańcy powiatu janowskiego, jak i osoby okresowo przebywające na jego terenie, korzystają z wody bezpiecznej dla zdrowia.

4. Nadzór nad jakością wody ciepłej.

W roku 2021 kontynuowano nadzór nad jakością wody ciepłej, mając na uwadze zagrożenia zdrowotne powodowane skażeniem instalacji ciepłej wody bakteriami z rodzaju *Legionella* sp. (głównie *Legionella pneumophila*). Zakażenie pałeczkami *Legionella* następuje najczęściej drogą inhalacyjną. Do infekcji może dochodzić wszędzie tam, gdzie mogą być rozpylane i wdychane aerozole, np.: szpitale, domy opieki dla starszych osób, hale sportowe, baseny, sauny, hotele, wieże chłodnicze, myjnie samochodowe, kempingi, spryskiwacze do roślin.

W myśl § 18 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, badania ciepłej wody

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

w kierunku występowania bakterii z rodzaju *Legionella* sp. powinny być wykonywane w podmiotach prowadzących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w budynkach użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny. Za jakość wody na końcowym etapie jej dostarczania tj. w punkcie czerpalnym u odbiorcy, zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpowiada właściciel/zarządca danego obiektu.

W 2021r. o obowiązku wynikającym z rozporządzenia poinformowano 19 placówek będących pod nadzorem PSSE w Janowie Lubelskim tj:

- 3 obiekty lecznicze (szpitale, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy),
- 15 obiektów typu: hotele, obiekty świadczące usługi noclegowe/hotelarskie,
- 1 obiekt inny (Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Janowie Lubelskim).

Badania wykonało 16 placówek:

- 3 obiekty lecznicze (ZPO, Ani-Med., SPZZOZ);
- 6 obiektów noclegowych (hotele, obiekty świadczące usługi hotelarskie i noclegowe);
- 1 obiekt inny (MOSiR).

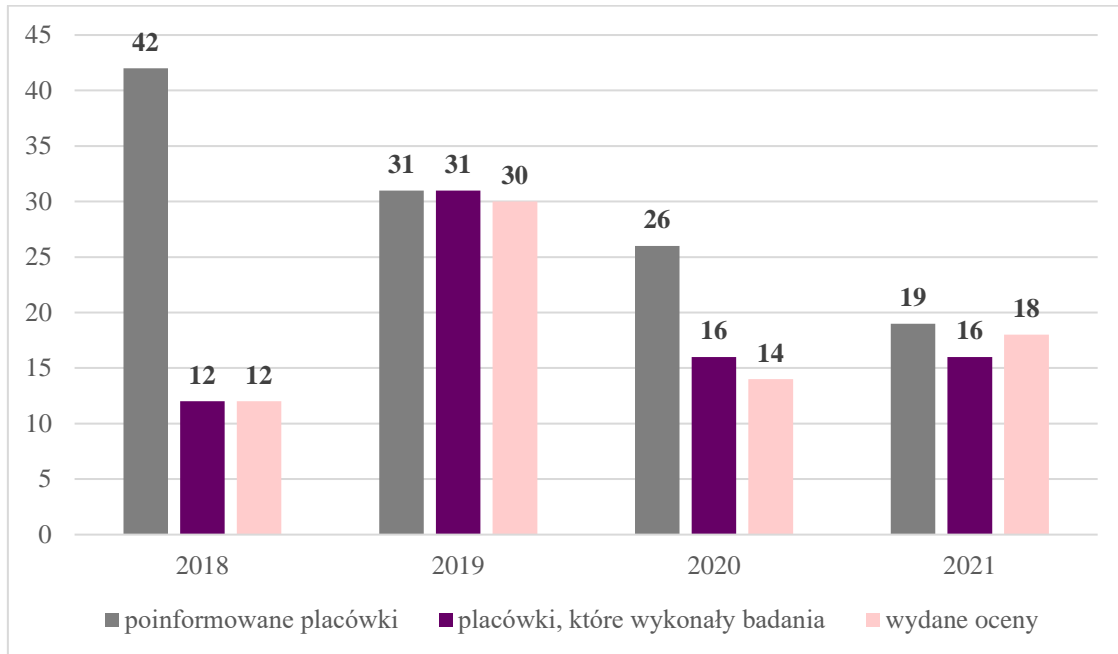
W wyniku badań jakości ciepłej wody użytkowej, wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przez właścicieli obiektów, stwierdzano, że jakość wody ciepłej spełniała wymagania sanitarne.

Badania wody wykonywane były w akredytowanych laboratoriach zewnętrznych lub laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Janowie Lubelskim, z wymaganą częstotliwością.

W roku 2021 organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Janowie Lubelskim, w ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego zaplanował pobór 12 próbek do badania ciepłej wody z instalacji wewnętrznej. Przeprowadzono kontrole jakości ciepłej wody użytkowej, pobierając 10 próbek do badań: 4 z podmiotu wykonującego działalność leczniczą, 4 z obiektu noclegowego, 2 z natrysków zlokalizowanych przy szatniach pływalni. W pobranych próbkach nie stwierdzono obecności bakterii *Legionella* sp.

W roku 2021 w dalszym ciągu prowadzone było postępowanie administracyjne na jakość wody w budynku SPZZOZ w Janowie Lubelskim (decyzja wydana przez PPIS w Janowie Lubelskim w dniu 09.09.2020r., stwierdzająca skolonizowanie sieci wody ciepłej pałeczkami *Legionella* sp. w stopniu średnim, w 2 punktach poboru). W związku z postępowaniem woda została dwukrotnie pobrana w 2020r. z ww. punktów instalacji budynku SPZZOZ. Wyniki badania w dalszym ciągu wykazywały przekroczenie *Legionella* sp. Ponowny pobór wody do badania został przeprowadzony już w 2021r. - próbki niekwestionowane. Postępowanie administracyjne zostało zakończone.

W 2021r. PPIS w Janowie Lubelskim wydał 18 pozytywnych ocen jakości wody ciepłej (obiekty lecznicze - 6; obiekty noclegowe - 11, obiekt inny - 1).

Wykres 1. Liczba obiektów wykonujących badania w kierunku Legionella sp. dla powiatu janowskiego.

VII. PŁYWALNIE

W roku 2021 w ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Janowie Lubelskim znajdowały się:

- 2 pływalnie kryte (w tym 1 hotelowa),
- 2 baseny odkryte, obiekty sezonowe, funkcjonujące tylko w sezonie letnim.

W ramach nadzoru skontrolowano 3 obiekty. Brak wykonania badania jakości wody w 1 basenie z powodu zawieszenia działalności tego obiektu, w związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju.

Próby w ramach nadzoru nad jakością wody, zostały pobrane zgodnie z harmonogramem PSSE w Janowie Lubelskim.

Skontrolowane obiekty zasilane były wodą wodociągową – WZZ Janów Lubelski.

Obiekty posiadały niecki z trwałym brzegiem, z niezależnym systemem uzdatniania obiegowej wody basenowej (obieg zamknięty). Procesy dezynfekcji prowadzone były prawidłowo przy użyciu podchlorynu sodu. Preparaty do dezynfekcji i uzdatniania oraz ich stężenia były właściwie dobierane.

Zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016 ze zm.), jakość wody w basenach monitorowana była w ramach kontroli wewnętrznej przez właścicieli obiektów, według opracowanych harmonogramów pobierania próbek wody, zatwierdzonych przez PPIS w Janowie Lubelskim. Kontrola ta była realizowana m.in. poprzez bieżącą obserwację wody na pływalni i wykonywanie udokumentowanych badań jakości wody. Badania wody wykonywane były przez akredytowane laboratoria. Zakresy badań ustalane były zgodnie z zapisami zawartymi w załącznikach do ww.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

rozporządzenia (w zależności od prowadzonej działalności, liczby i rodzaju niecek basenowych).

Spośród parametrów podlegających oznaczaniu w wodzie basenowej czy wodzie doprowadzanej do pływalni zgodnie z załącznikami do ww. rozporządzenia, przekroczenia dotyczyły parametrów: chloroformu i sumy THM. W 2021r. przekroczenia wspomnianych parametrów stwierdzono w 1 obiekcie. W związku z tym faktem prowadzone było postępowanie administracyjne.

Pływalnie będące pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej podlegały procedurze wydania zbiorczej oceny rocznej jakości wody. W 2021r. wydano 2 zbiorcze oceny roczne.

W 2021r. przeprowadzono 3 kontrole sanitarne funkcjonujących obiektów. Kontrole nie wykazały uchybień w zakresie utrzymania czystości i porządku. Obiekty spełniały wymagania higieniczno – sanitarne i techniczne. Obiekty posiadały stosowną ilość przebieralni z natryskiem, pomieszczeń higieniczno – sanitarnych z zapewnioną bieżącą ciepłą i zimną wodą. Gospodarka odpadami stałymi prowadzona była prawidłowo. Obiekty posiadały opracowaną szczegółową instrukcję mycia i dezynfekcji poszczególnych pomieszczeń z uwzględnieniem częstotliwości przeprowadzania tych czynności.

VIII. KĄPIELISKA I MIEJSCA WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI

Na terenie miasta Janów Lubelski w sezonie letnim 2021r. zostało zorganizowane jedno kąpielisko - Kąpielisko Nr 1 ZOOM Natury, zatwierdzone Uchwałą Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim. Kąpielisko utworzone było na powierzchni sztucznego zbiornika wodnego. Miejsc wykorzystywanych do kąpeli nie zgłoszono.

Sezon kąpielowy obejmował okres od 26.06.2021r. do 29.08.2021r. Korzystanie z kąpieliska było publiczne i nieodpłatne.

Badanie wody w ramach nadzoru sanitarnego odbyło się przed otwarciem sezonu kąpielowego. Pobrano 1 próbkę.

Organizator - Zoom Natury Sp. z o. o. w Janowie Lubelskim, w ramach kontroli wewnętrznej ustalił w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Janowie Lubelskim harmonogram pobierania próbek wody w sezonie kąpielowym 2021r. Przedstawiony harmonogram badań uwzględniał terminy pobierania i analizy próbek wody, przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego oraz w okresie funkcjonowania kąpieliska. W wyniku realizacji badań, łącznie pobrano 5 próbek wody.

Badania wody wykonywane w ramach nadzoru oraz kontroli wewnętrznej nie wykazywały jakichkolwiek nieprawidłowości, próbki były niezakwestionowane.

Przez cały sezon funkcjonowania kąpieliska Nr 1 ZOOM NATURY woda była przydatna do kąpeli. W trakcie sezonu kąpielowego w 2021r., Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Janowie Lubelskim wydał 6 komunikatów o przydatności wody do kąpeli (bieżących ocen jakości wody w kąpielisku), opierając się na wynikach badania wody z nadzoru sanitarnego i badań w ramach kontroli wewnętrznej, przedstawionych przez organizatora kąpieliska. Bieżące oceny jakości wody w kąpielisku dostępne były dla zainteresowanych na tablicy informacyjnej kąpieliska,

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

stronie www.zoomnatury.pl oraz w siedzibie organizatora. Ponadto powyższe oceny zamieszczane były na ogólnopolskim serwisie kąpieliskowym (<http://sk.gis.gov.pl>) oraz stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Janowie Lubelskim (<https://www.gov.pl/web/psse-janow-lubelski>).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Janowie Lubelskim wydał 1 pozytywną sezonową ocenę jakości wody w kąpielisku po sezonie letnim 2021r.

Organizator kąpieliska systematycznie nadzorował wodę w kąpielisku i wodę zasilającą kąpielisko pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie zdrowia kąpiących się osób (materiały smoliste lub szkło, tworzywa sztuczne, guma oraz inne odpady). W zakresie oceny wizualnej nie stwierdzono w wodzie zanieczyszczeń. Nie wystąpiły również zakwity sinic.

Informacje o jakości wody w kąpielisku oraz o warunkach panujących na kąpielisku na bieżąco umieszczane były przez organizatora i Państwowego Inspektora Sanitarnego w Janowie Lubelskim w serwisie kąpieliskowym.

Organizator kąpieliska właściwie przygotował i utrzymywał infrastrukturę kąpieliska do użytkowania. Mając na uwadze bezpieczeństwo kąpiących się, wytyczono strefy dla umiejących pływać i dla dzieci. W bliskim sąsiedztwie kąpieliska (wejście na molo), w łatwo dostępnym i widocznym miejscu umieszczona była tablica umożliwiająca zapoznanie się z informacjami dotyczącymi warunków panujących na kąpielisku. Zapewniono ratowników WOPR, wymagane oznakowanie, regulamin korzystania z kąpieliska.

Teren kąpieliska utrzymany był we właściwym stanie sanitarno – higienicznym i porządkowym. Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej nie stwierdzono nieprawidłowości.

Teren plaży rozciągającej się wzdłuż kąpieliska, utrzymany był w dostatecznej czystości. Nie stwierdzono obecności przedmiotów mogących powodować skaleczenia lub urazy. Zapewnione były 2 przebieralnie, kosze z wkładami foliowymi na odpady komunalne i regulamin ujmujący m.in. zakaz wprowadzania psów na plażę i ich kąpania oraz rozpalania ognisk i grilli.

Na terenie kąpieliska zapewniono właściwe warunki w zakresie zwiększonego bezpieczeństwa sanitarnego w czasie stanu epidemii. Udostępniono informacje nt. telefonów kontaktowych do służb ratowniczych i porządkowych, uwzględniając infolinię COVID-19, zapisy dot. zasad obowiązujących osoby korzystające/zwiedzające i pracowników w czasie pandemii.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

1. Cele sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego:

- Dokonywanie uzgodnień i wydawanie opinii pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- Udział w postępowaniu administracyjnym w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko: wydawanie opinii w sprawie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określenie zakresu raportu dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wydawanie opinii w sprawie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- Uzgadnianie dokumentacji projektowej budowy, rozbudowy, modernizacji, zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- Kontrola obiektów w trakcie realizacji w zakresie zgodności wykonywanych prac budowlanych z dokumentacją projektową oraz wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi;
- Uczestniczenie w przekazywaniu do użytkowania obiektów budowlanych, wyrażanie stanowiska w sprawie zgodności wykonywanych prac budowlanych z dokumentacją projektową w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- Udzielanie informacji i konsultacji z zakresu działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego;
- Wydawanie na wniosek Strony opinii o spełnieniu wymagań higienicznych i zdrowotnych obowiązujących przepisów w obiektach i lokalach usługowych;
- Wydawanie opinii co do zgodności z warunkami określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć i zrealizowanych inwestycji, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej.

2. Działania PIS w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

2.1. Kontrole.

Przeprowadzono 48 kontroli, w tym:

- 10 kontroli w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane, po których wydano opinię
- stanowisko w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z zatwierdzonym projektem budowlanym w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Kontrole dotyczyły budowy i rozbudowy budynków handlowo-usługowych, budynków centrum kultury, kaszarni, MOP przy drodze S-19, przychodni stomatologicznej.

- 30 kontroli jako współudział z innymi sekcjami w stacji.

Kontrole dotyczące sklepów spożywczo-przemysłowych, lokali gastronomicznych, ośrodków wypoczynku. W związku z przeprowadzonymi kontrolami decyzje zostały wydane przez sekcje nadzoru bieżącego.

- 8 kontroli dotyczących spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, gdzie nadzór zapobiegawczy był komórką wiodącą. Kontrole dotyczące zakładów fryzjersko-kosmetycznych, obiektu noclegowego, zakładu gastronomicznego. Nieprawidłowości nie stwierdzono, wydano 8 opinii pozytywnych.

2.2. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Wydano 1 opinię dotyczącą uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko dla potrzeb sporządzenia 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Dzwola.

Nie wydawano opinii o konieczności lub braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny.

Nie wydawano opinii dotyczących zaopiniowania miejscowego planu zagospodarowania.

Nie wydawano opinii dotyczących studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania.

2.3. Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Wydano 16 opinii w sprawie braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (budowa dróg gminnych i powiatowych, budowa stawów rybnych, punktu zbierania pojazdów, farmy fotowoltaiczne, budowa budynku produkcyjno-magazynowego, centrum handlowe).

Wydano 1 opinię odnośnie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i ustalenia zakresu raportu (budowa obory).

Nie wydawano opinii dotyczących uzgodnień warunków realizacji przedsięwzięcia.

2.4. Liczba wydanych uzgodnień dokumentacji projektowej.

Wydano 5 opinii uzgadniających dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Opinie dotyczyły sieci wodociągowych, zakładów gastronomicznych, budynku produkcyjno-usługowego.

2.5. Liczba wydanych decyzji opłatowych – 24.

2.6. Liczba uzgodnień miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań – 0.

2.7. Liczba wydanych decyzji na założenie lub rozszerzenie cmentarza – 0.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

2.8. Inne stanowiska nie ujęte powyżej, a wydawane w ramach pracy oddziału.

Opracowano **31** opinii/pism w ramach pracy zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, które dotyczyły m.in. wezwań do wyjaśnień i uzupełnień dokumentacji, przekazania dokumentów, odpowiedzi na pisma itp.

3. Wnioski:

Poszczególne opinie sanitarne dotyczyły obiektów, które najczęściej znajdują się pod nadzorem bieżącym odpowiednich komórek inspekcji sanitarnej. Projektanci i inwestorzy przed złożeniem wniosku o opinię dot. uzgodnienia projektu lub odbioru często konsultują osobiście lub telefonicznie dokumenty z pracownikiem nadzoru zapobiegawczego. W 2021r. wszystkie wydawane opinie były pozytywne.

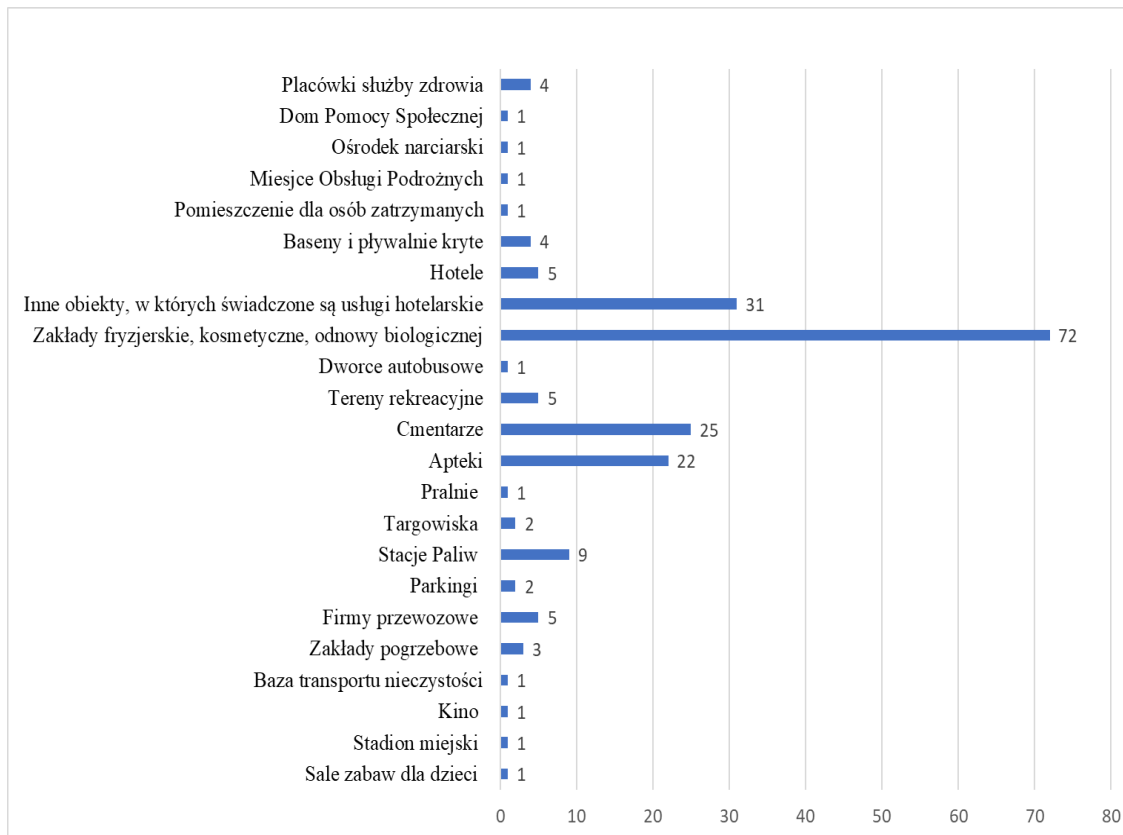
X. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Informacje ogólne.

Jednym z kierunków działań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Janowie Lubelskim jest dbanie o wzrost bezpieczeństwa epidemicznego poprzez nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej.

W roku 2021 Sekcja Higieny Komunalnej objęła nadzorem 199 obiektów użyteczności publicznej oraz 10 środków transportu, przeprowadzając 133 kontrole sanitarne.

W trakcie czynności kontrolnych oceniano m.in. stan sanitarno–techniczny oraz porządkowy obiektów, gospodarkę ściekową, sposób postępowania z odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi, z bielizną, narzędziami wykorzystywanymi do świadczenia usług, rodzajem stosowanych środków dezynfekcyjnych. Obiekty użyteczności publicznej stanowią liczną i różnorodną grupę, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii.

Wykres 1. Podział obiektów użyteczności publicznej terenu powiatu janowskiego.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów.

2.1. Placówki służby zdrowia.

Szczególną grupą obiektów, mającą duże znaczenie dla mieszkańców powiatu są podmioty prowadzące działalność leczniczą.

Sekcja Higieny Komunalnej nadzorem sanitarnym obejmowała 4 obiekty zlokalizowane na terenie miasta Janów Lubelski:

1. SPZZOZ w Janowie Lubelskim – szpital,
2. Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy w Janowie Lubelskim,
3. Centrum Medyczno-Zabiegowe z Blokiem Operacyjnym ANI-MED w Janowie Lubelskim – szpital,
4. N ZOZ Diaverum Stacja Dializ w Janowie Lubelskim.

W ramach przeprowadzonych kontroli sanitarnych, w żadnym obiekcie nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno - higienicznym. Kontrole sanitarne obejmowały: gospodarkę odpadami medycznymi i komunalnymi, sposób postępowania z bielizną brudną i czystą oraz sprawdzano czystość bieżącą obiektów. Obiekty posiadały opracowane procedury postępowania z odpadami medycznymi. Zakłady miały podpisane umowy na odbiór odpadów medycznych i komunalnych ze specjalistycznymi firmami, posiadającymi stosowne pozwolenia na transport odpadów medycznych.

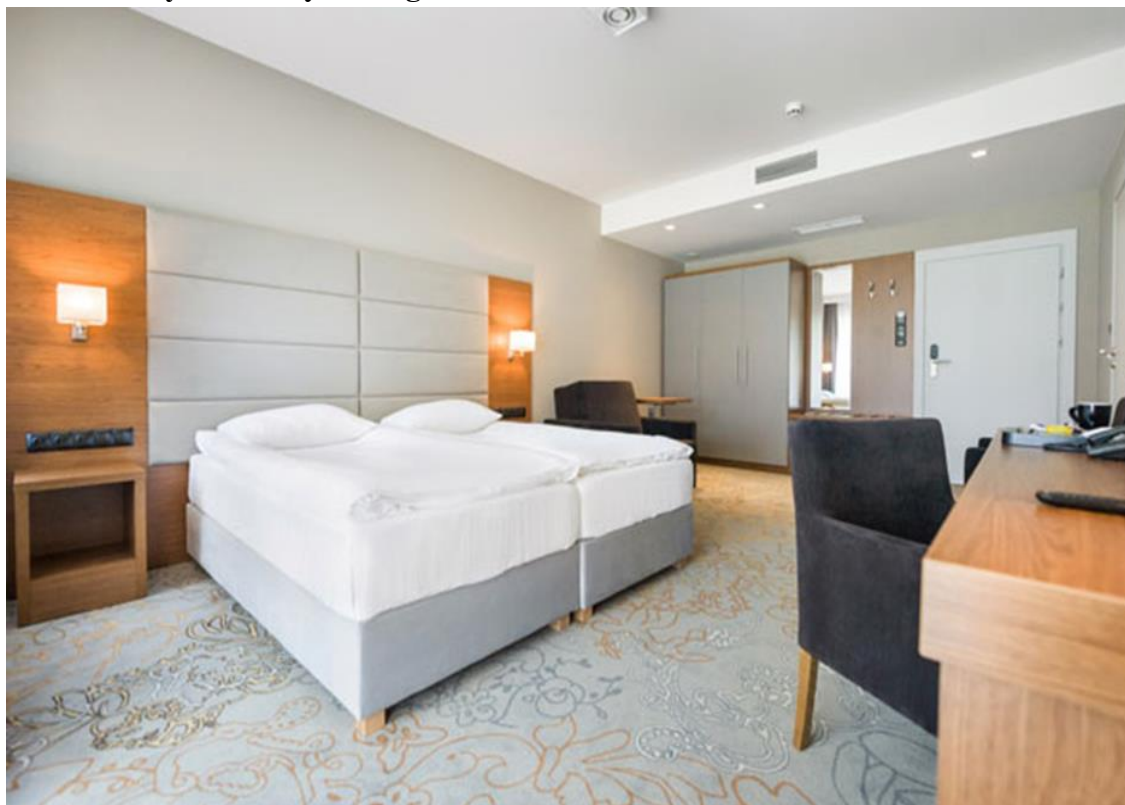
Stwierdzono prawidłowe postępowanie z bielizną pościelową.

Czysta bielizna magazynowana była w pomieszczeniu przeznaczonym do tego celu, wyposażonym w regały lub w wydzielonym miejscu pomieszczenia (szafa zamykana w pomieszczeniu socjalnym, w pomieszczeniu gospodarczym, w pomieszczeniu przeznaczonym do prasowania). Bielizna brudna wielokrotnego użytku, gromadzona była w pojemniku z tworzywa sztucznego zaopatrzonego we wkład foliowy, zlokalizowanym w składziku porządkowym lub w pomieszczeniu gospodarczym. W pomieszczeniach lub miejscach służących do przechowywania bielizny czystej i brudnej zachowany był porządek i czystość.

Bielizna prana była w pralniach zewnętrznych. W placówkach opracowane i wdrożone były procedury postępowania i transportu bielizny brudnej i czystej.

Podczas kontroli stwierdzono właściwe utrzymanie porządku i czystości w poszczególnych pomieszczeniach i sanitariatach. Zaniedbań nie stwierdzono.

2.2. Obiekty świadczące usługi hotelarskie.

Bazę noclegową w powiecie janowskim stanowią hotele, ośrodki wczasowe, obiekty świadczące usługi hotelarskie oraz kwatery agroturystyczne.

Kontrolowane obszary:

- ocena stanu sanitarno - higienicznego i porządkowego obiektu,
- postępowanie z bielizną czystą i brudną,
- ocena poprawności wdrożonych procedur,
- ocena poprawności doboru stosowanych środków dezynfekcyjnych i przechowywania sprzętu porządkowego,

- postępowanie z odpadami komunalnymi,
- ocena realizacji wymogów wynikających z ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- ocena narażenia na zagrożenie wystąpienia bakterii Legionella Sp. w instalacji wody ciepłej,
- ocena postępowania w związku z obecną sytuacją epidemiologiczną kraju wywołaną zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Do obiektów noclegowych wliczono:

- 5 hoteli skategoryzowanych
- 20 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie
- 11 kwater agroturystycznych

Stan sanitarno–techniczny obiektów hotelarskich i innych, w których świadczone są usługi hotelarskie, ocenia się pozytywnie, uwzględniając znaczne różnice w standardach oferowanych usług.

Pomieszczenia obiektów noclegowych utrzymane były w dobrym standardzie sanitarnym (czystość bieżąca) i technicznym. Wyposażenie obiektów bez widocznych uszkodzeń. Tereny utrzymane w czystości i porządku.

Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości w jednym obiekcie. W związku z nieprawidłowościami nałożono mandat karny.

Stwierdzone nieprawidłowości to:

- niewłaściwy stan sanitarno – higieniczny pomieszczeń ośrodka wypoczynkowego.

Podczas ponownej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej są najbardziej liczną grupą obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym. W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Janowie Lubelskim w roku 2021 było łącznie 72 obiekty. Skontrolowano 41 obiektów, przeprowadzając 43 kontrole sanitarne. Nadzorem sanitarnym objęto:

- 35 zakładów fryzjerskich,
- 24 zakłady kosmetyczne,
- 7 zakładów odnowy biologicznej,

- 6 zakładów, w których świadczone są więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej: (2 zakłady fryzjersko-kosmetyczne, 3 zakłady kosmetyczne połączone z odnową biologiczną, 1 zakład fryzjerski połączony ze studiem wizażu (makijaż)).

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Kontrolowane obszary:

- ocena stanu sanitarno - higienicznego i porządkowego obiektu,
- ocena dokumentacji stosowanej w obiekcie,
- ocena poprawności wdrożonej procedury,
- przestrzeganie zasad higieny przy świadczeniu usług,
- stosowanie sprzętu jednorazowego i wielokrotnego użytku,
- ocena poprawności doboru stosowanych środków dezynfekcyjnych,
- postępowanie z bielizną czystą i brudną oraz jednorazowego użytku,
- poprawność przechowywania sprzętu porządkowego,
- postępowanie z odpadami komunalnymi,
- ocena realizacji wymogów wynikających z ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- ocena postępowania w związku z obecną sytuacją epidemiologiczną kraju wywołaną zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Z roku na rok świadomość zdrowotna właścicieli zakładów kosmetycznych oraz klientów podnosi się, w związku z czym niemal wszystkie zakłady, w których świadczone są usługi z naruszeniem ciągłości tkanki posiadają na swoim wyposażeniu autoklawy lub zlecają sterylizację narzędzi innym podmiotom. Właściciele wszystkich skontrolowanych zakładów posiadają i stosują procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

W 2 obiektach stwierdzono nieprawidłowości, w wyniku których, wydano 1 decyzję administracyjną oraz nałożono 1 mandat karny. W pozostałych obiektach nieprawidłowości nie stwierdzono.

Stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak doprowadzenia bieżącej ciepłej i zimnej wody do umywalki przeznaczonej do mycia rąk w pomieszczeniu usługowym,
- zabrudzone narzędzia fryzjerskie.

Po przeprowadzonych kontrolach sprawdzających i doraźnych wszystkie uchybienia i nieprawidłowości zostały usunięte.

2.4. Dworce autobusowe.

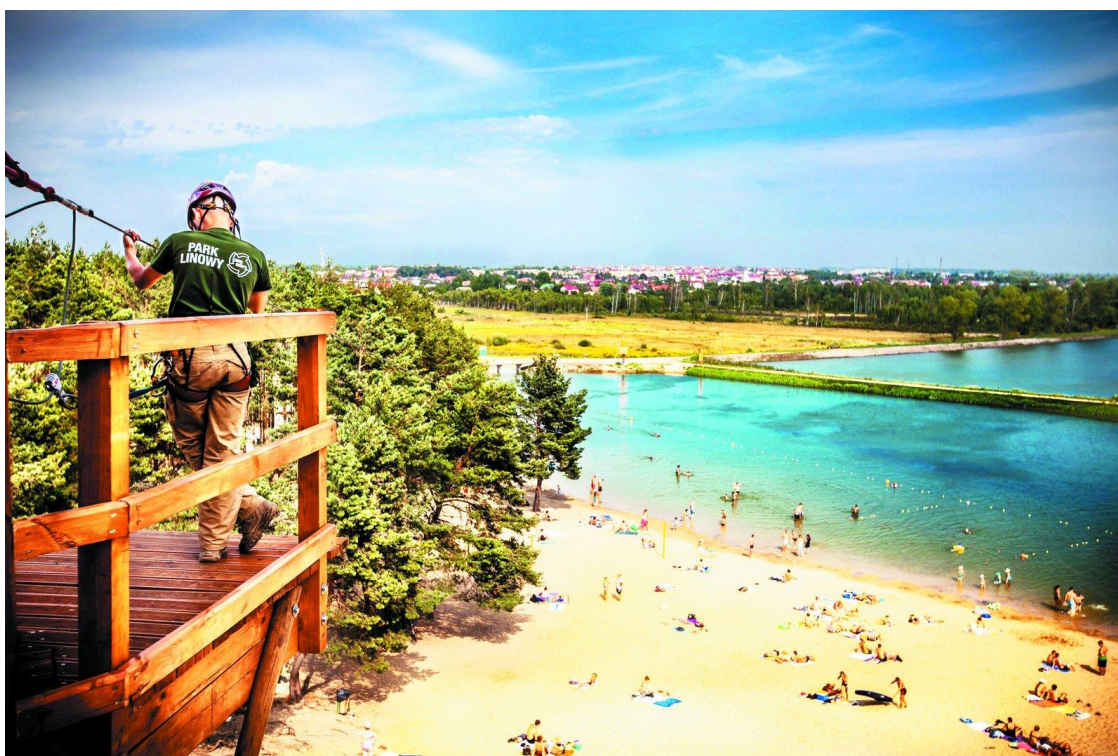
Na terenie dworca autobusowego trwają prace budowlane polegające na wyburzeniu budynku dworca oraz płyty manewrowej i wybudowanie nowego budynku dla pasażerów. Dla potrzeb osób podróżujących zorganizowano tymczasowy dworzec, który składa się z 4 stanowisk autobusowych oraz 2 wiat chroniących pasażerów przed złymi warunkami atmosferycznymi. Stan sanitarno – higieniczny skontrolowanego tymczasowego dworca nie budził zastrzeżeń.

2.5. Tereny rekreacyjne

W zakresie terenów rekreacyjnych, nadzorem sanitarnym objęte były: place zabaw i piaskownice, park rekreacji oraz kąpielisko.

Na placach zabaw oprócz piaskownic i urządzeń do zabaw, ustawione były ławki i kosze na śmieci. Na wszystkich placach zabaw rozmieszczone były tabliczki

zakazujące wprowadzanie zwierząt domowych do piaskownic oraz regulaminy korzystania z placów. Gospodarka odpadami prowadzona była prawidłowo. Place zabaw nie budziły zastrzeżeń - utrzymane były w czystości i porządku. Stan sanitarny i techniczny terenu i wyposażenia placów zabaw oceniono jako dobry. Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej Parku ZOOM NATURY nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wnoszono uwag do stanu sanitarno-porządkowego i technicznego obiektu i wyposażenia. Teren Parku wyposażony był w regulaminy korzystania z parku, informację nt. telefonów kontaktowych do służb ratowniczych i porządkowych, uwzględniając infolinię COVID-19, zapisy dot. zasad obowiązujących osoby korzystające/zwiedzające i pracowników w czasie pandemii COVID-19. Ponadto widniały: instrukcje dezynfekcji rąk, instrukcje zakładania/zdejmowania maseczki i informacja o zachowaniu dystansu.

2.6. Cmentarze.

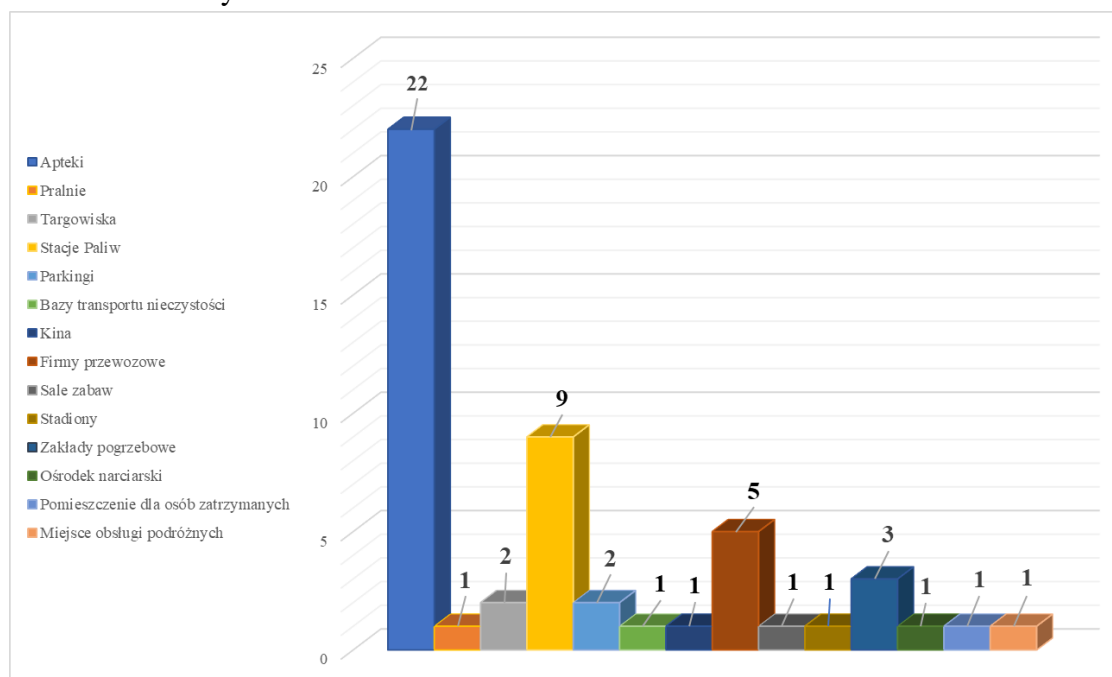
W ewidencji stacji w 2021 roku znajdowało się 25 cmentarzy parafialnych. Skontrolowane cmentarze to cmentarze zarządzane przez parafie. Tereny cmentarne ogrodzone były trwałymi ogrodzeniami. Zapewnione były punkty czerpalne wody. Śmieci cmentarne składane były w wyznaczonych kontenerach lub pojemnikach. Kontenery na odpady nieprzepełnione, nieuszkodzone.

Podczas kontroli jednego cmentarza parafialnego stwierdzono nieprawidłowości, w wyniku których, nałożono 1 mandat karny. Stwierdzone nieprawidłowości: nieprawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi. Obiekt został ponownie skontrolowany, usterki zostały usunięte.

Kontrole sanitarne pozostałych cmentarzy nie wykazały uchybień w zakresie stanu technicznego i utrzymania czystości i porządku oraz w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Stan sanitarno-porządkowy terenów cmentarnych oceniono jako dobry lub dostateczny.

3. Inne obiekty użyteczności publicznej.

Pod nadzorem PPIS w Janowie Lubelskim na dzień 31.12.2021r. w ewidencji stacji znajdowało się 51 takich obiektów. Skontrolowano 23 obiekty, przeprowadzając 40 kontroli sanitarnych.

Wykres 2. Podział innych obiektów użyteczności publicznej.

3.1. Apteki.

W ewidencji stacji znajdują się 22 apteki. W 2021r. skontrolowano 11 obiektów, przeprowadzając 11 kontroli sanitarnych. Apteki kontrolowane są 1 raz na 2 lata.

Apteki posiadały dobry i bardzo dobry stan sanitarno - techniczny i higieniczny.

3.2. Zakłady Pogrzebowe.

Zakłady pogrzebowe zlokalizowane na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Janowie Lubelskim świadczą tylko usługi w zakresie

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

transportu i obsługi pogrzebów oraz sprzedaży akcesoriów pogrzebowych (trumny, wieńce, wiązanki, ubrania i znicze). Zakłady nie prowadzą domów pogrzebowych. Skontrolowano 4 środki do transportu zwłok. Podczas kontroli pojazdów stwierdzono odpowiedni ich stan sanitarny. Samochody wyposażone były w worki na zwłoki oraz trumnę, odzież i rękawice ochronne. Zużyte worki, rękawice lub inne odpady powstające w trakcie świadczenia usług składane są do jednorazowych worków foliowych na odpady i pozostawiane w prosektorium szpitalnym. Wszystkie środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich:

- były trwale oznakowane w sposób wskazujący na ich przeznaczenie,
- kabina kierowcy była odizolowana od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich, a w części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków,
- w części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków nie było zamontowanych miejsc siedzących,
- posiadały zabezpieczenia przed przesuwaniem się trumny,
- posiadały podłogę wykonaną z materiałów łatwo zmywalnych,
- posiadały wydzielone miejsce na przechowywanie środków dezynfekcyjnych.

3.3. Pralnie.

W ewidencji stacji znajduje się 1 pralnia, zlokalizowana w Janowie Lubelskim. Jest to pralnia prywatna mieszcząca się w podpiwniczeniu budynku mieszkalnego.

3.4. Targowiska.

- Plac Targowy czynny tylko w dniu targowym (1/tydzień). Targowisko to zlokalizowane jest na powierzchni częściowo utwardzonej (alejki wysypane tłuczniem). Obiekt nie jest uzbrojony w stałe stanowiska (handel odbywał się ze stoisk własnych sprzedawców). Targowisko wyposażone jest w punkt wodny i 2 ubikacje TOI-TOI, dostępne dla wszystkich, czynne tylko w godzinach trwania sprzedaży.
- Plac sprzedaży artykułów spożywczych pochodzenia rolniczego czynny jest 6 dni w tygodniu. Plac sprzedaży zlokalizowany jest na powierzchni częściowo utwardzonej (płyty betonowe). Obiekt posiada zadaszone, stałe stanowiska.

3.5. Stacje paliw.

Na terenie objętym nadzorem znajdowało się 9 stacji paliw. W roku 2021 skontrolowano 4 obiekty. Podczas kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan sanitarno - higieniczny obiektów nie budził zastrzeżeń.

3.6. Parkingi.

W roku 2021 kontrolą objęto 1 parking leśny. Parking usytuowany jest przy drodze Janów Lubelski – Rzeszów.

Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny wyposażenia i otoczenia nie budził zastrzeżeń.

3.7. Firmy przewozowe.

W ewidencji tutejszej stacji znajdowało się 5 firm przewozowych.

Za utrzymanie należytego stanu sanitarnego wnętrza pojazdów odpowiedzialni byli kierowcy.

Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że stan sanitarno-porządkowy środków transportu nie budził zastrzeżeń.

W związku z sytuacją epidemiologiczną kraju wywołaną wirusem SARS-CoV-2, podczas kontroli przeprowadzano również weryfikację, czy w obiekcie spełniane były w związku z tym określone nakazy i przestrzegane ograniczenia. Przedsiębiorcy spełniali nałożone obowiązki. Na drzwiach wejściowych do środków transportu zamieszczone były informacje o obowiązku zakrywania ust i nosa przy pomocy maseczki (informacja graficzna). W przypadku wejścia klienta bez maseczki, informowany był on przez kierowcę o obowiązku założenia maseczki. Zapewnione były środki do dezynfekcji rąk i powierzchni. Kierowcy zapewnione mieli środki ochrony osobistej. Pojazdy sprzątane i dezynfekowane były w trakcie dnia według potrzeby. Po wyjściu klientów, otwierane były drzwi w celu przewietrzenia pojazdu oraz przeprowadzono dezynfekcję powierzchni gładkich.

3.8. Stadion Miejski.

Na terenie objętym nadzorem przez PSSE Janów Lubelski funkcjonuje 1 stadion miejski wraz z zapleczem sanitarno-higienicznym, administrowany przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Janowie Lubelskim.

Obiekt został skontrolowany.

Toalety dla kibiców i zawodników oraz szatnie dostępne były tylko w trakcie rozgrywania zawodów bądź treningów.

Zapewnione były środki higieny: papier toaletowy, ręczniki papierowe, mydło w płynie. Teren boiska oraz pomieszczenia utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i dostatecznym stanie technicznym.

Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona prawidłowo. Odpady komunalne gromadzone były w pojemnikach z wkładem foliowym. Trybuny wyposażone są w plastikowe krzeselka. Obszar trybun utrzymany w czystości i porządku.

3.9. Pomieszczenie dla osób zatrzymanych.

W części parterowej Komendy Powiatowej Policji w Janowie Lubelskim znajdują się pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Podczas przeprowadzonej kontroli kompleksu pomieszczeń, nie stwierdzono nieprawidłowości. Skontrolowane pomieszczenia oraz wyposażenie utrzymane były w dobrym stanie higienicznym i technicznym, czystość bieżąca zachowana.

4. Podsumowanie.

W stosunku do wcześniejszych okresów sprawozdawczych systematycznie poprawia się estetyka i stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny kontrolowanych obiektów. Kontrole sanitarne prowadzone w obiektach wykazały, że właściciele bądź zarządcy obiektów z roku na rok dążą do poprawy i utrzymania właściwego stanu sanitarnego w/w obiektów. Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych w 2021r., nie stwierdzono niedociągnięć natury sanitarnej. Samorządy, przedsiębiorcy i mieszkańcy ze względu na turystyczny charakter powiatu dbają o estetykę miast i gmin oraz stan sanitarny ulic, placów, parków, posesji i otoczenia obiektów użyteczności publicznej. Corocznie remontowane są drogi, chodniki.

Podczas wykonywania czynności kontrolnych w obiektach użyteczności publicznej zwracano uwagę na czystość instalacji wentylacji.

Ponadto w Sekcji Higieny Komunalnej 2021r. przeprowadzono 100 kontroli w zakresie oceny postępowania w związku z obecną sytuacją epidemiologiczną kraju wywołaną zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej: 28 kontroli;
- obiekty hotelarskie: 37 kontroli;
- ośrodek narciarski: 2 kontrole;
- środki transportu: 10 kontroli;
- sala zabaw: 1 kontrola;
- sklepy spożywcze: 17 kontroli;
- sklepy z odzieżą używaną: 3 kontrole;
- kino: 1 kontrola;
- apteki: 1 kontrola.

Podczas kontroli nadzorowanych obiektów sprawdzana jest też realizacja ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W widocznych miejscach umieszczane są oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych.

Ponadto w Sekcji Higieny Komunalnej prowadzono nadzór nad postępowaniem ze szczątkami i zwłokami ludzkimi m.in. w zakresie ekshumacji oraz transportu zwłok i szczątków ludzkich. Wydano 15 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji, 3 decyzje na wywóz zwłok z terytorium Rzeczypospolitej oraz 3 postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Tabela 4. Działalność kontrolno – represyjna Sekcji Higieny Komunalnej na przestrzeni lat 2017 – 2021.

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość przeprowadzonych kontroli	349	234	265	259	264
Wydane decyzje administracyjne ogółem	24	35	57	28	22
Wydane decyzje płatnicze ogółem	24	21	31	15	42
Ilość nałożonych mandatów	8	8	8	6	7

XI. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ ORAZ KOSMETYKÓW

1. Zakres nadzoru sanitarnego.

W roku 2021 pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu janowskiego znajdowało się ogółem 3388 obiektów, w tym:

- 2820 obiektów produkcji żywności, z czego 2754 obiekty stanowiła grupa obiektów produkcji pierwotnej (producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni),
- 443 obiekty obrotu żywnością, w tym 153 obiekty stanowiły punkty skupu owoców miękkich,
- 119 obiektów żywienia zbiorowego (44 – żywienie zbiorowe zamknięte i 75 – żywienie zbiorowe otwarte),
- 6 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

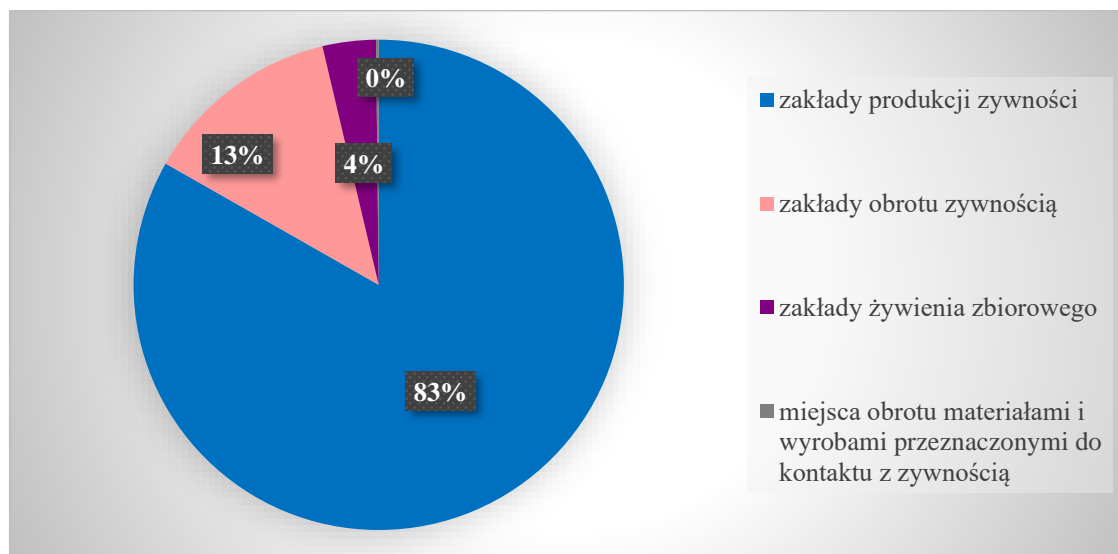
Skontrolowano 299 obiektów, w tym 39 obiektów stanowiły obiekty nowo zatwierdzone. Przeprowadzono ogółem 493 kontrole, w tym 273 kontrole planowane i 220 poza planem.

Sporządzono 453 protokoły kontroli sanitarnej, w tym:

- 73 protokoły z kontroli sanitarnej tematycznej (kontrole zatwierdzające zakład, dotyczące zatwierdzenia rozszerzonego zakresu działalności zakładu, kontrola w trakcie trwania wycieczki letniego i zimowego, kontrole akcyjne),
- 67 protokołów z kontroli sanitarnych interwencyjnych,
- 273 protokoły wykonane z kontroli podstawowej, kompleksowej oraz 40 protokołów z kontroli sprawdzającej wykonanie obowiązków wynikających z wydanych decyzji lub innych doraźnych zaleceń pokontrolnych.

Ponadto, pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia przeprowadzili 110 kontroli związanych z COVID-19 (nie wykazane w statystyce podanej powyżej). Kontrole przeprowadzono wspólnie z funkcjonariuszami Policji pod kątem minimalizacji skutków pandemii, w placówkach handlowych oraz miejscach o dużym zagęszczeniu osób (sklepy, stacje benzynowe oraz domy i sale weselne znajdujące się na terenie powiatu).

Podczas kontroli zwracano uwagę na respektowanie przez mieszkańców obostrzeń związanych min. z obowiązkiem korzystania z maseczek, zachowania dystansu społecznego oraz ulokowania stanowisk do dezynfekcji rąk.

Wykres 1. Zakłady nadzorowane w 2021 roku.

W 2021 roku zaplanowano do kontroli 280 obiektów na terenie miasta Janów Lubelski oraz 7 gmin. Z uwagi na trwającą pandemię COVID-19 ograniczono liczbę planowanych kontroli. Planowano głównie obiekty zakwalifikowane do wysokiej kategorii ryzyka oraz w niewielkiej liczbie obiekty z kategorii ryzyka „średnie”. Działania kontrolne dotyczące systemu RASFF, interwencji, zatwierdzenia i rejestracji zakładów, kontrole graniczne były realizowane i prowadzone zgodnie z ułatwieniami na jakie pozwalały tymczasowe środki przewidziane w Rozporządzeniu 2020/466.

Plan kontroli urzędowych w powiecie nie został w pełni zrealizowany z uwagi na zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej obiektów lub zawieszenie działalności przez podmioty gospodarcze przed terminem zaplanowanej kontroli (dotyczące dwóch zakładów produkcji żywności, jednego obiektu obrotu żywnością, dwóch zakładów małej gastronomii). Ponadto, dwa sklepy kosmetyczne, które zaplanowano do kontroli na grudzień 2021r. przekazano w listopadzie pod nadzór Sekcji HP. Obiekty te nie zostały skontrolowane wspólnie z Sekcją HP.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Janowie Lubelskim wydał ogółem 94 decyzje administracyjne w obiektach żywnościowych, w tym:

- 18 decyzji dotyczących unieruchomienia całości lub części działalności zakładu,
- 7 decyzji zakazujących wprowadzania produktu do obrotu,
- 10 decyzji nakazujących usunięcie naruszeń wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- 11 decyzji dotyczących wykreślenia z rejestru zakładów,

- 39 decyzji zatwierdzających bezwarunkowo obiekty,
- 5 decyzji zatwierdzających rozszerzenie zakresu prowadzonej działalności
- 4 decyzje zatwierdzające warunkowo obiekty do prowadzenia działalności na okres trzech miesięcy z uwagi na to, iż zakłady nie spełniały wymogów zawartych w art. 5 rozporządzenia PEiR nr 852/2004/WE, tj. opracowanie, wykonanie oraz utrzymanie stałej procedury lub procedur i instrukcji dotyczących systemów GHP/GMP oraz systemu HACCP.

Wydano 47 decyzji opłatowych na kwotę 8911 zł.

Jako „niezgodne z wymaganiami” oceniono 38 obiektów, w tym: 3 obiekty produkcji żywności, 12 obiektów obrotu żywnością, 8 obiektów żywienia zbiorowego, z uwagi na brak wdrożonych zasad GMP/GHP i systemu HACCP, niewłaściwe warunki magazynowania, nie zachowanie łańcucha chłodniczego oraz czystości pomieszczeń, w tym urządzeń i sprzętu, wykorzystywania do produkcji i wprowadzania do obrotu produktów przeterminowanych.

Osoby odpowiedzialne za nieprawidłowy stan sanitarny ukarano 23 mandatami na łączną kwotę 2 770,00 zł.

Do badań laboratoryjnych pobrano ogółem 157 próbek, z czego 6 próbek zostało zdyskwalifikowanych na podstawie wyników badań.

Tabela 1. Odsetek obiektów żywności i żywienia o stanie sanitarnym niezgodnym z wymaganiami w latach 2017-2021.

Lata	2017	2018	2019	2020	2021
Odsetek obiektów o stanie sanitarnym niezgodnym z wymaganiami w stosunku do ogólnej liczby obiektów	9%	12%	6,7%	0,3 %	1,1 %

2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia.

Na podstawie przedstawionych wyżej danych liczbowych można stwierdzić, że w ostatnim roku odsetek zakładów produkcji i obrotu żywnością, w których stwierdzono naruszenie prawa, tj. niezgodności stanu sanitarno-higienicznego, znajdował się na niskim poziomie (średnia z poprzednich 3 lat – 6,3 %), jednak nieco wyższym niż w roku ubiegłym. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno – sanitarnych. Reasumując wyniki kontroli za ubiegły rok należy stwierdzić, że stan

sanitarno - higieniczny nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Janowie Lubelskim obiektów żywności i żywienia, jest bardzo zróżnicowany. Działają zarówno obiekty małe (sklepy w rejonach wiejskich, małe zakłady produkcyjne) i bardzo duże (typu super i hipermarkety). W wielu zakładach stan sanitarny ulega systematycznej poprawie, dzięki coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu procedur na podstawie zasad HACCP. Zasady GHP/GMP wdrożyło 1181 zakładów, natomiast system HACCP wprowadziło 1157 nadzorowanych zakładów produkcji i obrotu żywnością.

2.1. Zakłady produkcji żywności.

Pod nadzorem znajdowało się 2820 zakładów produkcji żywności (83 % obiektów nadzorowanych), w tym: 2 wytwórnie lodów, 5 automatów do lodów, 1 wytwórnia tłuszczów roślinnych, 11 piekarni, 2 ciastkarnie, 3 przetwórnie owocowo-warzywne, 35 zakładów zbożowo-młynarskich, 7 innych wytwórni żywności (skup i chłodnicze przechowywanie żywności, produkcja wafli i kanapek) oraz 2754 producentów produkcji pierwotnej (gospodarstwa zajmujące się produkcją pierwotną, tj. uprawą roślin w celu pozyskania tzw. produktów pierwotnych: owoce, warzywa, zboża, ponadto produkcja oleju prowadzona w ramach rolniczego handlu detalicznego, zakłady prowadzące rolniczy handel detaliczny w zakresie produkcji z surowców pochodzenia roślinnego przetworów z owoców i warzyw). Rolniczy handel detaliczny to handel polegający na produkcji żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy i zbywaniu takiej żywności. Skontrolowano ogółem 115 zakładów z tej grupy obiektów. Łącznie przeprowadzono 144 kontrole sanitarne, w tym 16 kontroli interwencyjnych.

W celu poprawy stanu sanitarnego wydano 18 decyzji administracyjnych, w tym 9 decyzji dotyczących unieruchomienia z uwagi na kwestionowaną jakość wody używanej w zakładzie. Nałożono 3 mandaty na łączną kwotę 300 zł. Do badań laboratoryjnych pobrano 23 próby, z czego 2 zostały zdyskwalifikowane (kasza jaglana w zakładzie zbożowo-młynarskim i kukurydza pobrana na etapie produkcji pierwotnej).

W porównaniu z rokiem ubiegłym stan techniczny i sanitarny obiektów produkcji żywności nie uległ zmianie, był na podobnym poziomie.

2.2. Zakłady obrotu żywnością.

W tej grupie zakładów znajdują się obiekty takie jak: sklepy, magazyny hurtowe, kioski spożywcze, środki transportu żywności, obiekty ruchome i tymczasowe (handel obwoźny) oraz inne obiekty obrotu żywnością sprzedające niewielkie ilości trwałych mikrobiologicznie produktów spożywczych w opakowaniach jednostkowych (np. przy stacjach paliw, w aptekach oraz sprzedaż internetowa).

W roku 2021 pod nadzorem znajdowały się 443 (w roku 2020 – 444) obiekty obrotu żywnością (13 % obiektów nadzorowanych), w których przeprowadzono 200 kontroli, w tym 39 interwencyjnych. Niezgodności w zakresie naruszeń prawa żywnościowego stwierdzono w 16 obiektach (brak czystości pomieszczeń, wprowadzanie do obrotu żywności po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, nie wdrażanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP wbrew obowiązкови określoneму w art. 5 rozporządzenia nr 852/2002/WE). Wydano 16 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym 6 decyzji zakazujących wprowadzanie produktu do obrotu. Nie wydawano decyzji unieruchomienia zakładu. Osoby winne zaniedbań sanitarnych ukarano 12 mandatami, na łączną kwotę 1 200 zł.

Na podstawie art. 104 ust. 1 w związku art. 103 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia wystosowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej przez Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z tytułu prowadzenia przez podmiot gospodarczy działalności w zakresie obrotu żywnością, bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów nadzorowanych.

Pobrano do badań laboratoryjnych 127 próbek – 4 zostały zdyskwalifikowane mikrobiologicznie. Liczba obiektów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP – 439. Liczba obiektów z wdrożonymi zasadami HACCP – 430.

W porównaniu z rokiem ubiegłym stan techniczny i sanitarny obiektów obrotu żywnością uległ nieznacznemu pogorszeniu. Uchybienia zostały wyegzekwowane, co potwierdziły kontrole sprawdzające.

2.3. Zakłady żywienia zbiorowego.

Nadzorem objęto 119 zakładów żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego (4 % nadzorowanych obiektów), takie jak: 8 restauracji, 64 zakłady małej gastronomii, 2 gospodarstwa agroturystyczne, 1 zakład usług cateringowych, 1 blok żywienia w szpitalu, 2 bloki żywienia w domach opieki społecznej, 23 stołówki szkolne, 6 stołówek w przedszkolach, 3 stołówki w domach wczasowych, 2 w bursach i internatach, 1 stołówkę w domu dziecka i młodzieży, 1 stołówka na koloniach i półkoloniach, 1 bufet przy zakładzie pracy, 4 innych zakładów żywienia.

Skontrolowano 87 obiektów, łącznie przeprowadzono w tej grupie obiektów 147 kontroli sanitarnych, w tym 11 interwencyjnych, które dotyczyły nieprzestrzegania zasad higieny. W celu usunięcia uchybień sanitarno-higienicznych wydano 21 decyzji, w tym 9 decyzji dotyczących unieruchomienia zakładu z uwagi na kwestionowaną jakość wody i 1 decyzję zakazującą wprowadzanie do obrotu żywności przeterminowanej. Za niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny nałożono 8 mandatów na łączną kwotę 1270 zł. Pobrano do badań laboratoryjnych 5 próbek - nie były kwestionowane. Liczba obiektów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP – 119, liczba obiektów z wdrożonymi zasadami HACCP – 111.

W porównaniu z rokiem ubiegłym stan techniczny i sanitarny obiektów żywienia zbiorowego otwartego uległ niewielkiemu pogorszeniu. Poprawę wyegzekwowano na drodze decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień oraz kontroli sprawdzających wykonanie zaleceń doraźnych.

Dodatkowo należy odnotować, że działalność cateringowa w zakresie przygotowywania posiłków na zamówienie dla stałych odbiorców oraz na indywidualne zamówienia konsumentów prowadzona jest jako dodatkowy element zakresu prowadzonej działalności gastronomicznej w pizzeriach (dowóz pizzy) i kilku punktach małej gastronomii (dowóz posiłków i dań obiadowych).

Ponadto ustalono, że dla 6 stołówek szkolnych, podobnie jak w roku ubiegłym, prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym. Posiłki transportowane są do wydawalni szkolnych oraz jednego przedszkola. Warunki ogólnie – techniczne w wydawalniach pozwalają na wydawanie posiłków w naczyniach wielokrotnego użytku. Należy również zauważyć, że stołówki szkolne inwestują w nowoczesny sprzęt i urządzenia potrzebne do obsługi cateringu.

2.4. Obiekty obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Na terenie działalności PSSE Janów Lubelski brak jest zakładów produkujących materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością i przedmioty użytku.

Pod nadzorem tut. Stacji znajduje się 6 obiektów / miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (0,2% ogólnej liczby obiektów; 5 sklepów i 1 hurtownia), w których przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne, związane z systemem RAPEX.; nie wydawano decyzji administracyjnych, nie karano mandatami karnymi. Pobrano do badań laboratoryjnych 2 próbki – nie były zdyskwalifikowane.

2.5. Obiekty obrotu kosmetykami.

W rejestrze zakładów nadzorowanych znajdowało się 6 obiektów obrotu kosmetykami (0,2% ogólnej liczby obiektów; 1 hurtownia kosmetyków i 5 sklepów). Obiektów z tej grupy w 2021r. nie kontrolowano. W czwartym kwartale ubiegłego roku obiekty kosmetyczne z pionu Higieny Żywności i Żywienia przekazano do pionu Higieny Pracy.

Nie pobierano do badań laboratoryjnych próbek. Zakładów produkcyjnych lub konfekcjonujących produkty kosmetyczne nie ma pod nadzorem.

3. Nadzór nad zakładami żywienia zbiorowego otwartego w sezonie letnim 2021.

Przeprowadzone kontrole sanitarne w tej grupie obiektów nie wykazały poważniejszych zaniedbań natury higieniczno – sanitarnej. Drobne uchybienia natury sanitarnej były usuwane na bieżąco lub egzekwowane na drodze zaleceń i decyzji nakazowych:

- najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- brak wdrażenia lub zaprzestanie wdrażania w zakładzie procedur opartych na zasadach systemu HACCP,
- wprowadzanie do obrotu lub używanie do produkcji środka spożywczego po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
- nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny pomieszczeń, sprzętu i urządzeń używanych do bieżącej produkcji,

- podjęte działania w związku z nieprawidłowościami:

- nakładano mandaty karne,
- wydawano decyzje administracyjne nakazowe (nakazujące poprawę stanu sanitarno - higienicznego i/lub wycofanie z obrotu żywności po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia),
- przeprowadzono kontrole sprawdzające realizację zaleceń i decyzji nakazowych.

4. Stan sanitarny środków transportu.

W 2021r. skontrolowano 15 środków transportu żywności na 63 ujęte w rejestrze zakładów nadzorowanych. Kontrole wykazały, iż środki transportu spełniały wymagania higieniczno – sanitarne.

Zakłady produkujące żywność posiadają na ogół własne środki transportu.

Większość obiektów obrotu żywnością dysponuje odpowiednimi środkami transportu, dobrymi technicznie i przeznaczonymi wyłącznie do przewozu artykułów spożywczych. Niektóre zakłady korzystają z usług specjalistycznych firm transportowych. W ostatnim roku można zaobserwować dynamiczny rozwój firm transportowych. Zatwierdzono 15 nowych środków transportu – cystern do przewozu żywności płynnej, wymagającej specjalnych warunków transportu.

5. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Janowie Lubelskim, podobnie jak w latach ubiegłych, uczestniczyła w 2021r. w realizacji „Krajowego planu pobierania próbek do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu”. Zgodnie z planem badanie żywności odbywało się w następujących kierunkach: mikrobiologia, metale szkodliwe dla zdrowia, pozostałości pestycydów, zawartość substancji dodatkowych, mykotoksyny, znakowanie, WWA, zawartość witamin i składników mineralnych, obecność azotanów, migracja formaldehydu, zawartość glutenu, oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych. Próbkę żywności pobierane są przez przedstawicieli PPIS w Janowie Lubelskim i dostarczane do akredytowanych laboratoriów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W 2021r. do badań laboratoryjnych pobrano ogółem 157 próbek (155 próbek żywności i 2 próbki przedmiotów użytku), z czego 6 próbek żywności zdyskwalifikowano na podstawie wyników badań.

• przyczyny :

1) kukurydza pobrana u producenta rolnego - wynik badania zgodności z kryteriami bezpieczeństwa żywności został uznany za niezadowolający; badana próbka ziarna kukurydzy została zakwestionowana z uwagi na zawartość mikotoksyny – DON (Deoksyniwalenol: wynik badania 2439 $\mu\text{g}/\text{kg}$; wymagania dla danego

produktu 1750 $\mu\text{g}/\text{kg}$) .

Wystosowano powiadomienie alarmowe nr 26/2021 z dnia 08.12.2021r. i podjęto natychmiastowe działania zmierzające do wycofania produktu z rynku.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

2) Filet z piersi kurczaka (4 próbki z 5 badanych) – próba pobrana w obiekcie obrotu żywnością, została zakwestionowana ponieważ stwierdzono obecność pałeczek *Salmonelli* spp.

Sprawy dotyczyły produktów pochodzenia zwierzęcego, w związku z powyższym podmiotem właściwym miejscowo i rzeczowo był Powiatowy Lekarz Weterynarii właściwy ze względu na siedzibę producenta żywności pochodzenia zwierzęcego. Sprawy przekazano w celu podjęcia stosownych działań. Wystosowano Powiadomienie informacyjne RASFF nr 9/2021 z dnia 12.07.2021r.

3) kasza jaglana – próba pobrana w zakładzie produkcji żywności, produkt został zakwestionowany z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – chlormekwat na poziomie $0,21 \pm 0,11$ mg/kg w produkcie (norma NDP = 0,01 mg/kg), wystosowano powiadomienie informacyjne nr 13/2021 z dnia 02.08.2021r. Kwestionowana kasza jaglana nie została wprowadzona do obrotu handlowego w celach spożywczych, została sprzedana na pellet.

Dodatkowego pobrania próbek nie wynikającego z „Planu pobierania próbek...” nie przeprowadzano w roku 2021.

Tabela 3. Jakość zdrowotna środków spożywczych w latach 2018-2021.

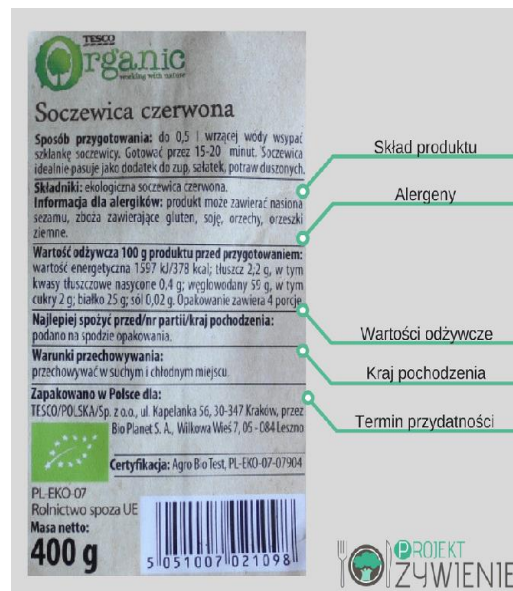
Rok	Środki spożywcze	
	Próbki zbadane	Próbki kwestionowane
2018	214	2
2019	180	3
2020	182	19
2021	157	6

Ponadto, w wyniku przeprowadzonych kontroli wycofywano z obrotu handlowego artykuły spożywcze po upływie terminów przydatności do spożycia lub upływie daty minimalnej trwałości jak też żywność przetrzymywaną w warunkach niezgodnych z zaleceniami producenta. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że większość z nałożonych mandatów dotyczyła wprowadzania do obrotu żywności po upływie terminu przydatności do spożycia, co w dalszym ciągu, świadczy o niskiej świadomości przedsiębiorców odpowiedzialnych za bezpieczeństwo zdrowotne wprowadzanej do obrotu żywności:

- główne przyczyny wycofywania z obrotu środków spożywczych: wycofywano z obrotu artykuły spożywcze po upływie terminów przydatności do spożycia/dat minimalnej trwałości, żywność przetrzymywaną w warunkach niezgodnych z zaleceniami producentów (mrożenie żywności chłodniczej, głównie drobiu),

- asortymenty żywności które były wycofywane: przetwory zbożowe, przetwory mleczne, wyroby cukiernicze i ciastkarskie trwale mikrobiologicznie, przyprawy i koncentraty dań, tłuszcze roślinne, świeże elementy kulinarne mięsa drobiowego, przyprawy,

- podjęte działania (decyzje nakazowe, mandaty karne): wydano decyzje administracyjne nakazujące wycofanie z obrotu kwestionowanej żywności oraz nakazujące udokumentowanie procesu wycofania z obrotu w/w środków spożywczych (protokół wycofania z obrotu z informacją o dalszym wykorzystaniu/przeznaczeniu wycofanych środków spożywczych). Ogółem wydano 7 decyzji (6 decyzji dotyczących sklepów i 1 decyzję dotyczącą punktu małej gastronomii). Wartość wycofanych środków spożywczych około 600 zł. Nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 670 zł.

6. Znakowanie środków spożywczych.

Od 13 grudnia 2014r. obowiązuje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25.10.2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (...) (Dz. Urz. UE L 304 z dnia 21.11.2011r., str. 18). Przepisy rozporządzenia regulują znakowanie środków spożywczych w opakowaniach jednostkowych producenta oraz nieopakowanych. W trakcie kontroli sanitarnych oceniano etykiety produktów, które są nośnikiem wielu informacji mających wpływ na podejmowanie przez konsumentów decyzji o zakupie. Oznakowanie żywności stanowi podstawowe źródło wiedzy o produkcie i sposobie jego użytkowania. Z etykiety żywności konsument dowiaduje się między innymi o szczególnych właściwościach produktu (np. o oddziaływaniu na zdrowie, o zastosowanych metodach produkcji itp.). Dlatego też, poza interesującą grafiką i atrakcyjną kolorystyką etykieta musi zawierać przede wszystkim rzetelne informacje o produkcie tak, aby konsument mógł dokonać świadomego wyboru spożywanej przez niego żywności.

Na podstawie przeprowadzonych ocen oznakowania wybranych losowo środków spożywczych nie stwierdzono naruszeń obowiązujących przepisów.

7. Nadzór nad obrotem grzybami oraz zatrucia grzybami.

W roku sprawozdawczym 2021 na terenie powiatu janowskiego:

- nie wydawano atestów na grzyby świeże, nie odnotowano wniosków osób zainteresowanych ich wydaniem,
- nie udzielano porad grzybowych,
- nie odnotowano zatruc grzybami, jak również przypadków śmiertelnych po spożyciu grzybów,
- nie stwierdzono wprowadzania do obrotu świeżych grzybów leśnych w obiektach nadzorowanych.

W roku 2021 uprawnienia grzyboznawcy posiadała jedna osoba - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Janowie Lubelskim.

- podjęte działania oświatowo-prewencyjne (inicjowane i organizowane przy współudziale pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia): prelekcje/pogadanki: 11 dla 777 osób; poradnictwo edukacyjne: 4 dla 170 uczestników; formy wizualne: 3 dla około 250 osób; punkty informacyjno – konsultacyjne: 2 dla 300 osób; narady: 1 (liczba odbiorców 9); opublikowano 1 informację tematyczną w prasie lokalnej (około 450 odbiorców) oraz 15 informacji na portalach społecznościowych (liczba odbiorców - około 1500). Ponadto zorganizowano 1 wystawę grzybów świeżych; przygotowaną podczas jesiennej akcji promocyjnej dla społeczności lokalnej w partnerstwie z Nadleśnictwem Janów Lubelski. Wystawa obejmowała zarówno ekspozycję wielu gatunków grzybów świeżych, jak również inne formy edukacyjne (rozdawnictwo tematycznych materiałów informacyjnych, ekspozycja plansz i plakatów na temat budowy grzybów oraz podstawowych zasad bezpiecznego grzybobrania; rozmowy indywidualne/instruktaże).

8. System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach – RASFF.

W ramach systemu RASFF wpływały powiadomienia o charakterze informacyjnym i alarmowym kierowane przez Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych z terenu kraju. Każde zgłoszenie z systemu RASFF było rozpatrywane indywidualnie i bezzwłocznie. Działania w tym zakresie przeprowadzono pod względem obecności produktu w obrocie, monitorowano na bieżąco proces ewentualnego wycofywania wskazanego

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

powiadomieniem produktu, a o każdej formie realizacji dalszego działania, w sytuacji, gdy produkt znajdował się w obrocie, przedsiębiorca pisemnie informował Inspektora o dalszym postępowaniu z kwestionowanymi produktami. Oprócz powiadomień RASFF mających na celu ustalenie czy kwestionowane produkty żywnościowe znajdują się w obrocie handlowym oraz ewentualne ich wycofanie ze sprzedaży w 2021r. prowadzono postępowania wyjaśniające.

W związku z nadesłanymi w ramach funkcjonowania systemu RASFF powiadomieniami alarmowymi i informacyjnymi w 97 przypadkach przeprowadzono kontrole w zakresie obecności na rynku żywnościowym kwestionowanych produktów będących przedmiotem powiadomień. Podczas prowadzonych czynności kontrolnych monitorowano proces wycofywania stwierdzonych w sprzedaży kwestionowanych produktów. Do zagrożeń zgłaszanych w systemie RASFF należały:

- obecność bakterii chorobotwórczych Salmonella w:
 - elementach świeżego mięsa z kurczaka,
 - kebabie wołowo-drobiowym,
 - tatarze wołowym,
 - świeżych jajach,
 - papryce słodkiej mielonej,
 - zielu angielskim,
 - suplementie diety,
- zanieczyszczenie tlenkiem etylenu (ETO) produktów takich jak:
 - czarny sezam,
 - imbir (marynata do mięs),
 - kremy do wyrobów cukierniczych i tortów zawierających w swoim składzie mączkę chleba świętojańskiego,
 - produkty rybne (konserwy),
 - lody produkcji przemysłowej,
 - suplementy diety,
 - guma guar,
 - chrzan tarty,
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu środków ochrony roślin (pestycydów) w:
 - mrożonych malinach,
 - świeżych owocach (grejpfrut, pomarańcze),
 - produktach zbożowych (kasza jaglana, kasza gryczana),
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu ochratoksyny w rodzynekach sułtankach,
- obecność substancji niedozwolonych w olejkach konopnych CBD,
- obecność sylденаfilu w suplementie diety,
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu 3MCPD w:
 - fryturze gastronomicznej będącej składnikiem margaryny cukierniczej,
 - rafinowanym oleju palmowym będącym składnikiem sękacza,
 - oleju palmowym będącym składnikiem frytury palmowej,
- przekroczenia glikolu propylenowego E1520 w napojach energetycznych,

- obecności zanieczyszczeń fizycznych (szkła) w napoju alkoholowym,
- stwierdzenia obecności Clostridium redukującego siarczany w wodzie źródlanej niegazowanej,
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu patuliny w soku jabłkowym,
- wykrycia obecności dekokwinatu w jajach kurzych,
- wykrycia obecności 2 chloroetanolu w suplemencie diety.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Janowie Lubelskim w ramach ww. systemu otrzymał 2 zgłoszenia w sprawach dotyczących:

- stwierdzenia niedozwolonego użycia włókien bambusa w materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością z tworzyw sztucznych (naczynia dla dzieci, sztucce, bidon, tace, chlebak, miska, talerz, kubek, lunch-box),
- stwierdzenia przekroczenia migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych (PAA) w materiałach do kontaktu z żywnością (łyżki).

W roku sprawozdawczym 2021 w ramach funkcjonowania systemu RASFF Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Janowie Lubelskim wystosowywał 1 powiadomienie alarmowe (produkt znajdował się na rynku i należało podjąć natychmiastowe działania zmierzające do wycofania go z rynku) oraz 2 powiadomienia informacyjne (produktu nie było w obrocie handlowym; w jednym przypadku kwestionowany produkt nie opuścił zakładu dystrybującego towar i przedsiębiorca przeznaczył go na cele niespożywcze (pellet), w drugim przypadku upłynął termin przydatności towaru do czasu kiedy wpłynęły wyniki badań, w związku z czym nie było go w obrocie handlowym).

9. Badania żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO).

W 2021r. pobrano 1 próbkę (kotlety sojowe a'la schabowe Sante) do badań żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Próbkę pobrana nie była zdyskwalifikowana. W latach ubiegłych, pobierano próbki z produktów potencjalnie mogących zawierać GMO, w tym też takie, które nie były oznakowane informacją o modyfikacji genetycznej, jak i próbki produktów zawierających w oznakowaniu informację o braku modyfikacji genetycznej lub produkty oznakowane informacją o modyfikacji genetycznej, ale potencjalnie mogące zawierać materiał GM niedopuszczony w UE.

10. Nadzór nad bezpieczeństwem suplementów diety i żywności dla określonych grup.

Liczba przeprowadzonych ocen znakowania suplementów diety na podstawie próbek wynikających z „Planu pobierania próbek na 2021 rok” – 4.

Liczba przeprowadzonych ocen znakowania środków spożywczych

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

specjalnego przeznaczenia na podstawie próbek wynikających z „Planu pobierania próbek na 2021 rok - 2.

Liczba stwierdzonych nieprawidłowości i przyczyny dyskwalifikowania – brak. W związku z brakiem stwierdzonych nieprawidłowości nie podejmowano działań administracyjnych.

11. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami obejmuje zarówno sanitarno-higieniczne warunki produkcji, jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów.

Pod nadzorem Stacji nie ma producentów materiałów do kontaktu z żywnością. Liczba miejsc obrotu materiałami do kontaktu z żywnością: 6 (hurtownie - 1 i sklepy - 5).

W 2021r. przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością, importowanych z państw trzecich, w szczególności z Chin, produktów zawierających niedozwolony składnik – mielony lub sproszkowany bambus.

Pobrano do badań laboratoryjnych 2 próbki materiałów do kontaktu z żywnością – nieprawidłowości w składzie nie stwierdzono.

12. Wybrane zagadnienia żywienia zbiorowego.

Żywienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie istotnym elementem podstawowej formy wyżywienia dla określonych środowisk (pacjentów szpitali, dzieci w szkołach i przedszkolach, wychowanków domów dziecka, pensjonariuszy domów pomocy społecznej, itp.). Oceny sposobu żywienia dokonywane w obiektach przesyłane są w formie pism zawierających informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach do podmiotów prowadzących żywienie lub odnotowywane w protokołach z kontroli jako zalecenia do realizacji i wdrożenia od dnia kontroli. W 2021 roku dokonano ogółem 45 ocen sposobu żywienia, w tym: 23 oceny sposobu żywienia w stołówkach szkolnych, 6 ocen w stołówkach przedszkolnych, 1 ocenę bloku żywienia w szpitalu, 2 oceny w domach opieki społecznej, 1 ocenę w domu dziecka oraz w 12 ocen w trakcie zorganizowanego wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży. Oceny przeprowadzano metodą jakościową punktową w oparciu o zestawienia posiłków zawarte w jadłospisach.

W przeprowadzanych ocenach brano pod uwagę obecność w posiłkach poszczególnych składników pokarmowych, ich urozmaicenie i sezonowość. Stosowano skalę ocen ujętą przy poszczególnych liście klasyfikacyjnej. Ocenie poddano również aspekt właściwego doboru produktów z poszczególnych grup żywieniowych, w tym obecności białka pochodzenia zwierzęcego, odpowiedni dobór kolorystyczno –

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

smakowy serwowanych posiłków. Zwracano uwagę na stosowanie dodatków owocowo – warzywnych.

W placówkach szkolno-wychowawczych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oceny sposobu żywienia, za wyjątkiem ilości podawanych posiłków w 6 placówkach szkolnych. Nie odnotowano większych uwag w ocenie żywienia pacjentów szpitalnych. W domach opieki społecznej stwierdzono zbilansowane diety, uwzględniające potrzeby osób starszych, wpływające zarówno na sprawność motoryczną, jak i umysłową. Oceny żywienia w dwóch grupach obiektów: na koloniach, obozach i w stołówce w domu dziecka były zgodne z zasadami higieny żywienia, nie były kwestionowane.

12.1. Żywnienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty.

Żywnienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty regulowane jest przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. (Dz. U. 2016r. poz. 1154). Ww. rozporządzeniem Minister Zdrowia określił grupy środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży oraz wymagania jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty, czyli w przedszkolach, szkołach (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), a także w bursach i internatach oraz w zakładach specjalnych i wychowawczych.

W 2021 roku, w trakcie przeprowadzonych kontroli w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, oceniono ogółem 45 jadłospisów, których nie zakwestionowano. Świadczy to o braku większych błędów w planowaniu żywienia dla osób korzystających ze stołówek w tej grupie zakładów.

Tabela 4. Liczba skontrolowanych obiektów w jednostkach systemu oświaty.

Lp.	Typ obiektu	Liczba obiektów		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów, w których stwierdzono niezgodności	
		Nadzorowanych	Skontrolowanych	Ogółem	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ	Ogółem	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ
1.	Sklepiki szkolne	4	2	2	2	0	0
2.	Stołówki szkolne	23	23	23	23	0	0
3.	Stołówki w przedszkolach	6	6	6	6	0	0
4.	Stołówki w bursach i internatach	2	2	4	2	0	0

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

W trakcie kontroli pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej udzielali osobom odpowiedzialnym za organizację żywienia zbiorowego wyjaśnień na temat wymagań obowiązującego rozporządzenia.

12.2. Kontrole sklepików i kiosków szkolnych.

W 2021r. nadzorowano 2 sklepiki/kioski szkolne. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne obejmujące sprawdzenie zgodności oferowanego asortymentu z wymaganiami zawartymi w ww. rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

W sklepikach szkolnych nie stwierdzono niezgodności asortymentu wprowadzanego do obrotu w zakresie ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia.

XII. STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRACY

Oddział Nadzoru Sanitarnego – Sekcja Higieny Pracy prowadzi działania w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących na stanowiskach pracy w aspekcie zapobiegania chorobom zawodowym.

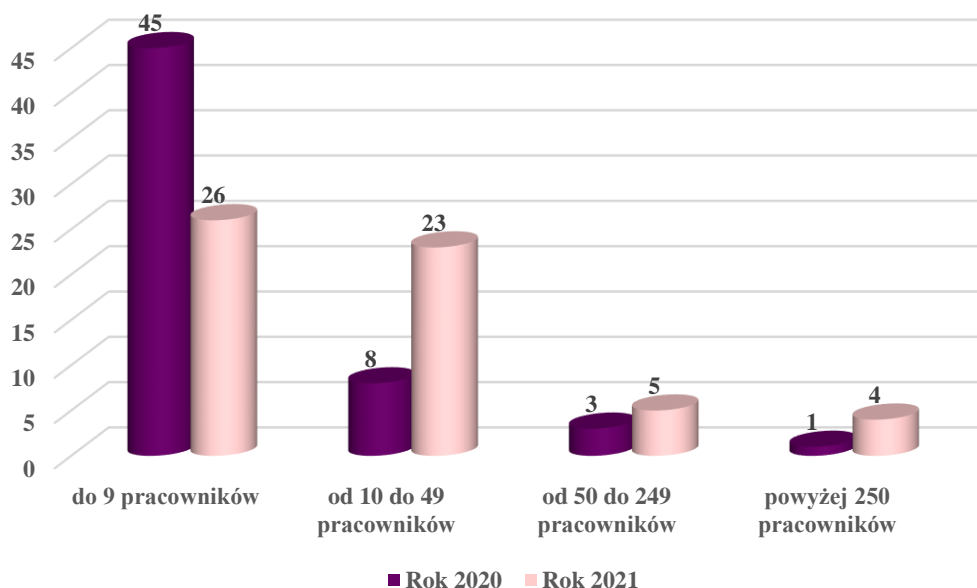
1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.

Bieżący nadzór sanitarny w 2021 roku sprawowany przez sekcję higieny pracy obejmował oprócz kontroli w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy, kontrole w zakresie:

- wprowadzania do obrotu i stosowania w działalności zawodowej produktów biobójczych, niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin,
- występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki,
- prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3,
- nadzór nad przygotowaniem pracodawców do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

W ewidencji pionu higieny pracy w 2021r. znajdowało się 241 zakładów pracy (w 2020r. – 236 zakładów pracy). Największą liczbę nadzorowanych przedsiębiorstw stanowią zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników, które stanowią 60,17% wszystkich zakładów objętych nadzorem. Duże przedsiębiorstwa, zatrudniające powyżej 250 pracowników (4 zakłady), stanowiły jedynie 1,66% ogółu. W 2021 roku skontrolowano 58 zakładów pracy, co stanowi 24,07% zewidencjonowanych podmiotów.

Wykres 1. Struktura skontrolowanych w 2021r. zakładów pracy w zakresie pionu higieny pracy wg liczby zatrudnionych pracowników w porównaniu do 2020r.

W związku z obowiązującym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w 2021 roku stanem epidemii wytyczono nowy, dodatkowy kierunek działań realizowany przez pracowników sekcji higieny pracy. Nowym zadaniem stało się podejmowanie działań na rzecz ograniczenia rozprzestrzeniania się zachorowań na COVID-19 nie tylko w zakładach pracy, ale również w przestrzeni publicznej.

W odniesieniu do prowadzonych działań przeciwepidemicznych w zakładach pracy miały one również charakter konsultacyjno – doradczy w zakresie oceny ryzyka zawodowego, wyboru właściwych środków zapobiegawczych, organizacji pracy, opracowania właściwych procedur i instrukcji. Prowadzono również przegląd produktów biobójczych stosowanych do dezynfekcji w zakładach pracy pod kątem ich legalności, jak również właściwego ich umiejscowienia w najbardziej wrażliwych na przeniesienie wirusa miejscach.

Łącznie przeprowadzono 71 kontroli, w tym 14 kontroli sprawdzających.

W skontrolowanych zakładach zatrudnionych było łącznie 2433 pracowników.

Zakres przeprowadzanych kontroli obejmował:

- nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami – 33 kontrole,
- nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 - 6 kontroli,
- nadzór nad produktami biobójczymi – 50 kontroli,
- nadzór w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 14 kontroli,
- nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 40 kontroli,

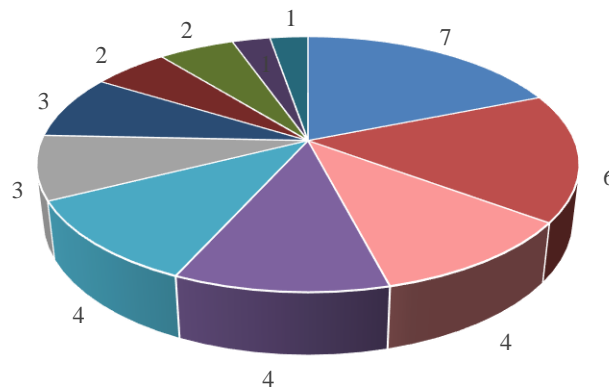

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

- nadzór nad przygotowaniem pracodawców do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest – 2 kontrole.

W 2021r. w skontrolowanych zakładach pracy stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w 7 zakładach pracy,
- brak lub nieprawidłowo sporządzoną ocenę ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w 6 zakładach pracy,
- przekroczenia NDN/NDS w 4 zakładach,
- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń w 4 zakładach,
- uchybienia w zakresie szkodliwych czynników biologicznych w 4 zakładach,
- uchybienia w zakresie czynników rakotwórczych w 3 zakładach,
- uchybienia w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i ich mieszanin w 3 zakładach,
- brak uzupełnionego rejestru oraz kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w 2 zakładach pracy,
- brak udokumentowanego faktu zapoznania pracowników z aktualnymi wynikami badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w 2 zakładach,
- brak odpowiednio wyposażonej apteczki pierwszej pomocy w 1 zakładzie,
- brak odpowiedniej instrukcji bhp stanowiskowej w 1 zakładzie.

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy
- nieprawidłowości w zakresie oceny ryzyka zawodowego
- przekroczenia NDN/NDS
- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń
- uchybienia w zakresie szkodliwych czynników biologicznych
- uchybienia w zakresie czynników rakotwórczych
- uchybienia w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i ich mieszanin
- brak rejestrów oraz kart badań i pomiarów czynników szkodliwych
- brak zapoznania pracowników z wynikami badań czynników szkodliwych dla zdrowia
- brak odpowiednio wyposażonych apteczek pierwszej pomocy
- brak instrukcji bhp

Wykres 2. Nieprawidłowości stwierdzone w zakładach pracy w 2021r.

W 2021r. w związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Janowie Lubelskim wydał 14 decyzji, w tym 12 decyzji dotyczących poprawy warunków pracy oraz 2 decyzje przedłużające termin wykonania obowiązków wynikających z decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Wydane decyzje zawierały łącznie 49 nakazów mających na celu poprawę warunków pracy.

Dodatkowo w związku ze stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami, do przestrzegania których pracodawca jest zobowiązany wydano 12 decyzji płatniczych.

Tabela 1. Działalność kontrolno – represyjna sekcji higieny pracy na przestrzeni lat 2017 – 2021.

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość przeprowadzonych kontroli	86	84	90	64	71
Wydane decyzje administracyjne	18	16	21	16	14

2. Przekroczenia normatywów higienicznych na stanowiskach pracy.

W 4 skontrolowanych w 2021r. zakładach pracy stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Łącznie 125 pracowników pracowało w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych.

Narażenie pracowników na ponadnormatywne stężenia i natężenia przedstawiało się następująco:

- w jednym zakładzie przetwórstwa mięsa (PKD 10) pracowało w przekroczeniu najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu 6 pracowników,
- w trzech zakładach zajmujących się produkcją metalowych wyrobów (PKD 25) stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu. Łącznie w przekroczeniu NDN hałasu pracowało 119 pracowników. Dodatkowo 56 z nich pracowało podczas prac spawalniczych w przekroczeniu stężenia czynników chemicznych.

Z reguły ze względów technologicznych obniżenie natężenia hałasu poniżej 85 dB w środowisku pracy jest niemożliwe – w związku z tym podejmowane przez pracodawców działania obejmują przede wszystkim obowiązek wynikający z zapewnienia pracownikom odpowiednich środków ochrony indywidualnej oraz dokonania oceny ryzyka zawodowego zgodnie

z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz. U. z 2005r. nr 157, poz. 1318).

3. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

W 2021 roku w ramach nadzoru nad niebezpiecznymi substancjami i ich mieszaninami przeprowadzono łącznie 33 kontrole, w tym: 1 kontrolę u dalszego użytkownika (formulatora), 3 kontrole u dystrybutorów oraz 29 w zakładach, w których stosowane są chemikalia. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 3 decyzje, które zawierały 4 nakazy.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- ocena ryzyka zawodowego bez uwzględnienia stosowanych przez pracowników chemikaliów,
- brak aktualnego spisu stosowanych substancji i ich mieszanin (w 2 zakładach),
- niezgodne z prawem oznakowanie (brak oznakowania w języku polskim) dla jednej mieszaniny niebezpiecznej.

4. Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3.

Prekursory narkotykowe to substancje sklasyfikowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Nr (WE) 273/2004 o prekursorach narkotykowych, posiadające szereg legalnych zastosowań, takich jak: wytwarzanie tworzyw sztucznych, produktów farmaceutycznych, kosmetyków, perfum, detergentów lub środków aromatyzujących. Są one przedmiotem obrotu na potrzeby legalnych zastosowań, ale niektóre z nich mogą zostać wykorzystane do produkcji narkotyków. Ze względu na powyższe zagrożenie, podmioty gospodarcze prowadzące działalność w zakresie substancji chemicznych określonych jako prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3 mają szereg obowiązków określonych w aktach prawnych krajowych oraz unijnych.

Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Janowie Lubelskim znajduje się jeden podmiot wprowadzający do obrotu aceton - prekursor narkotykowy kategorii 3 oraz cztery zakłady pracy stosujące je w działalności zawodowej. W zakresie nadzoru nad prekursorami narkotyków przeprowadzono łącznie 6 kontroli, podczas których nie stwierdzono naruszeń przepisów prawa.

5. Nadzór nad produktami biobójczymi i detergentami.

Na rynku polskim, a także w całej Unii Europejskiej, do zwalczania organizmów szkodliwych dla zdrowia ludzi i zwierząt (w tym wirusów), wprowadzane do obrotu i stosowane mogą być tylko takie produkty biobójcze na które wydane jest odpowiednie pozwolenie. Spis takich produktów, zgodnie z ustawą o produktach biobójczych, znajduje się w Wykazie Produktów Biobójczych, który obejmuje m.in. produkty do dezynfekcji. Wykaz jest na bieżąco aktualizowany i dostępny na stronie Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych pod adresem:

<http://bip.urpl.gov.pl/pl/biuletyny-i-wykazy/produkty-biob%C3%B3jcz>

W zakresie produktów biobójczych przeprowadzono 43 kontrole, w tym:

- kontrole u stosujących produkty biobójcze w działalności zawodowej,
- kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu,

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie produktów biobójczych.

Kontroli w zakresie detergentów w 2021 roku nie przeprowadzono.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

6. Nadzór nad czynnikami biologicznymi.

W 2021 roku sprawując nadzór nad zakładami pracy przeprowadzono 40 kontroli w związku z występowaniem w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych. W skontrolowanych zakładach na czynniki biologiczne narażonych było ogółem 1387 pracowników, z czego na czynniki biologiczne zaliczane do 3 grupy zagrożenia - 950 pracowników. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 4 decyzje, które zawierały 7 nakazów.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieprawidłowo sporządzoną ocenę ryzyka zawodowego, m.in. brak klasyfikacji czynników biologicznych,
- brak prowadzonego rejestru pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne zaklasyfikowanych do 3 grupy zagrożenia,
- brak prowadzonego rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 grupy zagrożenia,
- brak procedury postępowania w przypadku narażenia pracownika na szkodliwe czynniki biologiczne,
- brak aktualnych procedur/instrukcji w związku z narażeniem pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne (w 3 zakładach).

7. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi.

W ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy skontrolowano łącznie 11 zakładów pracy:

- 7 zakładów, w którym 31 pracowników pracuje w narażeniu na pył drewna,
- 3 zakłady wykonujące działalność leczniczą, w których:
 - 60 pracowników pracuje w narażeniu na promieniowanie jonizujące,
 - 53 pracowników pracuje w narażeniu na formaldehyd,
- 1 zakład zajmujący się obróbką metali i nakładaniem powłok na metale, w którym 6 pracowników pracuje w kontakcie na formaldehyd.

Na czynniki rakotwórcze/mutagenne narażonych było ogółem 150 pracowników, w tym 97 kobiet. W zakładach przeprowadzono łącznie 14 kontroli, podczas których zwracano uwagę na bezpieczeństwo i higienę pracy pracowników, wyposażenie w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze, jak również opracowanie oceny ryzyka zawodowego dla pracowników zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 3 decyzje, które zawierały 5 nakazów.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak prowadzonego rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- brak aktualnych pomiarów czynników rakotwórczych (pył drewna) w środowisku pracy (w 2 zakładach),

- brak przekazanej do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Państwowej Inspekcji Pracy informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

8. Ocena warunków pracy podczas zabezpieczania/usuwania wyrobów zawierających azbest – na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2021 roku.

Sekcja higieny pracy w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” corocznie sprawuje nadzór nad przygotowaniem pracodawców do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. Celem Programu jest wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych i środowiskowych spowodowanych azbestem poprzez jego sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest. Ponadto celem jest również wzrost świadomości w zakresie zagrożeń zawodowych przy ekspozycji na azbest, a także promowania kultury prewencji celem eliminacji tych zagrożeń.

W 2021r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Janowie Lubelskim wpłynęły dwa zawiadomienia o planowanych pracach na terenie powiatu janowskiego związanych z usuwaniem i zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. Prace zgłosiły następujące firmy:

- Środowisko i Innowacje Sp. z o.o., ul. Wita Stwosza 5A, 02-661 Warszawa
- Prywatne Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „WAGRA” W. Ostrowski, Kolonia Wyżnica 94, 23-251 Dzierzkowice

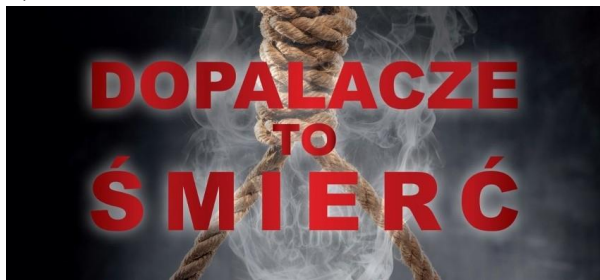
Przeprowadzono kontrolę obu firm podczas usuwania pokryć dachowych z prywatnych budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz przygotowania ich do transportu. Nieprawidłowości podczas kontroli nie stwierdzono.

9. Nadzór nad środkami zastępczymi oraz nowymi substancjami psychoaktywnymi.

W ramach pionu higieny pracy realizowane są również działania w obszarze przeciwdziałania zagrożeniom życia lub zdrowia ludzkiego stwarzanym przez środki zastępcze potocznie nazwane „dopalaczami”.

W 2021 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Janowie Lubelskim nie wpłynęły sprawy przekazane przez organy ścigania w związku z zabezpieczonymi środkami zastępczymi. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Janowie Lubelskim w 2021 roku nie przeprowadzał działań kontrolnych w ramach nadzoru nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi. Kontynuowano natomiast współpracę z podmiotami leczniczymi w zakresie monitorowania sytuacji w mieście i powiecie w związku z podejrzeniem zatrucia lub zatruciem środkami zastępczymi lub nową substancją psychoaktywną. Na terenie powiatu janowskiego w 2021 roku nie odnotowano zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną (w 2020r. – 1 przypadek podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym).

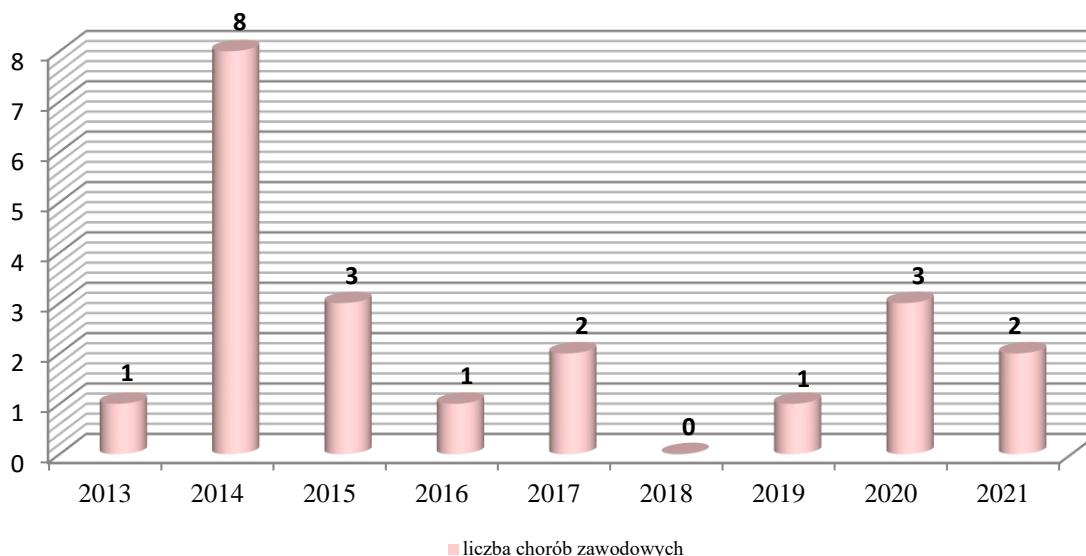

10. Choroby zawodowe.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Janowie Lubelskim w 2021r. wpłynęło 7 zgłoszeń dotyczących podejrzenia choroby zawodowej. Na podstawie wyników postępowania oraz orzeczeń lekarskich placówek uprawnionych do rozpoznania chorób zawodowych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Janowie Lubelskim w 2021 roku wydał 4 decyzje:

- 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej z pozycji 20.1 wykazu chorób zawodowych tj. „Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy-zespół cieśni w obrębie nadgarstka”,
- 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej z pozycji 22 wykazu chorób zawodowych tj. „Zespół wibracyjny”,
- 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej,
- 1 decyzję o umorzeniu postępowania.

Stwierdzone choroby zawodowe w 2021r. dotyczyły pracowników przemysłu leśnego.

Wykres 3. Wydane decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej w latach 2013-2021.

Tabela 2. Liczba przypadków poszczególnych chorób zawodowych w latach 2013-2021 według nazwy.

Nazwa choroby zawodowej	Numer choroby zawodowej	Liczba przypadków w latach:								
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pylica płuc	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Astma oskrzelowa	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	15	1	2	-	-	-	-	-	1	-
Choroby skóry	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy- zespół cieśni w obrębie nadgarstka	20.1	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Ubytek słuchu spowodowany hałasem	21	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Zespół wibracyjny	22	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - borelioza	26	-	5	3	-	1	-	1	2	-
Razem:		1	8	3	1	2	0	1	3	2

11. Podsumowanie.

- Najczęściej stwierdzaną nieprawidłowością podczas kontroli zakładów pracy był brak systematycznego przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
- Czynnikiem szkodliwym dla zdrowia, na który narażona jest w środowisku pracy największa liczba osób, podobnie jak w latach wcześniejszych, jest hałas.
- Narażenie na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych w środowisku pracy najczęściej występowało w zakładach opieki zdrowotnej, gdzie pracownicy są narażeni na promieniowanie jonizujące oraz formaldehyd.
- Stwierdzone na terenie powiatu janowskiego choroby zawodowe w 2021r. dotyczyły przemysłu leśnego.

XIII. STAN SANITARNY PLACÓWEK DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono w zakresie:

- warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego;
- zapewnienia opieki medycznej;
- dożywiania dzieci i młodzieży;
- ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych;
- rozkładów zajęć lekcyjnych;
- nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi;
- zapewnienia właściwej temperatury;
- zapewnienia właściwej wagi tornistra;
- zapewnienia miejsca do przechowywania podręczników i przyborów szkolnych;
- warunków do utrzymania higieny osobistej;
- funkcjonowania placówek oświatowo-wychowawczych oraz wypoczynku dzieci i młodzieży w czasie trwania epidemii COVID-19.

W 2021 roku pod nadzorem tutejszej Stacji znajdowało się 115 placówek, w tym 47 nauczania i wychowania (1 żłobek, 2 punkty przedszkolne, 4 przedszkola, 14 szkół podstawowych, 12 zespołów szkół, 1 liceum ogólnokształcące, 1 szkoła policealna, 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze, 1 poradnia psychologiczno-pedagogiczna, 1 ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy oraz 8 gminnych ośrodków kultury) i 68 wypoczynku dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej.

ŻŁOBKI

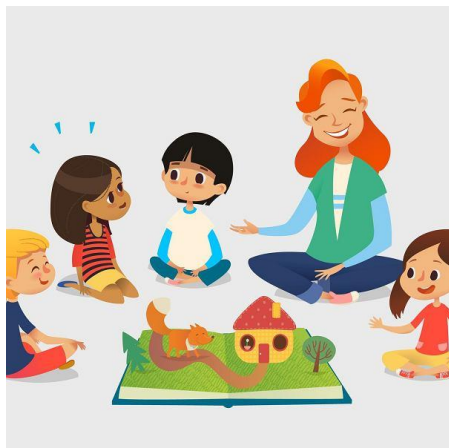
Od 1 września 2021 rozpoczął swoją działalność żłobek sprawujący opiekę dla dzieci do lat 3. Do 1 oddziału uczęszczało 20 dzieci w wieku od 1,3 do 2,5 roku. Placówka usytuowana jest w nowopowstałym budynku, w którym mieści się również przedszkole. Pomieszczenia żłobka wydzielono na parterze. Dzieci korzystają ze wspólnego placu zabaw. Wyposażenie oraz sprzęt posiada certyfikaty zgodności i znajduje się w dobrym stanie sanitarno-higienicznym.

PRZEDSZKOLA

Kontroli poddano 4 nadzorowane przedszkola, do których uczęszczało 403 dzieci. Warunki sanitarno-techniczne oceniono jako dobre. Żadne z przedszkoli nie mieści się w budynku nieprzystosowanym. Dbając o bezpieczeństwo dzieci kontrolowano również stan sanitarno-techniczny otoczenia obiektów, w tym terenów rekreacyjnych. Przedmiotem kontroli był stan urządzeń, posiadanie certyfikatów zgodności oraz sposób

zabezpieczenia miejsc zabaw dzieci. Na wszystkich skontrolowanych placach zabaw piaskownice w czasie gdy dzieci z nich nie korzystały zabezpieczone były plandekami przed zanieczyszczeniami odpadami zwierzęcymi.

PUNKTY PRZEDSZKOLNE

Opieką w punktach przedszkolnych objęte zostały dzieci w wieku 3-5 lat. Pod nadzorem tutejszej stacji w bieżącym roku znajdowały się **2** punkty przedszkolne, które zostały skontrolowane. We wszystkich placówkach wyposażenie i sprzęt posiadały atesty i certyfikaty zgodności. Pomieszczenia higieniczno-sanitarne wyposażone były w odpowiednie urządzenia dla tej grupy wiekowej. Przeprowadzone kontrole nie wykazały usterek higieniczno-sanitarnych.

SZKOŁY

W ewidencji znajdowało się **28** szkół (14 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie, 12 zespołów szkół, 1 Liceum ogólnokształcące oraz 1 szkoła policealna), do których uczęszczało **6005** uczniów, wszystkie placówki zostały skontrolowane. Podczas kontroli oceniano stan sanitarny budynków, zaplecze sanitarne, ergonomię wyposażenia, warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego, rozkłady zajęć lekcyjnych, ciężar tornistrów i właściwą temperaturę w pomieszczeniach. Ze względu na trwającą epidemię związaną z koronawirusem SARS-CoV-2 w roku 2021 wydano 118 opinii dotyczących zawieszenia zajęć stacjonarnych w placówkach nauczania.

W roku 2021 objęto nadzorem i przeprowadzono kontrole w obiektach przekazanych przez WSSE w Lublinie: liceum ogólnokształcące, zespół szkół technicznych, zespół szkół, 2 placówki opiekuńczo wychowawcze, poradnię psychologiczno-pedagogiczną oraz ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy.

2. Warunki do prowadzenia zajęć WF.

Baza do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego nadal jest nie zadawalająca (**23** szkoły posiadają sale gimnastyczne bądź rekreacyjne, a **5** nie). Kontrole wykazały, że zajęcia prowadzone były również w korytarzach szkolnych. Uczniowie niektórych szkół dodatkowo korzystali z hal sportowych zlokalizowanych poza placówkami.

3. Opieka medyczna w szkołach.

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty szkoła powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Na **28** skontrolowanych szkół tylko **9** placówek spełnia te wymagania. W pozostałych przypadkach zadania opieki zdrowotnej realizowane były poza placówkami lub w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówek.

4. Dożywianie dzieci i młodzieży.

Z dożywiania w formie obiadów w roku 2021 skorzystało **3157** uczniów, w tym **563** z posiłków **dofinansowanych**. W czasie kontroli prowadzone były rozmowy uświadamiające dyrektorów nadzorowanych placówek o konieczności zapewnienia dzieciom co najmniej jednego gorącego posiłku w szkole. Ponadto zwracano uwagę na asortyment sprzedawany w sklepikach szkolnych (eliminowanie napojów gazowanych, energetycznych, artykułów wysoko przetworzonych oraz słodczy na rzecz „zdrowej żywności”).

5. Ergonomia mebli edukacyjnych.

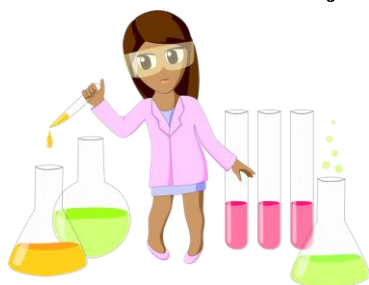

Podczas oceny mebli przedszkolnych i szkolnych analizowano dostosowanie mebli do wzrostu dzieci i uczniów, ich oznakowanie, odpowiednie zestawienie, stan techniczny oraz posiadanie certyfikatów zgodności (meble zakupione po roku 1997 powinny posiadać odpowiednie certyfikaty). Analizę dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii przeprowadzono na **663** stanowiskach, drobne nieprawidłowości usunięto w trakcie trwania kontroli.

6. Rozkłady zajęć lekcyjnych oraz organizacja pobytu w szkole.

Jednym z zadań dotyczących nadzoru nad warunkami procesów nauczania i wychowania jest prawidłowe planowanie nauki i odpoczynku. Dokonując analizy tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w **113** oddziałach - nie stwierdzono nieprawidłowości.

7. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi.

Działając w kierunku minimalizacji zagrożeń jakie niosą za sobą niebezpieczne substancje i mieszaniny skontrolowano **4 pracownie chemiczne** i ich zaplecza. W ramach kontroli zwracano uwagę m.in. na aktualny spis posiadanych niebezpiecznych substancji i mieszanin, posiadanie kart charakterystyk, sposób oraz miejsce ich przechowywania, instrukcje BHP, datę ważności, środki do udzielania pierwszej pomocy oraz możliwość dostępu do bieżącej wody. Nieprawidłowości w żadnej z placówek nie stwierdzono.

8. Pomiary temperatury.

Dbając o higieniczne warunki pracy ucznia zwracano uwagę na warunki mikroklimatyczne w pomieszczeniach dydaktycznych. W sezonie grzewczym pomiarów temperatury dokonano w **63** pomieszczeniach – nieprawidłowości nie stwierdzono. Badania środowiska szkolnego pozwoliły na szczegółową ocenę warunków pobytu i nauki w placówkach nauczania i wychowania.

9. Zapewnienie miejsca do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych.

Wszystkie szkoły mają zapewnione miejsca do pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych. Sprawdza się to jedynie w placówkach, w których uczniowie posiadają indywidualne szafki na odzież oraz tam gdzie uczniowie korzystają tylko z zajęć w swoich salach (klasy I-III).

10. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży.

Różnorodne formy wypoczynku dla dzieci i młodzieży, organizowane są zarówno zimą jak i latem. W roku **2021** przeprowadzono łącznie **49** kontroli wypoczynku letniego w formie wyjazdowej, z którego skorzystało **2349** uczestników. Wszyscy skontrolowani organizatorzy zostali zarejestrowani w bazie wypoczynku. Podczas kontroli oceniano stan sanitarny, warunki pobytu w miejscu zakwaterowania, dostosowanie się tych obiektów do reżimu sanitarnego określonego w wytycznych GIS, MZ oraz MEiN (procedury, rozlokowanie w pokojach sypialnych z zachowaniem dystansu, łazienki, świetlice, otoczenie obiektów, wyposażenie w środki do dezynfekcji rąk, powierzchni), zbierano dane dotyczące stanu zdrowia,

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

zapewnienia opieki medycznej oraz dokumentację do celów sanitarno-epidemiologicznych opiekunów. Przeprowadzone kontrole obiektów, w których zorganizowano wypoczynek w formie wyjazdowej nie wykazały nieprawidłowości stanu sanitarno - higienicznego.

11. Podsumowanie

W roku **2021** przeprowadzono **137** kontroli nadzorowanych obiektów, w tym **88** kontroli w placówkach stałych oraz **49** w placówkach wypoczynku. We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej (mydło i płyn dezynfekcyjny w dozownikach, ręczniki jednorazowe lub suszarki do rąk oraz papier toaletowy), stwierdzono, iż skontrolowane placówki nauczania i wychowania oraz wypoczynku działały zgodnie z wytycznymi MEiN, MZ i GIS. Na uwagę zasługuje fakt, iż stan sanitarno – higieniczny w nadzorowanych obiektach systematycznie ulega poprawie. Podejmowane działania w obszarze higieny dzieci i młodzieży miały na celu egzekwowanie bezpiecznych i higienicznych warunków w placówkach nauczania wychowania oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

XIV. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Wiodącym celem w działalności oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia są działania edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej poprzez programy edukacyjne kierowane do dzieci i młodzieży, rodziców, środowiska szkolnego oraz środowiska lokalnego. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w roku 2021 podyktowana była bieżącą sytuacją epidemiologiczną. W związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 i organizacją nauki w systemie zdalnym/hybrydowym, bądź przechodzenie klas na naukę zdalną, bieżąca realizacja szkolnych programów oświatowych została ograniczona. Pomimo ww. trudności, placówki oświatowe oraz pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizowały w formie stacjonarnej bądź zdalnej działania profilaktyczne w następującym zakresie:

1. Ogólnopolskie i wojewódzkie programy edukacyjne.

1.1. Program edukacyjny: „Trzymaj Formę”.

W związku z utrzymującym się niepokojącym wzrostem występowania chorób zależnych od diety, dotyczących w znacznym stopniu populację dzieci i młodzieży, placówki oświatowe w powiecie janowskim przystąpiły do realizacji kolejnej edycji programu „Trzymaj Formę!”. Celem programu była edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Placówki otrzymały materiały edukacyjne tj. poradniki dla nauczycieli, broszury dla uczniów, ulotki dla rodziców, plakaty. Program adresowany był do starszych klas szkół podstawowych i został zrealizowany wśród 849 uczniów w 17 szkołach podstawowych w powiecie. Ogólnopolski Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia Trzymaj Formę!, realizowany w ramach ww. programu został odwołany z powodu epidemii SARS-CoV-2. Uczniowie uczestnicząc w prelekcjach, wykładach, pogadankach i innych zajęciach, prowadzonych także w formie zdalnego nauczania, realizowali wiele projektów edukacyjnych m.in. poznali znakowanie produktów żywnościowych, układali jadłospisy, tworzyli prezentacje multimedialne na temat edukacji zdrowotnej, wykonywali plakaty, dokonywali oceny własnej aktywności fizycznej i stylu życia itp.

1.2. Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Głównymi założeniami

programu jest m.in. zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia oraz zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych. W powiecie janowskim program realizowało 2 przedszkola z łączną liczbą 110 dzieci.

1.3. Programy antytytoniowej edukacji zdrowotnej: „Czyste powietrze Wokół Nas” oraz „Bieg po Zdrowie”.

W ramach przeciwdziałania palenia tytoniu oraz zmniejszenia ilości zachorowań, inwalidztwa zdrowotnego i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy kontynuowano realizację programów edukacyjnych pt. „Czyste Powietrze Wokół Nas” – skierowanego do grup przedszkolnych oraz „Bieg po zdrowie” – adresowanego do uczniów klas IV szkoły podstawowej.

W roku szkolnym 2020/21 realizowano XIII edycję Przedszkolnego Programu Edukacji Antynikotynowej „Czyste powietrze wokół nas”, którego celem było kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. Wychowawcy pięcio i sześciolatków przeprowadzali zajęcia warsztatowe z dziećmi. Realizowane scenariusze bardzo często były wzbogacane przez urozmaicone osoby z 29 placówek wychowania przedszkolnego. Obserwowane efekty realizacji programu: wykształcenie u dzieci świadomej postawy ochrony własnego zdrowia w sytuacjach, gdy są skazane na bezpośredni kontakt z osobami palącymi papierosy; dzieci uświadamiały i przypominały palącym rodzicom o szkodliwości palenia tytoniu i jego wpływie na stan zdrowia; pośrednio zwiększono świadomość rodziców na temat znaczenia ich roli w rozwoju zdrowotnym dzieci, a w szczególności w profilaktyce antytytoniowej.

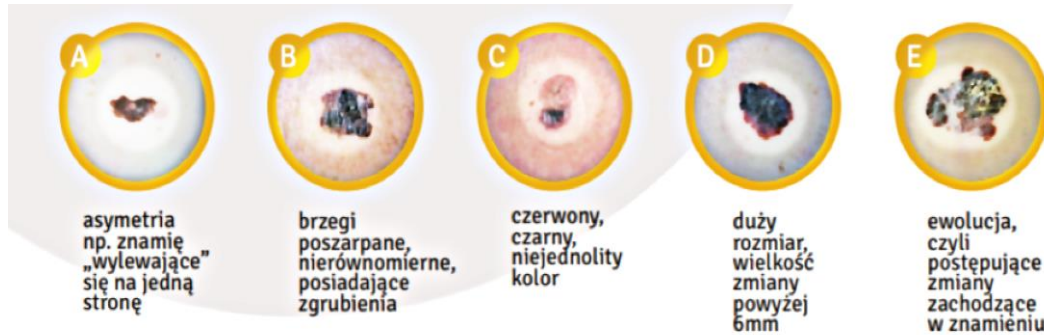

„Bieg po zdrowie” to program antytytoniowej edukacji zdrowotnej skierowany do uczniów klas IV szkół podstawowych. Najważniejsze cele programu: opóźnienie lub zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Programem objęto 90 uczniów klas IV z 11 placówek oświatowych.

1.4. Program edukacyjny: „Znamię! Znam je?”

Poznaj ACDE Czerniaka

Czerniki mają wiele cech charakterystycznych, które pomagają w ich rozpoznaniu

W ramach upowszechniania wiedzy o nowotworze złośliwym skóry w powiecie janowskim kontynuowano **program profilaktyczno - edukacyjny „Znamię! Znam je?”**, kierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Istotą programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat czerniaka-jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry. Celem programu było także zachęcanie do regularnych badań oraz przestrzeganie podstawowych zasad ochrony przed czerniakiem. W roku szkolnym 2020/21 do realizacji programu przystąpiło 5 szkół ponadpodstawowych. Program swym zasięgiem objął – 520 uczniów.

1.5. Program zakażeń HBV i HCV pt: „Podstępne WZW”.

Program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem było podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HBV i HCV. Kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym, stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole. Zasięg programu w powiecie janowskim: 2 szkoły, 156 uczniów.

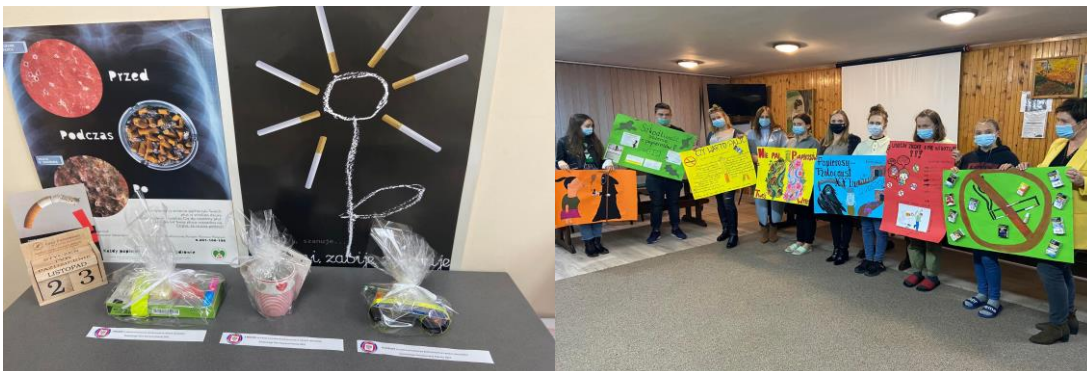
2. Interwencje nieprogramowe.

2.1. Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia.

Światowa Organizacja Zdrowia co roku koncentrując się na innym aspekcie globalnego uzależnienia jakim jest palenie tytoniu, stara się uświadamiać i ostrzegać ludność przed zgubnymi skutkami tego nałogu. W ramach „Światowego Dnia Rzucania Palenia” obchodzonego w trzeci czwartek listopada PSSE w Janowie Lubelskim w 2021r. prowadziła działania informacyjne, zajęcia edukacyjne oraz zorganizowała konkurs na plakat antynikotynowy skierowany do

mieszkańców Internatu ZST w Janowie Lubelskim. Dodatkowo informacje dotyczące Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu zostały przesłane do wszystkich szkół oraz placówek służb zdrowia znajdujących się na terenie powiatu. Działaniami profilaktycznymi zostało objętych łącznie: 2217 osób.

2.2. Akcja „Wybieraj Bezpieczną Żywność”.

Celem działań było zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie wśród młodzieży oraz wspomaganie uczniów w profilaktycznym wykorzystaniu wiedzy. W ramach działań w dniu 19.10.2021r., został przeprowadzony wśród mieszkańców Internatu ZST w Janowie Lubelskim konkurs wiedzy. W konkursie wzięło udział 20 wychowanków spośród których wybrano pięciu laureatów. Od września do listopada prowadzono również dodatkowe działania informacyjno- edukacyjne takie jak: pogadanki, prezentacje, ekspozycje wizualne. Działaniami objęto łącznie 1588 odbiorców.

2.3. Akcja Letnia – Bezpieczne i Higieniczne Wakacje.

Głównym zamierzeniem akcji było przekazanie wiedzy na temat: jak zdrowo i bezpiecznie spędzić wakacje przez dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe przebywające na zorganizowanych formach wypoczynku. W tym celu przedstawiciele PSSE w Janowie Lubelskim przeprowadzili szereg spotkań informacyjnych z uczestnikami obozów, kadrą pedagogiczną i organizatorami wypoczynku. Łączna liczba odbiorców akcji letniej w powiecie janowskim w 2021r.- 2127 osób.

2.4. Promocja szczepień ochronnych.

Akcja #Szczepimysię – w 2021r., prowadzono systematycznie i intensywnie działania akcję promowania szczepień przeciw COVID-19. Z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju, akcja promocyjna była realizowana głównie na profilu Facebook oraz stronach internetowych PSSE oraz lokalnych urzędów. Publikowano materiały informacyjne pozyskane ze strony gov.pl oraz opracowania autorskie WSSE w Lublinie. Łączna liczba odbiorców akcji: 5456 osób.

Europejski Tydzień Szczepień Ochronnych obchodzony 26 kwietnia – 2 maja, który w 2021r. przebiegał pod hasłem: „Zapobiegać. Ochroniać. Uodparniać”. Celem akcji było promowanie podstawowego przesłania, iż szczepienia są niezbędne do zapobiegania chorobom oraz do ochrony życia. Obecna sytuacja związana z epidemią SARS-CoV-2 uwidoczniła, jak ważna jest profilaktyka oraz zapewnienie ochrony przed chorobami zakaźnymi. Działania odbyły się poprzez kampanię informacyjną prowadzoną za pomocą mediów społecznościowych.

2.5. Światowy Dzień Zdrowia – 7 kwietnia przebiegał pod hasłem „**Budowanie sprawiedliwszego i zdrowszego świata dla wszystkich**”, którego podstawa związana była z sytuacją epidemiologiczną i działaniami przeciwko rozprzestrzenianiu się

wirusa SARS-Co-V-2. Sytuacja epidemiologiczna uwydatniła istotne znaczenie służby zdrowia, dostępu do leczenia, a przede wszystkim rolę personelu medycznego w czasie pandemii. W Światowym Dniu Zdrowia zwrócono uwagę na konieczność podjęcia działań w celu wyeliminowania nierówności zdrowotnych w ramach całorocznej globalnej kampanii mającej na celu łączenie ludzi w celu budowania sprawiedliwszego i zdrowszego świata. Kampania podkreśliła konstytucyjną zasadę WHO, zgodnie z którą „cieszenie się najwyższym osiągalnym standardem zdrowia jest jednym z podstawowych praw każdego człowieka, bez względu na rasę, religię, przekonania polityczne, warunki ekonomiczne czy społeczne”. W ramach obchodów tego dnia opracowano informacje na strony internetowe (Starostwo Powiatowe, Urząd Miejski, PSSE Janów Lubelski, Facebook).

2.6. Profilaktyka zatruc pokarmowych/ zatruc grzybami.

Profilaktyka zatruc grzybami, była realizowana w czasie jesieni w celu poprawy stanu wiedzy na temat bezpiecznego grzybobrania. W tym celu podczas imprezy lokalnej pt. „II Mistrzostw Grzybobrania” zorganizowano wystawę grzybów świeżych, podczas których prowadzono prelekcje i pogadanki dla ok. 260 osób. Odbyła się również V edycja konkursu fotograficznego pt. „Grzyby – skarby natury”. Konkurs skierowany był do uczniów szkół średnich. Przedsięwzięcie organizowane było w partnerstwie z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Lublinie, Zarządem Okręgowym Ligii Ochrony Przyrody oraz Lubelską Szkołą Fotografii w Lublinie. Działaniami objęto: 2712 osób.

2.7. Światowy Dzień AIDS.

Co roku 1 grudnia obchodzimy Światowy Dzień AIDS, święto któremu przyświeca nadzieja, poczucie tolerancji i solidarności z ludźmi żyjącymi z HIV i AIDS, wsparcie dla ich rodzin i przyjaciół. Celem akcji było zwrócenie uwagi na niebezpieczeństwo zakażenia się tym wirusem oraz możliwość anonimowego i bezpłatnego wykonania badań. W roku 2021r. ramach akcji

prowadzono szereg działań edukacyjnych m.in. prelekcje, pogadanki, prezentacje. W trzech szkołach ponadpodstawowych: Zespole Szkół Technicznych, I Liceum Ogólnokształcącym, Zespole Szkół przeprowadzono konkurs wiedzy w którym wzięło udział 104 osoby. Działaniami objęto łącznie 3072 odbiorców.

2.8. Profilaktyka chorób zakaźnych.

W roku 2021 większość działań w obszarze profilaktyki chorób zakaźnych obejmowała tematykę koronawirusa SARS-CoV-2:

- udostępnianie na Fanpage PSSE informacji tematycznych,
- przekazywanie na bieżąco aktualnych wytycznych, rekomendacji i zaleceń GIS,
- umieszczanie najważniejszych komunikatów informacyjnych na ekranie wizyjnym w centrum miasta (telebim),
- przygotowywanie i eksponowanie aktualnych materiałów informacyjnych na tablicach informacyjnych w siedzibie PSSE,
- umieszczanie komunikatów i plakatów informacyjnych na terenie dworca, przystanków autobusowych oraz w placówkach handlowych,
- przygotowywanie i publikowanie materiałów prasowych na stronach internetowych urzędów i PSSE oraz w prasie lokalnej,
- przekazywanie wytycznych sanitarnych do zakładów pracy, szkół podstawowych. Łącznie ww. działaniami objęto około 9500 osób.

2.9. Profilaktyka uzależnień.

W celu zmiany zachowań zdrowotnych przyszłych matek oraz poprawy zdrowia ich potomstwa w roku szkolnym 2020/21 kontynuowano realizację „**Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych**”. Zajęcia realizowano przy pomocy scenariuszy i prezentacji w internecie, ulotek dla uczniów i broszur dla rodziców. Program objął zasięgiem około 930 uczniów szkół średnich.

Kampania „Wirtualny świat realnych zagrożeń” – dostęp do Internetu stanowi istotną część współczesnego świata i jest ważnym narzędziem w edukacji dzieci. Coraz więcej młodych ludzi coraz więcej czasu spędza w Internecie. Nowa technologia

daje dzieciom możliwość przeniesienia się do równoległej, bardziej atrakcyjnej rzeczywistości. „Wirtualny Świat realnych zagrożeń” to kampania uświadamiająca ryzyko związane z nadużywaniem nowoczesnych technologii przez dzieci i młodzież opracowana przez WSSE w Lublinie. W ramach kampanii w prowadzono działania edukacyjno- informacyjne wśród dzieci i młodzieży. Działanie objęło 120 uczniów.

3. Współpraca nawiązana przez PIS na poziomie powiatowym w zakresie działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia.

- Władze samorządów lokalnych,
- Organizacje pozarządowe,
- Dyrektorzy placówek oświatowo-wychowawczych,
- Kierownicy zakładów opieki zdrowotnej,
- Zakłady pracy,
- Redaktorzy prasy lokalnej, administratorzy sieci komputerowych.

Przez cały rok 2021 o wszystkich działaniach oświatowo - zdrowotnych informowano lokalną prasę oraz zamieszczano informacje na stronie internetowej PSSE, Urzędu Miejskiego oraz Starostwa Powiatowego w Janowie Lubelskim. W 2021 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, największy zasięg miały ogólnopolskie programy edukacyjne inicjowane przez Główny Inspektorat Sanitarny - wdrażane, nadzorowane i koordynowane na terenie powiatu.

Działania prowadzone w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia są bardzo potrzebne gdyż sytuacja zdrowotna społeczności lokalnej zależy w dużej mierze od świadomości jej mieszkańców. W roku 2021 wszystkie siły społeczne, służby zdrowia, władz lokalnych, instytucji i zakładów pracy zostały zaangażowane do wspólnej pracy na rzecz zdrowia publicznego. Inspekcja Sanitarna, poza służbą zdrowia, stanowiła jeden z najważniejszych filarów w walce z epidemią SARS-CoV-2.

XV. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Janowie Lubelskim posiada w swojej strukturze organizacyjnej Oddział Laboratoryjny. Działający w systemie zarządzania opartym na normie PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Oddział Laboratoryjny uzyskał potwierdzenie swoich kompetencji przez Polskie Centrum Akredytacji i od dnia 3-go marca 2005 roku posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji o numerze **AB 586**, w zakresie badań mikrobiologicznych żywności i wody, badań fizyko-chemicznych wody oraz badań diagnostyki schorzeń bakteryjnych.

Akredytowana działalność jest określona w Zakresie Akredytacji Laboratorium Badawczego który jest dostępny na stronie internetowej PCA (www.pca.gov.pl). Oddział laboratoryjny poddawany jest corocznej ocenie przez PCA, w wyniku której następuje utrzymanie, bądź rozszerzenie zakresu akredytacji na następny rok. Podczas auditu przeprowadzonego w roku 2021 Polskie Centrum Akredytacji potwierdziło kompetencje Oddziału Laboratoryjnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Janowie Lubelskim deklaruje swe zaangażowanie w realizację polityki jakości Oddziału Laboratoryjnego PSSE w Janowie Lubelskim oraz zapewnia, że utrzymuje wysoką jakość wykonywanych badań poprzez:

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

- zatrudnienie personelu, który jest systematycznie szkolony w zakresie metod badawczych oraz w zakresie zarządzania jakością w Laboratorium,
- branie udziału w badaniach biegłości/porównaniach między laboratoryjnych organizowanych przez renomowane instytucje krajowe i międzynarodowe,
- wykonywanie badań z zastosowaniem technik badawczych odpowiednio udokumentowanych i zweryfikowanych,
- stosowanie odpowiedniego wyposażenia pomiarowego, właściwie obsługiwanego i nadzorowanego.

KORZYŚCI DLA ODDZIAŁU LABORATORYJNEGO WYNIKAJACE Z AKREDYTACJI wg PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02

PRESTIŻ – certyfikaty, sprawozdania z badań, świadectwa wzorcowania i raporty z kontroli wydawane przez akredytowane w PCA jednostki inspekcyjne i laboratoria są powszechnie uznawane,

ZAUFANIE KLIENTA – akredytacja jest obiektywnym dowodem na to, że laboratoria działają zgodnie z najlepszą praktyką jak również jest istotnym argumentem przy wyborze dostawców na rynku krajowym i międzynarodowym “badany lub certyfikowany raz – wszędzie akceptowany”,

WIARYGODNE I PRECYZYJNE WYNIKI ANALIZ I BADAŃ – dzięki akredytacji wyniki są wiarygodne i precyzyjne,

UDZIAŁ BADAŃ W DECYZJACH – akredytowane podmioty dostarczają wiarygodnych wyników, na podstawie, których mogą być podjęte decyzje np. w zakresie ochrony zdrowia publicznego.

Wchodząca w skład Oddziału Laboratoryjnego, Pracownia Badań Mikrobiologicznych Żywności, pracująca w Systemie Zintegrowanych Badań Żywności utworzonym na podstawie zarządzenia Głównego Inspektora Sanitarnego z 2004 roku, realizuje badania w zakresie:

Tabela 1. Zakres badań mikrobiologicznych żywności.

Lp.	Badana cecha	Normy metodyczne/procedury badawcze
1.	Obecność pałeczek <i>Salmonella spp</i>	PN-EN ISO 6579-1:2017-04* Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalna metoda wykrywania, oznaczania liczby i serotypowania <i>Salmonella</i> . Część 1: Wykrywanie <i>Salmonella spp</i>
2.	Obecność i liczba gronkowców koagulazo-dodatnich (<i>Staphylococcus aureus</i> i innych gatunków)	PN-EN ISO 6888-1:2001+A1:2004 Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda oznaczania liczby gronkowców koagulazo -dodatnich (<i>Staphylococcus aureus</i> i innych gatunków). Część 1: Metoda z zastosowaniem pożywki agarowej Baird-

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Lp.	Badana cecha	Normy metodyczne/procedury badawcze
		<p>Parkera.</p> <p>PN-EN ISO 6888-2:2001+A1:2004* Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda oznaczania liczby gronkowców koagulazo -dodatnich (<i>Staphylococcus aureus</i> i innych gatunków). Część 2: Metoda z zastosowaniem pożywki agarowej z plazmą króliczą i fibrynogenem.</p> <p>PN-EN ISO 6888-3:2004+AC:2005 Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda oznaczania liczby gronkowców koagulazo-dodatnich (<i>Staphylococcus aureus</i> i innych gatunków). Część 3: Wykrywanie obecności i oznaczanie małych liczb metodą NPL.</p>
3.	Liczba β -glukuronidazo-dodatnich <i>Escherichia coli</i>	PN-ISO 16649-2:2004* Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda oznaczania liczby β -glukuronidazo-dodatnich <i>Escherichia coli</i> . Część 2: Metoda płytkowa w temp. 44°C z zastosowaniem 5-bromo-4-chloro-3-indolilo β -D-glukuronidazo.
4.	Obecność i liczba bakterii z grupy <i>coli</i>	<p>PN-ISO 4831:2007 Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda wykrywania i oznaczania liczby bakterii z grupy <i>coli</i>. Metoda najbardziej prawdopodobnej liczby.</p> <p>PN-ISO 4832:2007* Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda oznaczania liczby bakterii z grupy <i>coli</i>. Metoda płytkowa.</p>
5.	Ogólna liczba drobnoustrojów	PN-EN ISO 4833-1:2013-12+Ap1:2016-11 Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalna metoda oznaczania liczby drobnoustrojów. Część 1: Oznaczanie liczby metodą posiewu wglębnego w temp. 30°C
6.	Liczba przypuszczalnych <i>Bacillus cereus</i>	PN-EN ISO 7932:2005* Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda oznaczania przypuszczalnych <i>Bacillus cereus</i> - Metoda płytkowa.
7.	Obecność i liczba <i>Listeria monocytogenes</i>	PN-EN ISO 11290-1:2017-07* Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalna metoda wykrywania i oznaczania liczby <i>Listeria monocytogenes</i> i innych <i>Listeria spp.</i> Część 1: Metoda wykrywania.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Lp.	Badana cecha	Normy metodyczne/procedury badawcze
		PN-EN ISO 11290-2:2017-07* Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalna metoda wykrywania i oznaczania liczby <i>Listeria monocytogenes</i> i innych <i>Listeria spp.</i> Część 2: Metoda oznaczania liczby.
8.	Obecność i liczba <i>Enterobacteriaceae</i>	PN-ISO 21528-1:2017-08 Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalna metoda wykrywania i oznaczania liczby <i>Enterobacteriaceae</i> . Część 1: Wykrywanie <i>Enterobacteriaceae</i> . PN-ISO 21528-2:2017-08* . Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalna metoda wykrywania i oznaczania liczby <i>Enterobacteriaceae</i> . Część 2: Metoda liczenia kolonii.
9.	Badania sanitarne z powierzchni / wymazy czystościowe	PN-EN ISO 18593:2018-08. Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalne metody pobierania próbek z powierzchni. Instrukcja producenta płytek kontaktowych.

* badania akredytowane

Zakres pracy w Systemie Zintegrowanym reguluje od roku 2005 zarządzenie Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie realizacji badań jakości wody. Pracownia Badań Mikrobiologicznych Wody oraz Pracownia Badań Fizyko-Chemicznych Wody realizuje badania w zakresie:

Tabela 2. Zakres badań mikrobiologicznych wody.

Lp.	Badana cecha	Normy metodyczne/procedury badawcze
1.	Ogólna liczba mikroorganizmów na agarze odżywcym w temp. 22±2°C i w 36±2°C	PN-EN ISO 6222:2004* Jakość wody. Oznaczanie ilościowe mikroorganizmów zdolnych do wzrostu. Określenie ogólnej liczby kolonii metodą posiewu na agarze odżywcym.
2.	Obecność i liczba bakterii grupy coli, liczba <i>Escherichia coli</i>	PN-EN ISO 9308-1:2014-12+A1:2017-04* Jakość wody. Oznaczanie ilościowe <i>Escherichia coli</i> i bakterii grupy coli. Część 1: Metoda filtracji membranowej do badania wód o małej ilości mikroflory towarzyszącej.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Lp.	Badana cecha	Normy metodyczne/procedury badawcze
3.	Obecność i liczba Enterokoków kałowych	PN-EN ISO 7899-2:2004* Jakość wody. Wykrywanie i oznaczanie ilościowe Enterokoków kałowych. Część 2: Metoda filtracji membranowej.
4.	Obecność i liczba gronkowców koagulazo - dodatnich	Metodyka PZH ZHK:2007*. Metoda filtracji membranowej.
5.	NPL bakterii grupy coli i <i>Escherichia coli</i> Metoda NPL z zast. testu Colilert 18	PN-EN ISO 9308-2:2014-06* Jakość wody. Oznaczanie ilościowe <i>Escherichia coli</i> i bakterii grupy coli. Część 2: Metoda najbardziej prawdopodobnej liczby.
6.	Obecność i liczba <i>Legionella</i>	Metoda filtracji membranowej. PN-EN ISO 11731:2017-08* Jakość wody - Oznaczanie ilościowe bakterii z rodzaju <i>Legionella</i> .
7.	Obecność i liczba <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	PN-EN ISO 16266:2009* Jakość wody. Wykrywanie i oznaczanie ilościowe <i>Pseudomonas aeruginosa</i> .

* badania akredytowane

Tabela 3. Zakres badań fizyko-chemicznych wody.

Lp.	Badana cecha	Normy metodyczne/procedury badawcze
1.	Mętność	PN-EN ISO 7027-1:2016-09* Jakość wody. Oznaczanie mętności. Część 1: Metody ilościowe.
2.	Zapach i smak	PB-05 wyd.1 z dn. 31.01.2006 Oznaczanie zapachu i smaku w wodzie. (procedura opracowana na podstawie normy wycofanej PN-72/C-04557)
3.	Barwa	PN-EN ISO 7887:2012, pkt 6 i pkt 7* Jakość wody. Badanie i oznaczanie barwy.
4.	pH	PN-EN ISO 10523:2012* Oznaczanie pH wód i ścieków metodą elektrometryczną.
5.	Twardość ogólna	PN-ISO 6059:1999 Jakość wody. Oznaczanie sumarycznej zawartości wapnia i magnezu. Metoda miareczkowa z EDTA.
6.	Stężenie żelaza	PN-ISO 6332:2001* Jakość wody. Oznaczanie żelaza. Metoda spektrometryczna z 1,10-fenantroliną.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Lp.	Badana cecha	Normy metodyczne/procedury badawcze
7.	Chlorki	N-ISO 9297:1994 Jakość wody. Oznaczanie chlorków. Metoda miareczkowania azotanem srebra w obecności chromianu jako wskaźnika (Metoda Mohra).
8.	Stężenie jonów amonowych	PN-ISO 7150-1:2002* Jakość wody. Oznaczanie azotu amonowego. Część 1: Manualna metoda spektrometryczna.
9.	Stężenie azotynów	PN-EN 26777:1999* Jakość wody. Oznaczanie azotynów. Metoda absorpcyjnej spektrometrii cząsteczkowej.
10.	Stężenie azotanów	PN-82/C-04576.08* Woda i ścieki. Badania zawartości związków azotu. Oznaczanie azotu azotanowego metodą kolorymetryczną z salicylanem sodowym.
11.	Przewodność elektryczna właściwa	PN-EN 27888:1999* Jakość wody. Oznaczanie przewodności elektrycznej właściwej.
12.	Mangan metodą nadmanganianową	PB-07 wyd. 2 z dnia 05.09.2007r. Oznaczanie manganu metodą nadmanganianową. (procedura opracowana na podstawie normy wycofanej PN-92/C-04590/02).
13.	Stężenie chloru całkowitego, wolnego i związanego	PB-14 wyd. 1 z dnia 19.04.2018r.* Oznaczanie chloru wolnego i całkowitego metodą kolorymetryczną za pomocą testów Hach-Lange oraz chloru związanego metodą obliczeniową.
14.	Potencjał redox względem AG/CL	PB-13 wyd. 1 z dnia 10.04.2018r.* Pomiar potencjału oksydoredukcyjnego w wodzie na pływalniach.
15.	Utlenialność	PN-EN ISO 8467:2001* Jakość wody. Oznaczanie indeksu nadmanganianowego.

* badania akredytowane

Zgodnie z zarządzeniem Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 1 kwietnia 2009 roku Pracownia Diagnostyki Schorzeń Bakteryjnych realizuje badania biologicznych czynników chorobotwórczych w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych na terenie województwa lubelskiego w zakresie:

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

Tabela 3. Zakres badań w Pracowni Diagnostyki Schorzeń Bakteryjnych.

Lp.	Badany obiekt	Badana cecha	Badana cecha
1.	Kał, wymaz z odbytu	Obecność pałeczek <i>Salmonella</i> i <i>Shigella</i> . Metoda hodowlana z potwierdzeniem biochemicznym i serologicznym.	PB-02 wydanie 4 z dnia 21.02.2012r.* Diagnostyka pałeczek jelitowych <i>Salmonella</i> i <i>Shigella</i> .
		Obecność pałeczek <i>Yersinia</i> . Metoda posiewu płytkowego, Identyfikacja biochemiczna.	PB-08 wyd. 3 z dnia 11.04.2012r.* Diagnostyka pałeczek jelitowych <i>Yersinia</i> .
2.	Urządzenia sterylizujące - autoklawy	Badanie bakteriologiczne skuteczności sterylizacji za pomocą wskaźnika biologicznego	PB-12wyd.1 z dnia 05.03.2018.* Biologiczna ocena skuteczności procesu sterylizacji parą wodną w nadciśnieniu.

* badania akredytowane

W roku 2021 w tutejszym laboratorium wykonano z nadzoru w sumie 1745 i 5068 oznaczeń z powiatów: Janów Lubelski, Opole Lubelskie, Świdnik i Kraśnik.

W ramach prac zleconych wykonano ogółem 2884 badań i 7421 oznaczeń.

Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2021

XVI. PODSUMOWANIE

Liczba obiektów nadzorowanych przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w 2021 roku przedstawiała się następująco:

• Sekcja Higieny Komunalnej	- 256
• Sekcja Higieny Żywności i Żywienia	- 3322
• Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami	- 100
• Sekcja Nadzoru Przeciw Epidemicznego	- 103
• Stanowisko do spraw Higieny Dzieci i Młodzieży	- 47
• Stanowisko do spraw Oświaty Zdrowotnej i Promocja Zdrowia	- 101
Suma	- 3929

W celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego powiatu janowskiego w 2021r. Państwowa Inspekcja Sanitarna przeprowadziła łącznie **1371** kontroli w **890** obiektach.

W celu wyegzekwowania nałożonych podczas kontroli obowiązków wydano **159** decyzji administracyjnych, nałożono **54** mandaty karne na łączną kwotę **4.870,00 zł**. Do badań w zakresie urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody pobrano łącznie **1138** próbek.

Ze względu na ogłoszony w Polsce stan epidemii, wszyscy pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Janowie Lubelskim zostali zaangażowani w działania związane z przeciwdziałaniem rozprzestrzeniania się wirusa SARS-Co-V-2 na terenie powiatu janowskiego. Podejmowano szerokie działania wynikające z aktualnie panującej sytuacji epidemiologicznej.

Dobre efekty naszej pracy mobilizują do prowadzenia aktywnego nadzoru epidemiologicznego oraz działań prowadzonych ustawicznie i z dużym zaangażowaniem, na rzecz promocji zdrowia.